

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BĂLȚI

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Bălți 2016-2019

Bălți, 2015

ANEXĂ

a

CUPRINS:

I. INTRODUCERE.....	3
II. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI DIAGNOSTIC.....	4
2.1. Analiza situației existente	4
2.1.1. Situația demografică.....	4
2.1.2. Mediul economic.....	5
2.1.3. Sfera locativ comunală.....	11
2.1.4. Proprietatea municipală.....	13
2.1.5. Serviciile sociale.....	16
2.1.6. Finanțele publice.....	22
2.2. Analiza SWOT pentru domeniile prioritare de dezvoltare.....	26
III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI BĂLȚI –	
ORIZONT 2019.....	35
3.1. Viziunea, misiunea și obiectivele strategice.....	35
3.2. Obiective și planul de acțiuni pe perioada 2016-2019	38
3.3. Prognozarea principalilor indicatori economici.....	90
3.4. Prognozarea bugetului municipal.....	93
3.5. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor.....	100
3.6. Evaluarea și gestionarea riscurilor.....	109
3.7. Măsuri anticriză.....	112
IV. CONSIDERAȚII FINALE.....	117

LISTA ABREVIERILOR

AAC – Alimentare cu Apă și Canalizare

Примечание [A1]: completat

ADR Nord – Agenția de Dezvoltare Regională Nord

Примечание [A2]: redactat

AITT – Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic

AOFM - Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bălți

APL – Autoritatea Publică Locală

BNS – Biroul Național de Statistică

CAEM - Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei

CCI – Camera de Comerț și Industrie

CNAM- Compania Națională de Asigurări în Medicină

EE- Eficiența Energetică

Примечание [A3]: completat

FISM - Fondul de Investiții Sociale din Moldova

FNDR- Fondul Național de Dezvoltare Regională

IT – Tehnologii Informaționale

ÎMM – Întreprinderi Mici și Mijlocii

MIEPO - Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova

MDS – Managementul Deșeurilor Solide

Примечание [A4]: completat

ME - Ministerul Economiei

MTIC – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

ODIMM – Organizația de Dezvoltarea a Întreprinderilor Mici și Mijlocii

PI – Parcul Industrial

PPP- Parteneriat Public Privat

PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

PRS - Programul Regional Sectorial

Примечание [A5]: completat

RDN- Regiunea de Dezvoltare Nord

SDR Nord – Strategia de Dezvoltare Nord

Примечание [A6]: completat

SNDR - Strategia Națională de Dezvoltare Regională

USAID – U.S. Agency for International Development

ZEL – Zona Economică Liberă

I. INTRODUCERE

Planificarea strategică este o modalitate complexă de influențare a viitorului localității, un proces prin intermediul căruia se determină ce anume intenționează localitatea să facă și cum își va atinge scopurile propuse.

Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pentru perioada 2016-2019 este un document de referință care conține aspecte de management, viziunea și obiectivele strategice de dezvoltare, facilitând luarea deciziilor importante în toate domeniile de activitate în baza problematicii teritoriale și a prognozei bugetare.

Scopul strategiei este de a promova realizarea unei dezvoltări armonioase, prin atingerea obiectivului de coeziune economică și socială, asigurarea premiselor necesare poziționării municipiului Bălți printre localitățile dezvoltate din punct de vedere economic și asigurarea bunăstării cetățenilor, prin promovarea valorilor culturale și creșterea calității vieții.

La elaborarea strategiei de dezvoltare social-economică a mun. Bălți s-a ținut cont și s-a făcut referire la alte strategii și programe, pentru asigurarea continuității și evitarea suprapunerilor de obiective, acțiuni și costuri. Și anume:

- *Strategia Națională de Dezvoltare (SND) Moldova 2020;*
- *Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR);*
- *Strategia de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii pentru anii 2012-2020;*
- *Programul de Dezvoltare Strategică al Ministerului Economiei pentru anii 2015-2017;*
- *Strategia de Dezvoltare a culturii „Cultura 2020”;*
- *Strategia Sectorială de Dezvoltare pentru anii 2014-2020 „Educația - 2020”;*
- *Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pentru perioada 2008-2017.*

Strategia propusă este orientată spre asigurarea unei dezvoltări durabile, fondată pe un echilibru între dezvoltarea economică, echitatea socială, utilizarea eficientă și conservarea mediului înconjurător.

La prima etapă, a strategiei s-a efectuat o analiză a situației social-economice a mun. Bălți pentru perioada 2012-2014, și s-a constatat situația actuală pe anul 2015. Principalele direcții de analiză au fost: situația demografică, domeniul economic, domeniul serviciilor sociale, sfera locativ comunală, proprietatea municipală, și finanțele publice.

Prin intermediul analizei SWOT s-a efectuat o sinteză a domeniilor analizate și s-a determinat punctele tari, slabe și eventualele oportunități, și riscuri pe fiecare domeniu în parte.

A doua etapă, a strategiei începe cu capitolul III, și cuprinde strategia propriu-zisă de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți. La această etapă s-a determinat viziunea, misiunea și obiectivele de dezvoltare a municipiului, pentru perioada anilor 2016-2019, și s-au descris obiectivele strategice, ce urmează a fi realizate.

În bază ritmului de creștere a anilor precedenți, și în baza metodelor econometrice de prognozare s-a prognozat principalii indicatori economici la nivel de municipiu. Iar în baza recomandărilor Ministerului Finanțelor s-a prognozat bugetul municipal pentru anii 2016-2019.

La fel, în capitolul III s-a identificat principalii indicatori de monitorizare și evaluare a rezultatului, precum și potențialele riscuri, care ar putea influența asupra implementării strategiei.

Reieșind din condițiile economice actuale, s-a propus un set de măsuri, menite să sporească eficiența domeniilor analizate și să contribuie la evitarea și minimizare potențialelor efecte negative care pot apărea ca urmare a aprofundării crizei economice actuale.

În partea finală a strategiei, sub formă de considerații finale, s-a făcut o sistematizare și o recapitalizare a strategiei de dezvoltare.

Примечание [A7]: Este necesar de prezentat care au fost rezultatele strategiei anterioare, a metodologiei de elaborare a SDD Bălți, lipsește principiul participativității actorilor locali în procesul de elaborare a politicii de dezvoltare locală

Примечание [A8]: SDr Nord
Programle regionale sectoriale în domeniile: AAC, MDS, și EE a clădirilor publice

Примечание [A9]: Nu este clar modul de monitorizare

II. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI DIAGNOSTIC

2.1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1.1. Situația demografică

Populația. În municipiul Bălți, la data de 1 ianuarie 2015, erau înregistrate 150,2 mii persoane pe suprafața de 7801 ha. Densitatea populației la nivelul municipiului Bălți este de 192,5 locuitori pe km². Din numărul total al populației, 69006 sunt bărbați și 81236 femei.

În mediul urban locuiesc 145315 de persoane, iar în cel rural 4927 de persoane.

Numărul populației prezente în municipiu este de 127,4 mii persoane, sau cu 22,8 mii persoane mai puțin față de populația înregistrată.

Din numărul total al populației înregistrate în municipiului Bălți ponderea persoanelor sub vârsta aptă de muncă (16 ani) reprezintă 17,7% sau 26575 de persoane. Populația cu vârsta aptă de muncă (bărbați 62 ani, femei 57 ani) reprezintă 65,7% sau 98703 de persoane, iar populația inaptă de muncă reprezintă 16,6% sau 24964 de persoane. Din analiza efectuată rezultă, că numărul populației cu vârsta aptă de muncă este de 3,7 ori mai mare decât numărul persoanelor peste vârsta aptă de muncă și se apreciază ca o situație pozitivă.

Procesul de îmbătrânire a populației din municipiul Bălți este încă în creștere, la fel ca și la nivelul de republică, iar vârsta medie a populației din municipiul Bălți este relativ egală ca și la nivel de republică, de 38,6 ani, și respectiv 37,8 ani.

În prima jumătate a anului 2015, numărul nașcuților au constituit 1518 de persoane, iar numărul decedaților a fost de 728 de persoane. Ca rezultat s-a creat un spor natural de 790 de persoane.

Forța de muncă. Piața forței de muncă în municipiul Bălți se află în proces tranzitoriu și generează puternice dezechilibre structurale, teritoriale, ocupaționale și profesionale. În comparație cu alte regiuni, municipiul Bălți dispune de un potențial uman cu înaltă calificare fapt datorat concentrării unui număr impunător de uzine și fabrici, care au și determinat nivelul de calificare a muncitorilor.

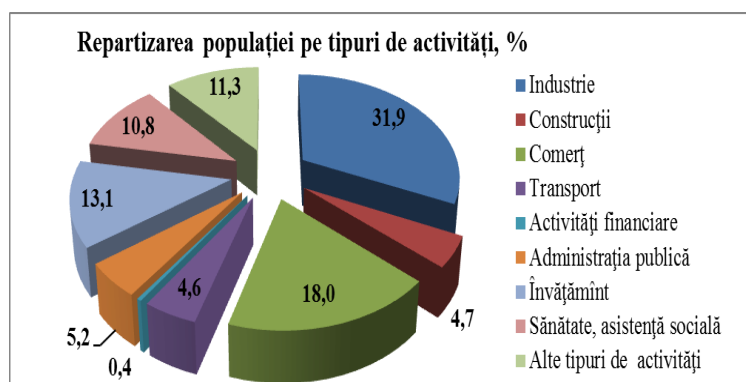
Conform datelor Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă numărul șomerilor înregistrați la data de 01.10.2015 a constituit 1392 de persoane. Din numărul total de șomeri circa 3,9 % beneficiază de ajutor de șomaj și de alocații de integrare.

La moment pe piața forței de muncă există o cerere de 2685 de locuri vacante, dintre care cele mai solicitate profesii sunt: operatori în sectorul de producție, lăcătuși, lucrători auxiliari, vânzători, măturători și dădace.

Conform datelor statistice, la data de 01.01.2015, numărul total de persoane angajate a constituit 39195 de persoane și reprezintă 39,4% din numărul total de persoane apte de muncă.

Repartizarea populației, ocupate pe tipuri de activități, este reflectată în următoarea figură:

Примечание [A10]: La unele subcapitole există concluziile la altele nu sunt, concluzii care ar evidenția progresul, regresul sau problemele care necesită intervenția din partea APL, comunității etc

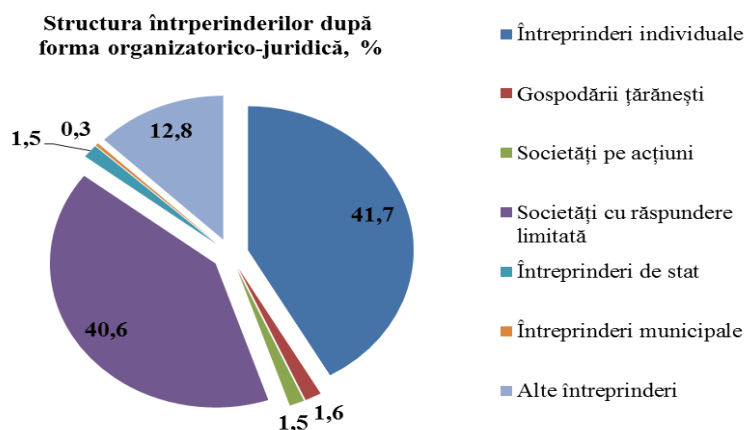

În prima jumătate a anului 2015, câștigul salarial mediu nominal brut în mun. Bălți a fost de 4778,9 lei, înregistrând o creștere cu 8,5 % față de perioada corespunzătoare a anului 2014. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit 4418,1 lei (+14,7% față de luna iunie 2014), iar în sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 4866,2 lei (+7,5% față de iunie 2014).

2.1.2. Mediul economic

Activitatea agenților economici. Activitatea antreprenorială este una din cele mai importante etape de dezvoltare pentru mun. Bălți. La data de 01.10.2015, în municipiul Bălți activează 8770 de întreprinderi, dintre care: 3803 de întreprinderi cu drept de persoane fizice, 4967 de întreprinderi cu drept de persoane juridice. În comparație cu începutul anului 2015, numărul întreprinderilor a scăzut cu 415 de unități. Scăderea numărului de întreprinderi este determinată de scăderea numărului întreprinderilor cu drept de persoane fizice, cu 514 de unități. În același timp, s-a înregistrat o creștere a numărului întreprinderilor cu drept de persoane juridice, cu 99 de unități.

Structura numărului de întreprinderi *după forma organizatorico-juridică* poate fi redată în felul următor:

După forma de proprietate a întreprinderilor, structura întreprinderilor din mun. Bălți este formată din 70,7% întreprinderi private, 25,1% întreprinderi cu altă formă de proprietate

(colectivă, obștească), 1,8% întreprinderile publice, 1,4% întreprinderi mixte, 0,6% întreprinderi străine și 0,4% alte întreprinderi public-private.

Dinamica agenților economici după forma de proprietate este redată în tabelul de mai jos:

Indicatori	2012	2013	2014	2015 (9 luni)	Ritmul de creștere,%
Total întreprinderi	8950	9098	9185	8770	98,0
Proprietate privată	6304	6507	6594	6203	98,4
Proprietate publică	153	157	156	158	103,3
Proprietate mixtă (publică, privată), fără participarea străină	33	33	33	32	97,0
Proprietate mixtă cu participarea străină	114	120	125	122	107,0
Proprietate străină	54	58	58	57	105,6
Altă proprietate (colectivă, obștească)	2198	2223	2219	2198	100,0

După mărimea întreprinderilor, structura întreprinderilor în mun. Bălți este formată din 97,6% întreprinderi mici și mijlocii, și 2,4% întreprinderi mari. La rândul său, întreprinderile mici și mijlocii sunt formate din 78,4% micro întreprinderi, 19,2% întreprinderi mici și 2,4% întreprinderi mijlocii.

O pondere esențială în dezvoltarea municipiului o are activitatea întreprinderilor mari.

Conform datelor statistice, întreprinderile mari acoperă 57,0% din numărul total de angajați și obțin 70,7% din veniturile din vânzări totale.

După valoarea activelor totale, cele mai mari întreprinderi din mun. Bălți sunt: S.A. "Red-Nord", S.A. "Floarea Soarelui", S.A. "Cet-Nord", S.A. "Incomlac" și S.A. "Barza-Albă".

Majoritatea întreprinderilor mari din mun. Bălți au o capacitate înaltă de autofinanțare, promovând o politică financiară conservativă în condițiile unei instabilități a pieței de desfacere și a situației economice din țară.

Nivelul înalt de autofinanțare se datorează faptului că majoritatea întreprinderile mari din mun. Bălți își reinvestesc și nu își repartizează o parte din profitul net obținut. În ultimii anii, la majoritatea întreprinderilor mari din mun. Bălți are loc o creștere a valorii activelor totale și o creștere a valorii capitalului propriu, ceea ce poate fi apreciată ca o situație benefică pentru stabilitatea mediului de afaceri local și pentru stabilitatea situației social-economice din municipiu.

Din cinci întreprinderi, cele mai mari din mun. Bălți statul deține o cotă parte de 100 % la următoarele trei întreprinderi: S.A. "Red-Nord", S.A. "Cet-Nord", S.A. "Barza-Albă".

În anul curent, în municipiul Bălți activează circa 8,5 mii de agenți economici sub formă de întreprinderi mici și mijlocii și crează locuri de muncă pentru 43,0% din numărul total de salariați.

Din numărul total de întreprinderi mici și mijlocii, 66,1% activează în sfera comerțului și serviciilor, 11,7% în sectorul industrial, 6,5% în sfera construcțiilor, 7,1% în domeniul transportului și comunicațiilor și 8,6% în alte sectoare.

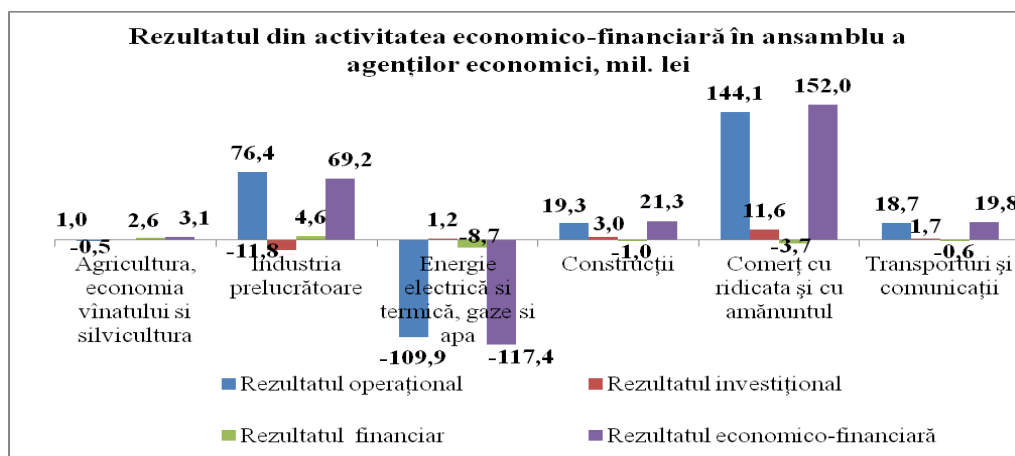
Peste 250 de întreprinderi mici și mijlocii își desfășoară activitatea în sectorul industrial, ceea ce denotă faptul, că sectorul industrial se află într-o fază de dezvoltare în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, iar factorul principal care ar putea facilita dezvoltarea acestui tip de întreprinderi este accesul la resursele creditare.

Succesul unei întreprinderi, și durabilitatea mediului de afaceri depinde în mare parte de mărimea profitului obținut. Din numărul total de 2449 întreprinderi incluse în analiza statistică, doar 46,7% (1142 întreprinderi) au obținut profit. Situația creată este generată de faptul că din 58

de întreprinderi mari, doar 55,2% (32 întreprinderi) sunt profitabile, iar din numărul total de de 2389 întreprinderi mici și mijlocii doar 46,5% (1100 întreprinderi) au obținut profit.

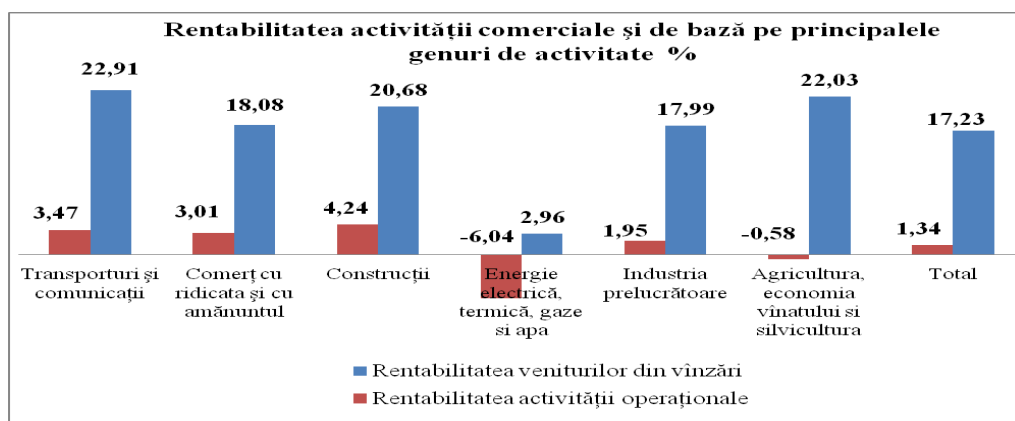
Structura întreprinderilor care activează în pierderi se menține pe toată perioada analizată, de unde rezultă că, mediul de afaceri din mun. Bălți are un randament redus în comparație cu potențialul real. Principalii factori economici, care ar putea justifica situația creată în mediul de afaceri, este acomodarea lentă a întreprinderilor locale la schimbarea bruscă a pieței și/sau lipsa competitivității pe piața internă și externă.

O analiză detaliată a rezultatului din activitatea economico-financiară pe tipuri de activități, este redată în următoarea figură:

Din analiza efectuată, se poate constata că după domeniul de activitate, cele mai mari profituri au fost obținute în sfera comerțului și industria prelucrătoare. Reieșind din analiza structurii întreprinderilor din mun. Bălți, în domeniul comerțului profitul mare se datorează numărului mare de întreprinderi, iar în industria prelucrătoare mărimea profitului este determinată de un număr redus de întreprinderi, însă, cu profitul mari.

Analiza rezultatului din activitatea operațională poate fi efectuată în baza ratelor de rentabilitate a veniturilor din vânzări, calculate și redată în figura de mai jos:

În baza calculelor efectuate, rezultă că cel mai înalt nivel de eficiență a activității comerciale fost înregistrat în domeniul transportului și telecomunicațiilor (22,91%), în domeniul agriculturii

(22,03%) și în domeniul construcțiilor (20,68%). La fel, se poate menționa un nivel înalt de rentabilitate comercială la întreprinderile din sfera comerțului și din industria prelucrătoare, care a fost de 18,02%, și respectiv 18,0%.

În același timp, în urma calculării indicatorului de rentabilitate a activităților operaționale se poate observa un nivel scăzut de eficiență în toate domeniile analizate.

În concluzie, se constată un decalaj foarte mare dintre eficiența activității comerciale și eficiența activității operaționale, ceea ce indică asupra nivelului redus de eficiență în gestionarea cheltuielilor operaționale.

Industria. Industria reprezintă sectorul principal al economiei din municipiul Bălți. Municipiul încă păstrează o serie de întreprinderi care anterior serveau ca model de referință.

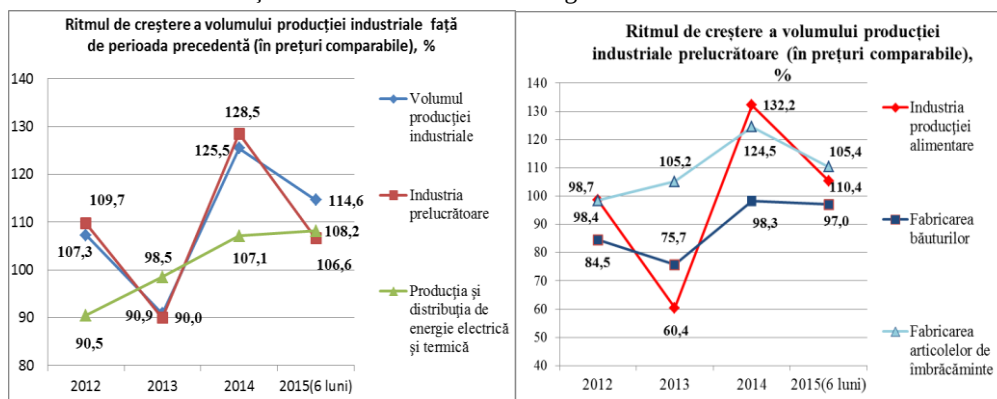
În anul 2014, volumul producției industriale fabricate de întreprinderile industriale din mun. Bălți a constituit 3899,3 mil. lei. În medie pe anii 2012-2014, volumul producției industriale a crescut cu 107,9% (în prețuri comparabile).

În primul trimestru al anului 2015, întreprinderile industriale din municipiul Bălți au fabricat producție în valoare de 2121,0 mil. lei, sau cu 14,6% mai mult față de perioada precedentă. Conform datelor statistice, în prima jumătate a anului 2015 acest indicator a constituit 67,0% din valoarea producției industriale fabricate pe RDN și 12,2% din valoarea producției industriale fabricate pe republică.

Din totalul volumului producției industriale fabricate pentru prima jumătate a anului 2015, 87,0% este producție industrială și 13,0% - producție energetică.

Volumul producției livrate de către întreprinderile din sectorul industrial în perioada ianuarie-iunie a constituit 2123,4 mil. lei, dintre care 41,2 % au fost livrate pe piața externă.

Evoluția ritmului de creștere a valorii producției industriale fabricate de către întreprinderile industriale din mun. Bălți este redată în următoarele figuri:

Din analiza efectuată rezultă că, ritmul de creștere a volumului producției industriale fabricate este influențată de ritmul de creștere a volumului producției fabricate din industria prelucrătoare, care la rândul său este determinată de ritmul de creștere a volumului producției din industria alimentară. Această situație poate fi justificată prin existența raioanelor adiacente specializate în producția agricolă și a materii prime pentru industria alimentară.

Investițiile. Municipiul Bălți se bucură de o infrastructură relativ dezvoltată în comparație cu alte orașe din țară, ceea ce este un factor esențial pentru atragerea investițiilor străine. Existența unei Zone Economice Libere în teritoriu, precum și potențialul de extindere al

sectoarelor industriale în Parcului Industrial, reprezintă unul dintre factorii strategici de atragere a investițiilor străine.

Municipiul Bălți este al doilea centru, după mun. Chișinău, din republică, la volumul investițiilor în capitalul fix.

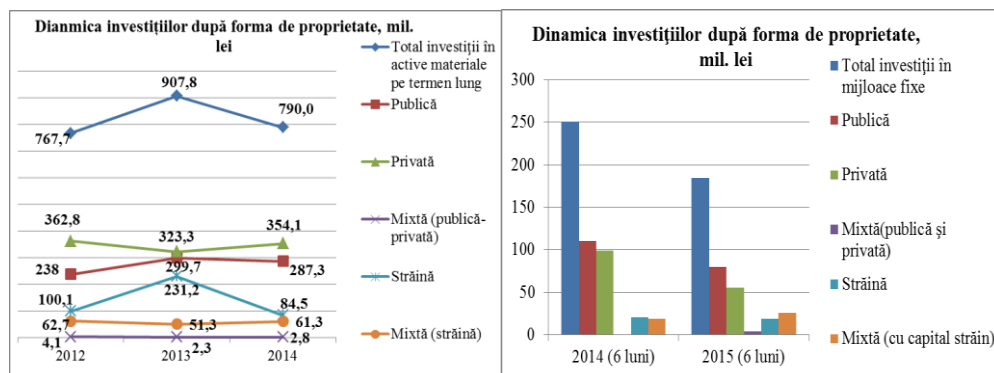
În anul 2014, întreprinderile locale au efectuat investiții în active materiale pe termen lung în sumă de 790,0 mil. lei. În medie pentru anii 2012-2014, ritmul de creștere a investițiilor în mijloace fixe a fost de 95,0% (în prețuri comparabile).

În primul trimestru al anului 2015, volumul investițiilor efectuate a atins cifra de 184,7 mil. lei, ceea ce reprezintă o scădere cu 31,0% (în prețuri comparabile) față de perioada analogică a anului 2014.

Ponderea investițiilor totale efectuate în municipiu, în perioada ianuarie-iunie 2015, reprezintă 26,2%, din volumul total al investițiilor pe RDN, și 2,9% - pe republică.

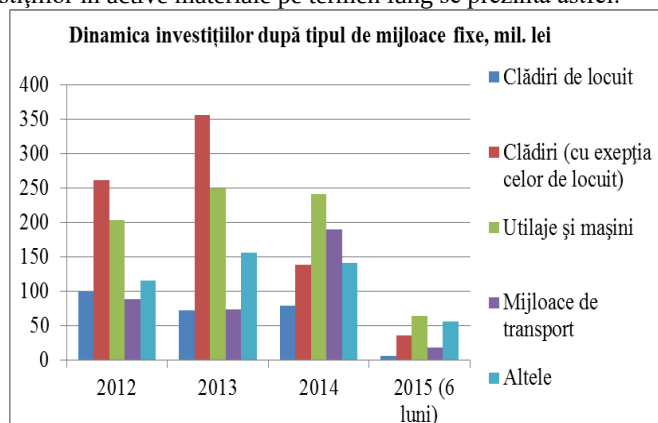
După forma de proprietate, structura investițiilor este formată din 43,3% investiții private, 30,2 % investiții publice, 14,0% investiții mixte cu participare străină, 10,2% investiții străine și 2,2% investiții mixte fără participare străină.

Dinamica investițiilor după forma de proprietate este redată în diagramele de mai jos:

După structura investițiilor efectuate, ponderea cea mai mare o are investițiile în utilaje și mașini (30,5%), în mijloace de transport (24,1%), în clădiri (cu excepția celor de locuit) (17,6%) și în alte mijloace fixe (17,8%).

Dinamica investițiilor în active materiale pe termen lung se prezintă astfel:

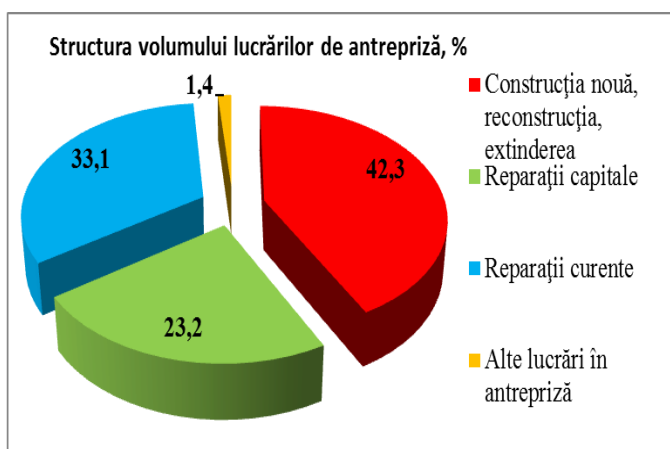

În anul 2014, organizațiile din domeniul construcțiilor din municipiul Bălți au efectuat lucrări de construcții-montaj în valoare de 396,0 mil. lei. În mediu, pe anii 2012-2014, lucrările de construcții au crescut cu 0,9% (în prețuri comparabile).

În ianuarie-iunie 2015, valoarea lucrărilor de construcții-montaj au constituit 77,5 mil. lei și reprezintă o scădere cu 0,7% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-iunie 2014.

Principalul volumul de lucrări de antrepriză au fost realizate de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care în prima jumătate a anului 2015 au efectuat lucrări de antrepriză în sumă de 47,7 mil. lei (61,5% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau 97,3% față de ianuarie-iunie 2014.

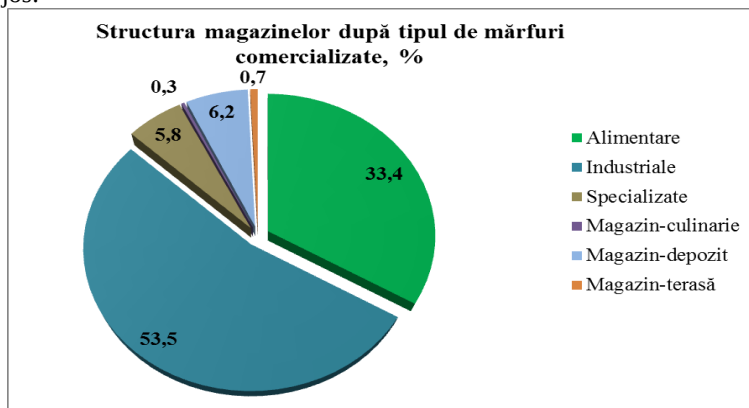
Structura lucrărilor de antrepriză este redată în următorul tabel:

Comerțul. În municipiul Bălți sfera comerțului este destul de dezvoltată. Factorul principal care a determinat o concentrare mare a întreprinderilor locale în sfera comerțului este adaosul comercial, simplitatea și flexibilitatea domeniului dat. Din numărul total de 1105 de întreprinderi incluse în analiza statistică, doar 503 de întreprinderi au obținut profit, iar 566 de întreprinderi au suportat pierderi.

După tipul de mărfuri comercializate, majoritatea magazinelor din mun. Bălți sunt magazine industriale (53,5%) și magazine alimentare (33,4%).

Structura magazinelor după tipul de mărfuri comercializate în mun. Bălți este prezentată în figura de mai jos:

Majoritatea magazinelor din mun. Bălți sunt concentrate în zona Centru, Dacia și Gara de Nord.

Transportul. În perioada 2012-2014, activitatea de transport a fost în scădere. În mediu, volumul mărfurilor transportate a scăzut cu 2,7% (în prețuri comparabile), numărul pasagerilor transportați cu transportul auto a scăzut cu 12,4%, iar numărul pasagerilor transportați cu transportul electric a scăzut cu 5,3%.

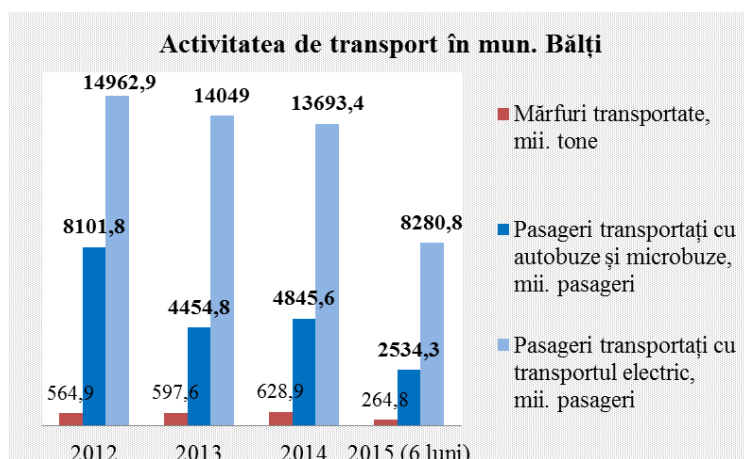
În I-ul semestru 2015, volumului mărfurilor transportate a atins cifra de 264,8 mii tone, și este în creștere cu 5,7 mii tone sau cu 2,2%, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent. Acest indicator a constituit 37,5% din totalul de mărfuri transportate de către întreprinderile pe RDN și 8,4% din totalul pe țară.

În primele 6 luni ale anului 2015, numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze s-au majorat cu 0,6% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2014 și a constituit 2534,3 mii pasageri (pentru ianuarie-iunie 2014 - 2,519,7 mii. pasageri).

Numărul pasagerilor transportați cu transportul public electric a crescut cu 46,4%, față de perioada precedentă anului 2014 și a atins cifra de 8280,8 mii pasageri.

După structură, 76,6% din numărul total de pasageri sunt transportați cu transportul public electric și 23,4% - cu transportul public de autobuze și microbuze.

Dinamica activității transportului public în mun. Bălți este descrisă în următoarea figură:

2.1.3. Sfera locativ-comunală

Serviciile comunale. Din dinamica de realizare a serviciilor comunale pentru anii 2012-2014 denotă o reducere a volumului serviciilor comunale în 2013 (cu excepția canalizare și export a deșeurilor menajere). În același timp, în 2014, majoritatea întreprinderilor de prestare a serviciilor comunale, au înregistrat o creștere în comparație cu anul precedent (cu excepția comercializării de gazele naturale).

Dinamica serviciilor comunale în municipiul Bălți este redată în următorul tabel:

Denumirea indicatorilor	U.m.	2012	2013	2014	9 luni (2015)
Energia electrică furnizată în rețele	mil. kwt/oră	228,4	220,1	230,3	162,9
Energia termică furnizată	mii. Gcal	164,23	148,02	149,09	102,0
Volumul de gaze naturale furnizate	mil.m ³	71,3	64,7	64,1	42,6
Volumul de apă consumată	mii.m ³	3735,1	3681,2	3840,0	2991,6
Volumul de apă drenată	mii.m ³	3277,7	3319,4	3604,2	2692,0
Volumul deșeurilor menajere colectate	mii.m ³	236,1	318,9	337,7	268,2

Veniturile din serviciile comunale. În 9 luni ale anului curent, veniturile totale încasate din furnizarea serviciilor comunale au atins cifra de 721,45 mil. lei. Majoritatea veniturilor încasate din serviciile locativ-comunale sunt venituri din furnizarea energiei electrice (39,1%) și venituri din furnizarea gazului natural (36,3%).

Dinamica veniturilor încasate din furnizarea serviciilor comunale este redată în următorul tabel:

Denumirea indicatorilor	2012	2013	2014	9 luni (2015)
Gazul furnizat	426,8	395,1	392,0	262,15
Apa furnizată	55,4	54,0	56,8	43,6
Servicii de canalizare acordate	26,5	25,1	34,4	21,2
Energie electrică furnizată	296,2	286,6	319,1	282,1
Energie termică furnizată	186	166,9	168,2	112,4
Total	990,9	927,7	970,5	721,45

La moment, sfera locativ-comunală necesită investiții capitale în sumă de 52126,7 mii lei, ceea ce reprezintă 19,8% din totalul cheltuielilor capitale. Din suma totală a cheltuielilor capitale - 25669,9 mii lei sunt cheltuieli necesare pentru gospodăria drumurilor și 26456,8 mii lei pentru gospodăria comunală.

Nivelul de asigurare a fondului locativ cu servicii comunale. Fondul locativ din municipiul Bălți este asigurat în proporție de 100% cu energie electrică, 100% cu servicii de transportare a deșeurilor menajere, 94,0% cu apă, 81,0% cu drenaj a apelor reziduale și 76,0% cu gaze naturale.

Parteneriatul public-privat. În prezent, autoritatea publică locală are încheiate următoarele contracte de parteneriat public-privat:

- SRL "Salubrity Solutions" – prestarea serviciilor de salubritate a municipiului Bălți;
- SRL "Global Prestservice" – prestarea serviciilor de salubritate și curățire a teritoriului municipiului Bălți;
- SRL "Glorin Inginering" - modernizarea și reutilarea tehnică a echipamentului prin darea în concesiune a serviciului public de pompare și epurare a apelor uzate în mun. Bălți;
- SRL "Avtouragan"- prestarea serviciilor prin dotarea tehnică a mun.Bălți cu aparatură de fixare foto/video;
- S.C. Imunotehnomed S.R.L. – prestarea serviciilor de laborator al IMSP Spitalul clinic municipal Bălți ;
- SRL "Ecorecycle" – prestarea serviciilor de gestionarea, recepționarea, sortarea, prelucrarea, recuperarea, depozitarea și neutralizarea deșeurilor solide menajere pe teritoriul municipiului Bălți.

2.1.4. Proprietatea municipală

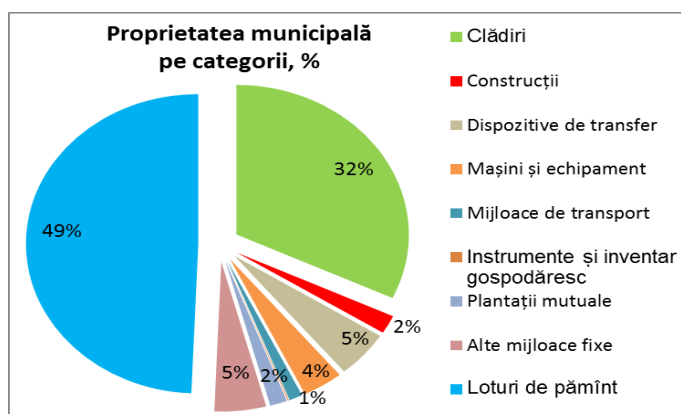
În condițiile actuale, când există riscul scăderii veniturilor bugetare și transferurilor de stat, precum și creșterea cheltuielilor bugetare, apare necesitatea gestionării eficiente a proprietății municipale, ca sursă alternativă de venit și de finanțare a deficitului bugetar.

Registrul de stat al persoanelor juridice include 23 de întreprinderi municipale, dintre care doar 14 întreprinderi funcționează.

Capitalul statutar al întreprinderilor municipale constituie 3416,8 mii lei, inclusiv: 3089,7 mii lei (90,4%) – mijloace fixe și 327,1 mii lei (9,6%) – mijloace financiare

În prezent, în proprietatea municipală se află în gestiunea a 14 întreprinderi municipale, 3 instituții publice, 17 instituții bugetare, SRL “Glorin Inginering” și S.A. “Teleradio - Bălți”.

Conform catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, structura proprietății municipale este următoarea:

Anual volumul proprietății municipale se modifică din cauza uzurii și a modificării prețului.

Valoarea proprietății municipale, la data de 01 ianuarie 2015, este de 3910,7 mil. lei și se află în administrarea:

• întreprinderilor municipale	– în sumă de 1 474,8 mil. lei;
• societăților pe acțiuni	– în sumă de 1, 5 mil. lei;
• societăților cu răspundere limitată	– în sumă de 107,6 mil. lei;
• instituțiilor bugetare	– în sumă de 2 131,9 mil. lei;
• instituțiilor publice	– în sumă de 194,9 mil. lei.

Pe anii 2013-2014, valoarea proprietății municipale s-a micșorat cu 211360,5 mii lei. Factorii de bază, care au influențat asupra micșorării valorii proprietății sunt:

- excluderea apartamentelor privatizate din fondul locativ municipal și din Registrul Proprietății Municipale;
- casarea mijloacelor fixe uzate moral și fizic;
- vânzarea activelor neutilizate în procesele de activitate statutară.

Inventarierea anuală a mijloacelor fixe certifică necesitatea investițiilor importante pentru înnoirea activelor pe termen lung, prevenirea distrugerii obiectelor de proprietate municipală și restaurarea lor. În general, starea proprietății municipiului poate fi apreciată ca fiind una satisfăcătoare, indiferent de scăderea înregistrată în ultima perioadă.

Gradul de uzură a proprietății este prezentat în tabelul de mai jos:

Denumirea întreprinderii/instituției/ SA/SRL	Clădiri	Construcții	Dispozitive de transfer	Mașini și utilaje	Transport	Instrumente și inventar gospodaresc
Întreprinderi municipale, %	16,1	69,5	45,0	81,2	66,6	80,3
SA/SRL, %	-	-	21,0	65,1	-	75,6
Instituții bugetare, %	55,6	57,9	75,8	82,6	89,3	88,8
Instituții publice, %	41,4	85,7	82,1	59,7	64,3	2,0

La momentul actual, sunt valabile 194 contracte de locațiune, cu suprafața totală de 19875,62 m², costul 1 m² pe mun. Bălți în medie constituie 389,18 lei.

Conform acordurilor-memorandum, aprobate prin deciziile Consiliului mun. Bălți, au fost încheiate 13 contracte de comodat cu eliberare de plată pentru locațiune. Suprafața totală a încăperilor transmise fără plată constă în 2068,9 m².

Proprietatea municipală - terenuri. Conform datelor cadastrului funciar al municipiului Bălți, la data de 01.01.15 teritoriul municipiului Bălți (luând în considerare satele Sadovoe și Elizaveta) cuprinde 7800,6 de ha, dintre care: 42,0% terenuri cu destinație agricolă, 34,0% terenuri din intravilanul localităților, 12,8% terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor, 6,7% terenuri ale fondului silvic, 3,5% terenuri ale fondului apelor și 0,7% alte terenuri.

Fondul funciar după formele de proprietate se împarte în:

- terenuri proprietate publică a statului - 1375,7 ha, (18%);
- terenuri proprietate publică a municipiului - 2512,1 ha, (32%);
- terenuri proprietate privată - 3912,9 ha, (50%).

Primordial, 84,6% din totalul suprafeței se atribuie terenurilor în hotarele zonelor populate cu valoarea normativă a pământului de 1761,7 mil.lei.

Numai în prima jumătate a anului 2015, s-au permis spre vânzare 38 de locuri de teren, cu suprafața totală de 2,03748 ha, în sumă de 1875,3 mii lei.

Veniturile în bugetul municipiului Bălți din vânzarea loturilor de teren la situația din 01.08.2015 au constituit 8340,2 mii lei.

Veniturile din darea în arendă a terenurilor reprezintă o sursă de venit stabilă și permanentă în bugetul local. În prima jumătate a anului 2015, veniturile în bugetul municipal din arenda terenurilor și din achitarea plăților pentru folosința terenurilor cu destinație neagricolă au constituit 1630,6 mii lei.

La data de 01.08.2015, se numără 2365 contracte de arendă a terenurilor, ceea ce prezintă cu 33 de contracte mai mult decât la data de 1 ianuarie a anului curent. Această creștere este influențată de încheierea contractelor cu proprietarii de garaje din teritoriile CCG. Suprafața totală a terenurilor, atribuite în arendă, constituie 104,9731 de ha.

Din numărul total de contracte, 44,4 % sunt contracte pe termen scurt și 55,6 % - pe termen lung, cu perioadă de la 5 la 20 ani de arendă.

Pentru sfera publică au fost atribuite următoarele loturi de teren:

Terenurile	Suprafața terenurilor (ha)
Terenurile satelor, orașelor, municipiilor:	
• stații publice;	1,00
• parcuri;	127,9545
• străzi și piețe;	333,0407
• plantații verzi.	90,00
Total	551,9952

Activitatea întreprinderilor municipale. La moment actual, activitatea întreprinderilor municipale din sfera locativ-comunală este caracterizată prin nivelul redus de eficiență economico-financiară. La unele întreprinderi costurile și cheltuielile activității de bază nu pot fi acoperite prin veniturile din activitatea de bază, iar pierderile înregistrate nu pot fi acoperite ca urmare a optimizării și înstrăinării activelor nefolosite.

Totodată, din numărul total de întreprinderi municipale din sfera locativ-comunală doar *ÎM "Gospodăria locativ-comunală Bălți"* și *ÎM "Direcția reparații și construcții drumuri Bălți"* obțin venituri din activitatea de bază ce acoperă costul vânzărilor și cheltuielile operaționale. La *ÎM "Direcția de troleibuze"*, *ÎM "Hotelul Bălți"* și *ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"* veniturile din activitatea de bază acoperă doar costul vânzărilor și o parte din cheltuielile operaționale. La *ÎM "Regia Apă Canal Bălți"* și *ÎM "Termogaz-Bălți"* veniturile din activitatea de bază nu acoperă nici costul vânzărilor și nici cheltuielile operaționale.

O analiză mai detaliată a situației financiare și a eficienței activității operaționale la principalele întreprinderi municipale din mun. Bălți, poate fi redată prin următorul tabel:

Întreprinderile	Venitul din vânzări, mil. lei		Profitul brut (pierdere), mil. lei		Profitul operațional, mil lei		Rentabilitate vânzărilor, (%)		Rentabilitate operațională (%)	
	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015	1.10. 2014	1.10. 2015
ÎM "Gospodăria locativ-comunală Bălți "	20,81	22,97	0,61	6,04	-3,55	0,62	2,9	26,3	-17,0	2,7
ÎM "Direcția reparații și construcții drumuri Bălți"	11,14	13,03	1,68	3,41	0,03	1,43	15,1	26,2	0,3	11,0
ÎM "Direcția de troleibuze"	22,37	29,55	2,03	1,75	-1,37	-3,17	9,1	5,9	-6,1	-10,7
ÎM "Termogaz-Bălți"	6,24	7,01	-0,71	-0,54	-1,63	-1,38	-11,4	-7,7	-26,1	-19,7
Regia Apă Canal Bălți	42,33	43,62	0,172	-4,07	-4,94	-9,96	0,4	-9,3	-11,7	-22,8
ÎM "Hotelul Bălți"	2,63	2,19	0,57	0,28	0,02	-0,36	21,7	12,8	0,6	-16,3
ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"	5,2	7,3	0,93	1,4	-0,62	-0,67	17,9	19,2	-11,9	-9,2

Datoria publică a bugetului local. La data de 01.10.2015, datoria publică a bugetului local constituie 187625,1 mii lei. Comparativ cu începutul anului 2015, suma datoriei publice a crescut cu 33955,0 mii lei, iar ca factor principal, de creștere a datoriei, este fluctuația cursului valutar.

Datoria primăriei mun. Bălți constituie 4281,5 mii lei, ceea ce reprezintă 2,3% din datoria publică totală, iar restul datoriei reprezintă creditele întreprinderilor municipale, unde Primăria mun. Bălți este în calitate de garant.

În mare parte, datoria publică este formată din 82,9% datoria ÎM „Regia Apă Canal Bălți” și 15,8% - ÎM „Direcția de troleibuze Bălți”.

Structura datoriei totale după valuta creditului contractat este formată din 6060,7 mii dolari SUA, 2721,09 mii euro și 4281,5 mii lei.

De condiții avantajoase de creditare beneficiază ÎM „Regia Apă Canal Bălți”. Însă eficiența redusă a gestionării acestor credite și fluctuația cursului valutar din ultima perioadă a generat costuri suplimentare, care la moment, reprezintă o povară și se răsfrînge negativ asupra situației financiare. Pe partea cealaltă, ÎM „Direcția de troleibuze Bălți” dispune de condiții de creditare mai puțin avantajoase, și anume: valuta creditului, procentul dobînzii și termenul de rambursare, ceea ce necesită o gestionare mai eficientă.

În 9 luni ale anului 2015, datoria debitoare a Primăriei mun. Bălți constituie 612,5 mii lei, și este în scădere cu 712,8 mii lei față de începutul anului 2015. În același timp, datoria creditoare constituie 22536,7 mii lei și este cu 927,8 mii lei mai mică față de începutul anului 2015.

Astfel, în perioada 9 luni ale anului 2015, datoria creditoare este mai mare decît datoria debitoare cu 21924,2 mii lei.

2.1.5. Serviciile sociale

Medicina. În subordinea Primăriei municipiului Bălți sunt următoarele instituții medicale: Spitalul Clinic Municipal, Centrul Medicilor de familie și Centrul Stomatologic.

Spitalul Clinic Municipal (IMSP SCM) oferă consultanță de specialitate în Centrul Consultativ cu implicare a 78 de medici specialiști și staționar cu 1050 de paturi.

În anul 2015 numărul medicilor în Spitalul Clinic Municipal Bălți a constituit 277 de persoane, iar personalul medical inferior 674 de persoane.

Numărul funcțiilor aprobate în state este de 2161,25 unități de personal, iar numărul real de funcții ocupate este de 2012,50 unități de personal.

În prima jumătate a anului 2015 au fost tratate 16896 de persoane, iar durata medie de spitalizare și utilizare a patului a constituit 7,88 de zile, și respectiv 142,29 de zile.

Prestarea serviciilor medicale la nivel de asistență medicală primară în cadrul *IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”* este asigurată de 6 Centre de Sănătate.

În cadrul IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipiul Bălți” activează 562 de colaboratori, din care 107 medici (inclusiv 79 medici de familie) și 304 de asistente medicale.

Numărul funcțiilor aprobate în state este de 660,25 unități de personal, iar numărul real de funcții ocupate este de 580,75 unități de personal.

La moment Centrul Medicilor de familie are necesitatea de cadre medicale în mărime de 29 de persoane, dintre care 11 medici de familie și 18 asistente medicale de familie.

Principiul fundamental în asigurarea sănătății populației la nivelul medicinei primare este profilaxia.

În prezent în *Centrul Stomatologic Municipal Bălți* activează 81 de colaboratori, dintre care 26 medici. Numărul funcțiilor aprobate în state este de 87,0 unități de personal, iar numărul real de funcții ocupate este de 100,75 unități de personal.

Serviciile medicale private în mun. Bălți sunt acordate de către SRL „Incomed”, SRL „Magnific Nord”, SRL „Sinega” și 57 întreprinderi private dintre care 35 stomatologii.

La moment, instituțiile de medicină subordonate Primăriei mun. Bălți necesită investiții capitale în sumă de 47030,6 mii lei, ceea ce reprezintă 22,2% din cheltuielile totale pentru reparații capitale. Principalele lucrări de reparație necesare în instituțiile de medicină sunt: lucrări de extindere, de reconstrucții, de reparare a fașadei și lucrări de amenajare. După volumul cheltuielilor, cele mai mari cheltuieli de reparație capitală necesită sălile de operații din blocul central al IMSP Bălți (12000,0 mii lei, sau 25,5% din total cheltuielilor capitale necesare pentru instituțiile de medicină).

Instituțiile de medicină aflate în gestiune mun. Bălți necesită utilaje medicale specializate, iar o parte din dispozitive medicale existente sunt uzate și nu fac față cerințelor de rigoare.

Învățământul. La începutul anului 2015, în municipiul Bălți funcționează 35 de instituții preșcolare, 30 de instituții de învățământ primar/secundar general, 5 instituții de învățământ secundar profesional, 6 colegii și 2 instituții de învățământ superior.

Din numărul total de personal managerial și didactic calificat 90% sunt deținători de grade didactice.

Conform datelor statistice din totalul cadrelor didactice din instituțiile de învățământ primar și secundar general din mun. Bălți, aproximativ 57,0% reprezintă cadrele didactice cu o vechime în munca pedagogică de peste 20 de ani.

În instituțiile preșcolare din mun. Bălți sunt încadrate 1156,8 unități de personal. Instituțiile preșcolare sunt frecventate de 6452 de copii, și la fiecare educator îi revine 15 copii.

În instituțiile de învățământ general își fac studiile 12716 elevi și activează 1504 de persoane, dintre care 885 de profesori. Din numărul total de elevi, la un profesor îi revine 14 elevi.

La moment sfera învățământului necesită reparații capitale în sumă de 49879,9 mii lei, ceea ce reprezintă 23,5% din cheltuielile totale necesare pentru reparații capitale în instituțiile publice, și 18,9% din cheltuielile totale capitale. Din cheltuielile totale necesare pentru instituțiile de învățământ, 19750,0 mii lei sau 39,6% sunt cheltuieli necesare pentru instituțiile de învățământ preșcolar. Principalele lucrări de reparație necesare în instituțiile de învățământ preșcolar sunt: reparația capitală a acoperișului, reparația capitală a sistemului de canalizare și încălzire, și schimbarea geamurilor și ușilor. Conform volumului, cele mai mari cheltuieli sunt necesare pentru reparația capitală a Grădiniței nr.2 (32000,0 mii lei sau 16,6% din total cheltuielilor capitale necesare pentru instituții preșcolare).

Cheltuielile totale necesare pentru instituțiile de învățământ general constituie 30129,9 mii lei sau 60,4% din cheltuielile totale necesare pentru instituțiile de învățământ. Pe lângă cheltuielile menționate la instituțiile preșcolare, la instituțiile de învățământ general se mai adaugă și cheltuieli pentru reparația sălilor de sport, reparația fațadelor și schimbarea podelelor.

Cultura. În anul 2015 în subordinea Secției Cultură a Primăriei mun. Bălți funcționează 22 de instituții. Secția Cultură a Primăriei Bălți își desfășoară activitatea susținând, coordonând și implementând diverse proiecte și programe culturale naționale și locale. Astfel, în anul 2015 au fost organizare, conform planului de activitate al instituțiilor și Secției Cultură, peste 1500 de activități 832 de acțiuni din acest indice revin Caselor și Căminelor de Cultură.

În cele 6 Case și Cămine de Cultură urbane și două din localitățile sătești activează 101 de formațiuni, având 2181 de membri, inclusiv 24 de formații cu titlul onorific „model” cu 793 de membri. În casele de cultură municipale, o atenție deosebită se acordă tinerii generații, 1495 de copii și adolescenți activează în 65 de formații, inclusiv formații cu titlul onorific model - 13, membri - 586 de copii. Din numărul total de formațiuni activează: 15 uniuni de amatori și cluburi după interese, 523 membri, inclusiv 6 sînt pentru copii și adolescenți 141 de participanți; 7

cercuri de creație tehnică și aplicativă 71 de membri, 6 sînt pentru copii și adolescenți 59 membri; 79 de formații de creație artistică, care includ 1587 membri, inclusiv 53 pentru copii și adolescenți 1295 de membri.

În Casa de Cultură din satele Elisaveta și Sadovoe anual se desfășoară circa 60 de activități culturale, aici activează respectiv cîte 4 și 3 formații.

Secția Culturală a înregistrat în domeniul activității artistice în 2014 circa 70 de participări la festivaluri și concursuri, dintre care 27- locale, 17- republicane, 25- internaționale; locuri premiante și mențiuni obținute -100.

În cele 3 instituții de învățămînt artistic activează 100 de profesori. Școala de Muzică “C. Porumbescu” 31 clase, 240 elevi; ȘAP – 25 clase, 319 elevi; Școala “G. Enescu” – 27 clase, 316 elevi.

Valorile patrimoniului monumentalistic reprezintă un semnificativ instrument educativ și de prestigiu al localității. În Bălți sunt 70 de monumente de arheologie, istorie, artă și arhitectură din diverse epoci. Din numărul total - 42 de monumente sunt incluse în Registrul Monumentelor de importanță națională și 25 de monumente înregistrate în Registrul Monumentelor municipiului Bălți de importanță locală.

Patrimoniul cultural administrat de Muzeului de Istorie și Etnografie din Bălți este în continuă dezvoltare și a ajuns la finele anului 2014 la 35527 de înregistrări, dintre care în fondul de bază – 23575, iar în fondul auxiliar – 11952 de unități. Muzeul a înregistrat un număr total de 30509 de vizitatori, dintre care 6720 în grupe organizate, cărora li s-au oferit 336 de ghidaje în cadrul celor 7-8 expoziții. 2080 de persoane au participat la cele 25 de activități muzeografice și cultural- educative.

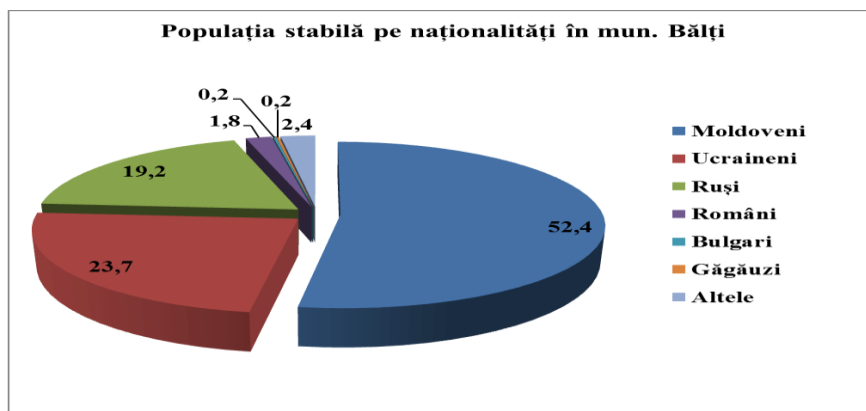
Activitatea expozițională a Pinacotecii „A. Cantemir” cunoaște diverse vernisaje, însoțite de lecții video, concerte de cameră, teatralizări literare, matinee-spectacole, dialoguri cu oameni din domeniul culturii, master-class. Manifestările culturale, în număr de 60, au bucurat privirile a cca 22000 de vizitatori, în cadrul a 450 de excursii.

La 1 ianuarie 2015, colecția Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” totalizează 546.210 documente, față de 549.243 de documente la 1 ianuarie 2014. Din buget au fost alocați 155.152 lei pentru abonarea la edițiile periodice și 1190 de lei pentru achiziția de carte.

În anul 2014, în Bibliotecă au fost consultate 562.876 de documente. Documentele împrumutate pe cap de populație constituie 23,7 de documente per utilizator activ. Biblioteca a înregistrat 42,856 de utilizatori înscriși, dintre care activi – 26.656. Cifra utilizatorului activ unic este de 23,783. Indicele de lectură este de circa 33,7.

Conform datelor obținute în urma recensămîntului din anul 2004, populația înregistrată în mun. Bălți sunt reprezentanți ai 58 de etnii.

Reprezentarea grafică a populației pe naționalități în municipiul Bălți este următoarea:

Secția Cultură, avînd misiunea de a asigura în teritoriu armonizarea relațiilor interetnice, cooperează cu 14 organizații etnoculturale, care activează în municipiu. Pentru anul 2015 din bugetul Primăriei s-au alocat 90 mii de lei pentru susținerea a 22 de activități etnoculturale.

Protecția socială. Sistemul de protecție socială este compus din două componente: *asigurare socială și asistență socială.*

La nivel local, organizarea sistemului de protecție socială se bazează pe următoarele instituții: Casa Teritorială de Asigurări Sociale, Direcție Asistența Socială și Protecția Familiei, și instituții publice din sfera socială.

Asigurarea socială. La data de 01.10.15, numărul total de beneficiari de asigurare socială de stat a constituit 31868 persoane, dintre care: 26886 beneficiari de pensii, 3009 beneficiari de indemnizații adresate familiilor cu copii, și 1973 beneficiari de alocații sociale,

Din numărul total de beneficiari de asigurări sociale, 73,6% sunt persoane pensionare (după vîrstă), 22,9% persoane cu dizabilități și 2,1% persoane cu drept de pensie de urmaș.

Suma totală alocată pentru plățile asigurării sociale de stat, pentru 9 luni a anului 2015, a fost de 37629,8 mii lei. Din suma lunar alocată, 91,5% sunt îndreptate spre plata pensiilor de asigurări sociale, 1,8% spre alocații sociale de stat și 6,6% spre indemnizații adresate familiilor cu copii.

Pentru anul 2015, pe municipiul Bălți au fost planificate încasări din servicii de asigurare socială de stat în sumă de 550,0 mil. lei, ceea ce reprezintă o creștere cu 9,5% față de anul 2014, și o pondere de 6,6% din totalul încasărilor prognozate pe republică.

Informația privind beneficiarii de servicii de asigurare de stat, precum și plata prestarea serviciilor pe teritoriul municipiul Bălți, la data de 01.10.2015, este redată în tabelul de mai jos:

Indicatorii	Nr. de beneficiari	Mărimea medie (lei)	Suma stabilită lunar, mii lei	Ponderea, %	
				Nr. de beneficiari	Suma lunară
Total pe municipiu	31868	2458,56	37629,8	100	100
Pensii de asigurări sociale	26886	1281,31	34449,3	84,4	91,5
Pensii pentru limita de vîrstă	19785	1350,99	26729,3	73,6	77,6
Pensii de dizabilitate	6150	972,91	5983,4	22,9	22,4
Pensii de urmaș	575	641,59	368,9	2,1	1,0
...	...	...	...	...	...
Alocații sociale de stat	1973	349,17	688,9	6,2	1,8
Indemnizații adresate familiilor cu copii	3009	828,08	2491,7	9,4	6,6

Cu excepția sumei contribuțiilor pentru compensarea diferenței de tarife de asigurări sociale de stat obligatorii în sectorul agrar de 6%.

Asistența socială. Asistența socială este compusă din două elemente importante: *plăți sociale și servicii sociale.*

Începînd cu anul 2002, în mun. Bălți este asigurat dreptul la **călătorie gratuită în transportul public electric** (troleibuz) pentru pensionarii după limită de vîrstă. În 9 luni ale anului curent, de dreptul la călătorie gratuită în transportul public electric au beneficiat 15850 de persoane.

Pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități se realizează plata **compensației pentru călătorii în transportul public** în mărime de **45 lei** lunar și plata compensației anuale

de **800 lei** pentru o persoană, privind cheltuielile de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor. În 9 luni ale anului 2015, mărimea compensație pentru transport a constituit 2922,9 mii lei (7274 beneficiari), iar mărimea compensației pentru persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor a constituit 425,6 mii lei (526 beneficiari),

În sezonul de încălzire, se acordă **compensație nominativă**. Pe perioada rece a anului 2014 – 2015, suma compensațiilor nominative din bugetul municipal a constituit 3277,0 mii lei (3397 beneficiari), iar din bugetul de stat 4658,9 mii lei (3440 beneficiari).

În 9 luni ale anului 2015, din fondul de rezervă s-a acordat ajutor material în sumă de 880,3 mii lei (529 beneficiari).

În scopul susținerii invalizilor și participanții celui de al doilea război mondial (56 persoane) se acordă **ajutor material pentru achitarea serviciilor comunale** în mărime de **10,0 mii lei** pe an, a câte 2500 lei trimestrial.

Categoria de populație social-vulnerabilă și cu venituri mici beneficiază de **ajutor în formă bănească** precum și de **servicii de cantină socială**. În 9 luni ale anului curent, de ajutorul material prin intermediul cantinelor sociale a beneficiat 562 de persoane, ceea ce este cu 16 persoane mai mult față de perioada corespunzătoare a anului 2014.

Totodată, suma medie a **ajutorului material din fondul de susținere socială** a populației a constituit 3743,1 mii lei (4938 beneficiari), ceea ce este mai mare față de perioada corespunzătoare a anului 2014, cu 769,7 mii lei (+221 beneficiari).

După **structura ajutorului material** din fondul de susținere socială a populației, ponderea cea mai mare îi revine ajutorului material acordat după cereri (28,9%), aniversării victoriei asupra fascismului (18,3%), 1 iunie „Ziua Copiilor” (10,3%), represiunilor (9,4%) și asigurării cu cantine sociale (10,0%).

În municipiu sunt create și activează **servicii sociale primare specializate și servicii sociale cu specializare înaltă:**

- serviciul de îngrijire socială la domiciliu,
- serviciul de Asistență Socială Comunitară,
- acordarea ajutorului material și servicii de cantină socială prin intermediul Fondului Social
- de Susținere a Populației,
- serviciul social „Asistență personală”,
- serviciul de ortopedie și protezare,
- servicii de reabilitare balneo-sanatoriale,
- Casa de Copii de tip familie (3 copii),
- serviciul „Asistență parentală profesioniastă”
- 9 instituții publice în sfera socială.

Din cele 9 instituții publice din sfera socială, 7 instituții sunt finanțate din bugetul municipal și 2 instituții din mijloacele sponsorilor.

Instituțiile publice de prestare a serviciilor sociale specializate, sunt:

- CCSM- servicii de reabilitare pentru persoanele cu dizabilități mintale;
- ”Drumul spre casă” – servicii de plasament pentru copii în situație de dificultate;
- ”Reîntoarcere”- servicii de plasament pentru persoanele fără loc permanent de trai;
- ”Respirația a doua” – servicii de plasament și de zi pentru persoanele în etate;
- ”Socium”- servicii de ergoterapie pentru persoanele cu dizabilități mintale;
- ”Evrica”- serviciu de plasament în regim de urgență pentru copiii străzii;
- ”Sotis”- servicii pentru victimele violenței domestice.

În municipiu funcționează **Centru Social Regional «Viața cu speranță»**, care prestează servicii pentru persoanele infectate și supuse virusului HIV/SIDA, și **Centrul de îngrijire la domiciliu «Rebeca»**, pentru susținerea dezvoltării serviciilor medico-sociale de îngrijire la domiciliu (Home Care) funcționează

Serviciul social de îngrijire la domiciliu prezintă în sine prestarea serviciilor complexe acordate de către lucrători sociali. În 9 luni ale anului 2015, numărul beneficiarilor a constituit 882 de persoane și au fost asigurați de 72,4 de lucrători sociali.

În ultimi ani, prin intermediul **Serviciului Asistență Socială Comunitară** (27 persoane) se observă accesul sporit al categoriilor de familii social vulnerabile. Fiecărui asistent social îi revine un sector teritorial (în total 16 sectoare în același timp s.Sadovoe - 1 și s.Elizaveta - 1). În 9 luni ale anului 2015, de **serviciul asistenței sociale comunitare** au beneficiat 2650 de persoane, ceea ce reprezintă o creștere cu 850 față de perioada analogică a anului 2014.

Serviciile sociale cu specializare înaltă privind **reabilitarea balneo-sanatorială** se prestează în baza biletelor gratuite sau în condiții de înlesniri eliberate de DASPF. De servicii de reabilitare balneo-sanatorială beneficiază persoane cu grad de dizabilitate și persoane pensionari cu limita de vîrstă. În 9 luni ale anului curent de tratament balneo-sanitar au beneficiat 261 de persoane.

Serviciile sociale cu specializare înaltă de **protezare și ortopedie** sunt prestate persoanelor cu probleme ale aparatului locomotor și cu necesități speciale. În 9 luni ale anului 2015, de serviciile sociale de protezare și ortopedie au beneficiat 279 de persoane.

În mun. Bălți este creat **serviciul de mediator comunitar** pentru asigurarea accesului la servicii de medicină, educație, angajare în câmpul muncii pentru persoanele din categorii social vulnerabile din rîndul romilor. În 9 luni ale anului 2015, de serviciile mediator comunitar au beneficiat 75 de persoane, și este în creștere față de perioada corespunzătoare a anului 2014, cu 15 persoane.

Pe lângă Direcție funcționează serviciul social specializat „**Asistență personală**” cu scopul de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dezabilități severe, și integrarea lor în societate. În 9 luni ale anului curent de serviciul „Asistență Personală” au beneficiat 30 de persoane, ceea ce este cu 4 persoane mai mult față de perioada analogică a anului 2014.

Pe perioada de 9 luni a anului 2015, numărul total de persoane care au beneficiat de asistență socială a constituit 36092 persoane, dintre care 5027 beneficiari de servicii sociale.

Activitatea sectorului neguvernamental. Soluționarea problemelor sociale și economice la nivel local și național depinde în mare parte de dezvoltarea sectorului neguvernamental. Domeniul, în care inițiativa civică a populației se manifestă deosebit de pronunțat este domeniul de activitate a organizațiilor obștești. În mare parte, ONG-urile apar ca rezultat la reacțiile oamenilor privind problemele sociale, care nu pot fi soluționate de stat.

La momentul actual, în Republica Moldova sunt înregistrate 3970 de organizații nonguvernamentale, dintre care 341 de organizații (inclusiv cu statut de utilitate publică 13 organizații) sunt înregistrate în mun. Bălți.

Organizațiile nonguvernamentale acordă diverse servicii veteranilor și invalizilor, familiilor, copiilor orfani, copiilor rămași fără ocrotire părintească, precum și a familiilor cu mulți copii. Principalele domenii de activitate a sectorului neguvernamental sunt: domeniul social, educație și dezvoltarea comunitară.

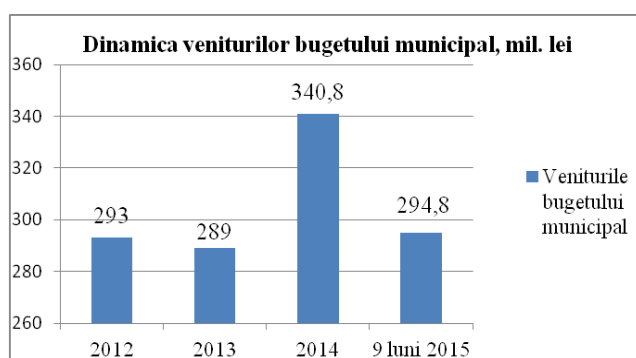
În ultima perioadă de timp, direcțiile și secțiile Primăriei mun. Bălți au efectuat interacțiuni cu mai mult de 70 de organizații non-profit. În ultimii 3 ani au fost înregistrate 27 de organizații non-profit și-au încetat activitatea 19 organizații.

Dezvoltarea ONG-urilor din municipiu a început din anul 2013, în care a fost aprobat Regulamentul cu privire la activitatea de voluntariat pe teritoriul mun. Bălți. La fel, în acel an a fost aprobat Regulamentul cu privire la activitatea consiliului coordonator municipal al asociațiilor obștești.

2.1.6. Finanțele Publice

Veniturile bugetare . În perioada a 9 luni ale anului 2015, în bugetul municipal au fost încasate venituri totale în sumă de 294,8 mil. lei, ceea ce reprezintă 74,0% din volumul total al veniturilor estimate pe anul 2015, și 87,0% din veniturile totale din anul 2014.

Dinamica veniturilor municipale pentru anii 2012-2014, precum și în primele 9 luni ale anului curent, este redată în următoarea diagramă:

În cele 9 luni ale anului 2015, **veniturile proprii** dețin 12,4 % din volumul total al bugetului.

Partea dominantă în veniturile bugetului municipal o constituie **defalcările de la impozite și taxe de stat** ponderea cărora în bugetul municipal este de 22,3%. În decursul a 9 luni ale anului 2015, încasările din **defalcările de la impozite și taxe de sta** s-au obținut 65,8 mil. lei.

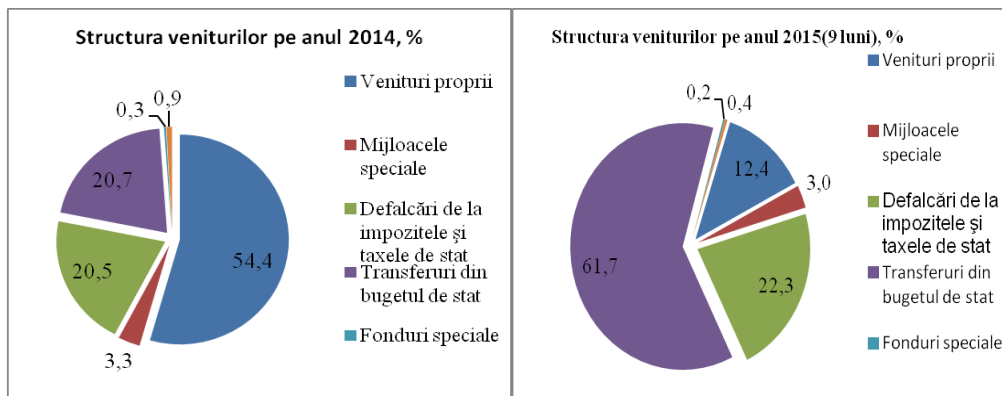
Transferurile în bugetul municipal constituie 181,8 mil. lei. Ponderea transferurilor în volumul total al bugetului municipal reprezintă 61,7 %.

Mărimea granturilor în bugetul municipal a constituit 1,1 mil. lei.

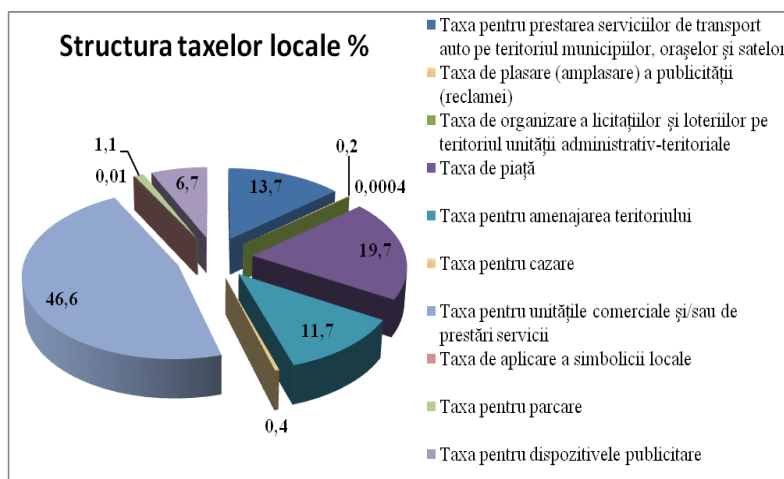
Încasările **mijloacelor speciale a instituțiilor publice**, ponderea cărora în bugetul municipal constituie 3,0 % se cifrează la suma de 8,8 mil. lei.

Veniturile fondurilor speciale, ocupă 0,2 % din volumul total a bugetului municipal și sunt acumulate în volum de 0,7 mil. lei.

Ca urmare a modificărilor introduse în legislație, ponderea veniturilor proprii în structura veniturilor totale s-a redus, și ca rezultat a crescut ponderea transferurilor și defalcărilor de la impozite și taxe de stat. O comparație în acest sens poate descrisă în baza figurilor de mai jos:

Taxele locale, ca parte componentă a veniturilor proprii, pe parcursul perioadei de 9 luni au constituit 6,0 % din volumul total a bugetului sau 17,7 mil. lei.

Volumul veniturilor încasate în bugetul municipiului depinde de normativele defalcărilor în bugetul local al impozitelor și taxelor de stat, stabilite în conformitate cu legislația bugetară a Republicii Moldova. În anul 2014, în bugetul municipal Bălți s-au încasat 100% din impozitul pe venitul al persoanelor fizice și 50 % din impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător și taxe pentru folosirea drumurilor achitate pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.

Din data de 01.01.2015, în bugetul municipal Bălți sunt aprobate, prin Lege, 45 % din impozitul pe venit al persoanelor fizice, și 50 % din taxa pentru folosirea drumurilor achitate pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova. Ca rezultat, o parte importantă de venit va ocoli bugetul municipal, iar primăria mun. Bălți va fi nevoită să caute noi surse de finanțare pentru acoperirea eventualelor dezechilibre bugetare.

Cheltuielile bugetare. În perioada 2012 – 2014, cheltuielile bugetului municipal au crescut în medie cu 10,8 %, sau cu 34,4 mil. lei.

Pe perioada de 9 luni ale anului 2015, partea de cheltuieli a bugetului municipal este executată în mărime de 298,0 mil. lei, ceea ce reprezintă 68,1% din suma planului anual precizat.

Sfera socială a fost finanțată cu 209,0 mil. lei, sfera economică cu 76,6 mil. lei, și alte sfere cu 12,4 mil. lei.

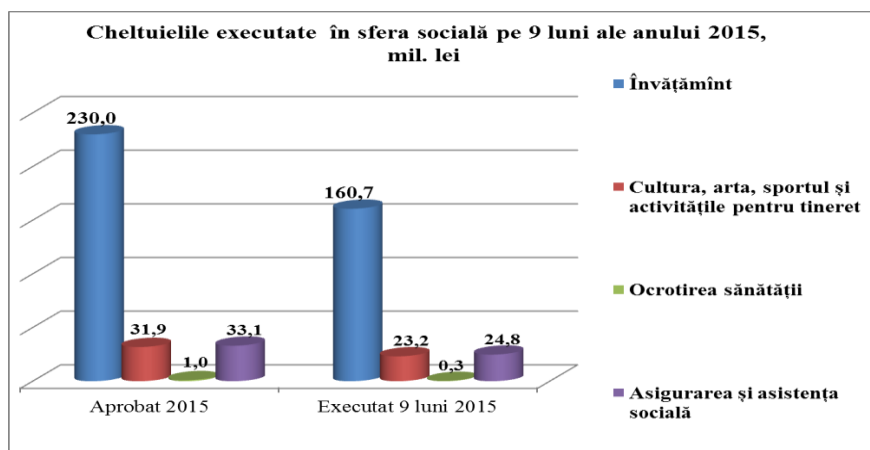
Pentru acoperirea **cheltuielilor curente** s-au alocat 94,9 % resurse din bugetul municipal (282,9 mil. lei), iar pentru acoperirea **cheltuielilor capitale** s-au alocat 5,1% (15,1 mil. lei).

Dinamica cheltuielilor bugetului municipal este redată în următorul tabel:

Cheltuielile	2012		2013		2014		2015 (9 luni)	
	Execu- rea de casă, mil. lei	Pond erea, %	Execu- rea de casă, mil. lei	Pond erea, %	Execu- rea de casă, mil. lei	Pond erea, %	Execu- rea de casă, mil. lei	Ponde rea,%
Total	317,1	100	314,7	100	351,5	100	298,0	100
Sfera socială	236,2	74,5	232,5	73,9	248,8	70,8	209,0	70,1
Sfera economică	45,9	14,5	62,1	19,7	79	22,5	76,6	25,7
Alte ramuri	35	11	20,1	6,4	23,7	6,7	12,4	4,2

Pentru 9 luni ale anului 2015 **cheltuielile sferei sociale** sunt executate în mărime de 70,6% față de cheltuielile aprobate, inclusiv: învățământul cu 69,6% (160,7 mil. lei), cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret cu 72,8% (23,2 mil. lei), ocrotirea sănătății cu 33,3% (0,3 mil. lei), asigurarea și asistența socială cu 74,8% (24,8 mil. lei).

Cheltuielile executate pe 9 luni ale anului 2015 în sfera socială este redată în următoarea figură:

Pentru finanțarea activității curente a instituțiilor preșcolare, pînă la finele anului, există o lipsă de surse bugetare în suma de 4,0 mil. lei, care în caz de nealocare se vor transforma în datorii creditoare.

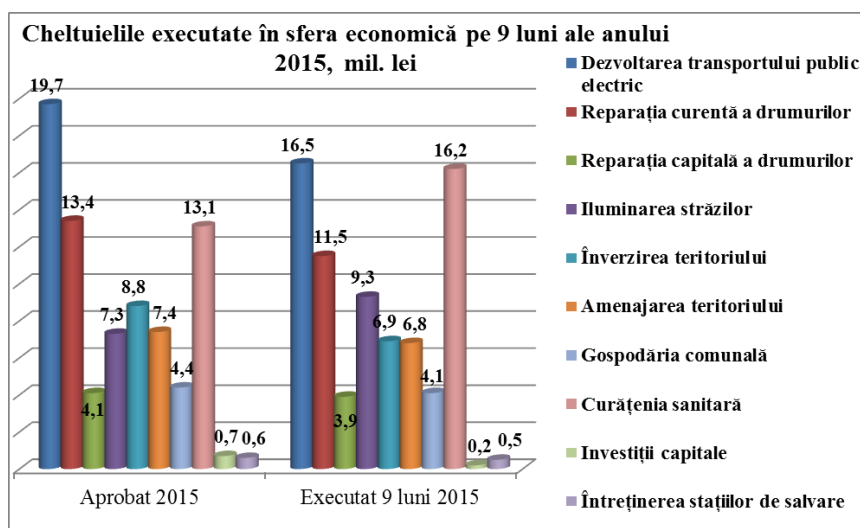
Din **cheltuielile totale pentru sfera socială** pentru 9 luni ale anului 2015, 62,7% reprezintă **cheltuielile de personal** (salarii, contribuții de asigurări sociale și medicale).

Dinamica cheltuielilor de personal din bugetul municipal Bălți este reflectată în tabelul de mai jos:

Denumirea	2012 executat	2013 executat	2014 executat	9 luni (2015)
Total cheltuieli (mil. lei)	317.2	314.7	351.5	298,0
Cheltuieli de personal (mil. lei)	150.4	141.3	154.0	137,6
Pondere cheltuielilor de personal în volumul cheltuielilor total (%)	47.4	44.9	43.8	46,2

Din **cheltuielile totale pentru sfera economică**, pentru 9 luni ale anului 2015, majoritatea cheltuielilor sunt *cheltuieli pentru dezvoltarea transportului public electric (21,7%), cheltuieli pentru curățarea sanitară (21,2%) și cheltuieli pentru reparație și întreținere a gospodăriei drumurilor (20,2%)*. În 9 luni ale anului 2015, **cheltuielile sferei economice** au constituit 76,6 mil. lei, dintre care 44,0 mil. lei *cheltuieli pentru gospodăria locativ-comunală* și 31,9 mil. lei *cheltuieli pentru transport și gospodăria drumurilor*. În total, aceste două direcții constituie 75,9 mil. lei, sau 99,1% din **totalul cheltuielilor din sfera economică**.

Cheltuielile executate în sfera economică pe 9 luni ale anului 2015, este redată în figura următoare:

Примечание [A11]: Lipsește analiza factorilor de mediu, ca parte componentă a dezvoltării durabile, propus în prima parte a strategiei

3.2. ANALIZA SWOT PENTRU DOMENIILE PRIORITARE DE DEZVOLTARE

Примечание [A12]: Analiza SWOT putea fi grupată în 3 domenii, Social, economic și mediu, la părerea noastră este prea voluminoasă și greu de asimilat. Este necesară o generalizare.

Analiza SWOT a Sectorului Economic

Puncte tari	Puncte slabe
- Potențial înalt în atragerea investițiilor străine, datorită parcului industrial "Răut" și a zonei economice libere "Bălți" - Potențial industrial ridicat și o specializare înaltă a întreprinderilor locale în industria alimentară și a băuturilor - Prezența, în apropierea mun. Bălți, importanți furnizori de materie primă pentru sectorul industrial alimentar - Existența unui centru specializat de instruire și susținere a femeilor în afaceri Pro-Busines Nord - Disponibilitatea unei forte de muncă calificată în industrie - Poziționarea fizico-geografică favorabilă - Existența unei instituții de cercetare, și a unui incubator inovativ - Existența unor mari investitori străini specializați în producerea sistemelor de cablaj pentru industria auto mondială - Existența proiectelor de Parteneriat Public Privat - Existența Agenției de Dezvoltare Regională Nord, cu sediul în or. Bălți - Infrastructura de învățământ dezvoltată (universități, colegii și școli profesionale) - Mun. Bălți face parte dintr-o regiune teritorială dezvoltată, specializată și echilibrată	- Ponderea relativ redusă a sectorului prioritar în economia locală - Capacitatea redusă a întreprinderilor mici și mijlocii în crearea noi locuri de muncă și dezvoltarea social-economică - Structura întreprinderilor mici și mijlocii dezechilibrată - Numărul mare de întreprinderi care suportă pierderi - Eficiența redusă a întreprinderilor locale - Sectorul IT subdezvoltat - Reducerea numărului de întreprinderi mijlocii și mari - Lipsa unui incubator de afaceri - Motivația redusă a agenților economici de a participa la programe de instruire - Ponderea redusă a întreprinderilor inovative - Valoarea redusă a investițiilor străine, în comparație cu potențialul existent - Lipsa unei infrastructurii de sprijin în dezvoltarea afacerii și inovății
Oportunități	Riscuri
- Existența realităților de cooperare și înfrățire cu 22 orașe - Mun. Bălți este membru al Asociației Euroregiunii „Prutul de Sus” și Asociației „Euroregiunii Siret-Prut-Nistru” - Existența programelor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - Primăria mun. Bălți este membru al Convenției privind eficiența energetică - Gradul înalt de prioritate acordat de Guvern în reformele de dezvoltare regională și descentralizare	- Modificarea actelor legislative - Instabilitatea economică și politică din țară, și din regiune - Reducerea competitivității municipiului Bălți față de alte regiuni - Concurența sporită privind atragerea investițiilor - Migrația și lipsa personalului calificat

- Dezvoltarea de parteneriate publice-private

- Scumpirea resurselor energetice, și creditare

Analiza SWOT a Fondului Locativ Comunal

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
• Existența rezervelor • Mijloacele bazei tehnico-materială • Deservirea stabilă a serviciilor locativ comunale • Sfera GLC atrăgătoare pentru investitori • Mijloacele de reînnoire tehnică, elaborării științifice pentru majorarea eficienței GLC	• Nivelul înalt de depreciere a fondului locativ și a sferei comunale • Coeficientul de eficacitate redus și pierderi în rețea peste normă stabilită • Nivelul majorat al datoriilor de debitor și creditor • Calitate nesatisfăcătoare a serviciilor acordate • Sistema neefectivă de conducere și lipsa interesului privind îmbunătățirea calității serviciilor acordate • Nivelul scăzut de calificare a cadrelor, nivelul scăzut de salarizare
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
• Implementarea sistemului de asigurare socială a populației și desfășurarea manifestărilor de informare a populației • Suportul de stat privind realizarea proiectelor de investiții (garanții de stat investitorilor privați, PPP) • Implementarea inovărilor tehnice, elaborărilor științifice, manifestărilor privind păstrarea resurselor – reducerea consumului • Calificarea personalului • Majorarea efectivului financiar GLC și crearea sistemului de finanțare transparent a ramurei • Îmbunătățirea metodelor de conducere a mijloacelor financiare municipale în cadrul GLC	• Nivelul scăzut al veniturilor populației – beneficiarilor de servicii a GLC • Imperfecțiunea bazei legislative în sfera gestionării tarifare, îmbunătățirea ramurei financiare, conducerea privată (APLP, concesiune, reparație capitală ș. a.) • Lipsa concurenței și nivelul majorat de monopolizare a ramurii • Nivelul redus de investire • Majorarea numărului de accidente • Dependența ramurii de tariful pentru energie termică și electrică • Lipsa posibilităților APL în acordarea suportului administrativ întreprinderilor complexului energetic, care se supun Ministerului Economiei RM

Analiza SWOT a Proprietății Municipale și Relații Funciare

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
- Existența loturilor de teren libere, destinate pentru construcție - Existența loturilor de teren libere, de expunere la licitația publică pentru construcția structurilor comerciale	- Lipsa drumurilor și comunicațiilor către teritoriile date - Lipsa agenților economici, care dispun de investiții pentru dezvoltarea noilor sectoare de teren
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
- Formarea operativă și calitativă a sectoarelor de teren și deetatzarea lor - Existența experienței de organizare în petrecerea licitațiilor publice	- Lipsa mijloacelor bănești pentru încheierea contractelor corespunzătoare cu întreprinderile licențiate în domeniul executării lucrărilor cadastrale - Lipsa cererii la patrimoniul expus pentru vânzare prin intermediul licitației publice

Analiza SWOT a Asistenței Sociale

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
- Servicii sociale diversificate, care cuprind toate grupele de beneficiari - Existența sistemului de protecție socială - Prezența ONG-lor - Existență agenților economici – potențiali sponsori de prestare a serviciilor sociale - Cadrul legal modern în domeniul asistenței sociale - Existența formelor de protecție a copilului - Spor natural pozitiv pe municipiu	- Dezvoltarea acțiunilor de voluntariat insuficient - Mecanismul de prestare a serviciilor slab dezvoltat - Lipsa unui mecanism de colaborare cu ONG - Insuficiența unei baze legale de motivare a activităților de binefacere - Lipsa implicării sectorului privat în acordarea serviciilor sociale - Lipsa condițiilor de facilitare a accesului unor categorii de persoane în locurile publice - Suport financiar limitat în scopul prevenirii abandonului - Lipsa unui program de susținere financiară a familiei care au trei și mai mulți copii - Legislație imperfectă la programa de ajutor social și imposibilitatea verificării veridicității informației declarate de beneficiari
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
- Creșterea și diversificarea serviciilor sociale prestate de ONG - Angajarea în domeniul social a specialiștilor licențiați - Existența serviciului social pentru susținerea persoanelor dependente de îngrijirea altor persoane - Existența posibilităților de susținerea financiară a familiilor prin acordarea ajutorului social	- Creșterea numărului de beneficiari - Migrația personalului - Venituri insuficiente la buget, care pot duce la anularea suport financiar - Înrăutățirea situației economice și scăderea nivelului de trai al populației

- Existența unui sistem de protecție socială la nivel local bine dezvoltat - Existența posibilităților acordării ajutorului material familiei în situație de dificultate din fondul municipal de susținere a populației	- Scăderea calității serviciilor sociale în comparație cu nevoile beneficiarilor - Aplicarea insuficientă a legislației la acordarea serviciilor primare în dependență de necesitățile familiei depistate.
--	---

Analiza SWOT a Serviciului Medical

Puncte tari	Puncte slabe
- Spitalul dispune de o structură hotelieră, care asigură îndestularea spitalizării pacienților din mun. Bălți și nordul republicii în conformitate cu cerințele HG Nr. 663 din 23.07.2010 - Spitalul dispune de un număr suficient de specialități - Experiența și pregătirea înaltă a corpului medical - Conlucrarea activă cu organizațiile nonguvernamentale - Serviciile prestate acoperă necesitățile zonei deservite (mun. Bălți și nordul republicii) - Dotarea laboratoarelor de analize medicale, radiologie - imagistică cu prioritate în domeniul perinatalogic și în serviciu de staționar al copiilor - Existența programelor și proiectelor în derulare pe termen lung - Accesibilitatea populației din mun. Bălți și din nordul republicii, datorită existenței unei rețele dezvoltate a drumurilor și a rutelor interurbane	- Lipsa unui management al calității și lipsa indicatorilor de management al calității în conformitate cu standardele ISO-2009 - Lipsa actelor legislative referitor la procurarea echipamentului medical - Lipsa unui sistem informațional integrat, care să interconecteze toate serviciile medicale - Lipsa condițiilor optime hoteliere - Echipament medical uzat moral și fizic - În centrul Consultativ de specialitate și Staționar Blocul Central există un deficit de aparatură medicală - Necesită reconstrucție și reparație capitală a instituției - Lipsa reglementării în deservirea cazurilor de spitalizare programată din nordul republicii - Creșterea costurilor asistenței medicale din cheltuielile implementării programelor informaționale integrate - Nesatisfacerea completă a așteptărilor pacienților
Oportunități	Riscuri
- Prezența serviciului AVIASAN asigurat financiar și cu transpor medical specializat - Relații bune cu proiectele internaționale perinatalogice și „REPEMOL”	- Migrația personalului medical - Creșterea costului serviciului medical din contul cheltuielilor de formare profesională - Concurența spitalelor publice și private - Costuri de spitalizare minore la unele servicii medicale - Creșterea costurilor asistenței medicale din cheltuielile fluide

Analiza SWOT a Sferei de Învățământ

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
• Implimentarea politicilor de protecție a copilului în mediul educational • Existența serviciilor ce facilitează implimentarea curriculum-ului • 90% din personalul managerial și didactic calificat, deținător de grade didactice • Extinderea numărului de instituții de învățământ preuniversitar care studiază în baza planurilor individuale, aprobate de ME • Desfășurarea activităților de susținere pentru cadre didactice debutante • Implimentarea formulei de finanțarea per elev permite reabilitarea și dotarea spațiilor în instituțiile de învățământ preuniversitar • Locul II în top-ul republican la concursuri și olimpiade republicane și în domeniul artelor și sportului • Premii de gradul I anual la diferite categorii la concursul republican „Pedagogul anului” • Repartizarea eficientă a componentei municipale asigură renovarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ • Existența fondului pentru educația incluzivă • Instituțiile de învățământ conectate la internet • Parteneriat cu instituții de învățământ și de cultură din municipiul Bălți • Acorduri de colaborare internaționale	• Competențe insuficiente ale managerilor în domeniul planificării • Lipsa unui sistem de responsabilizare a managerilor bazate pe rezultate • Fluctuație sporită și deficit în rândurile persoanelor auxiliar • Insuficiența cadrelor specializate ca logopezi, defectologi, tiflopedagogi, kinetoterapeuți, psihologi • Insuficiența softurilor educaționale moderne în instituțiile de învățământ • Utilizarea irațională a spațiilor nefolosite în procesul de instruire și educație și lipsa atractivității pentru arendatori • Colaborarea "unilaterală" cu Inspectoratul de Poliție, Direcția Situații Excepționale, Centrul Medicilor de Familie ș.a • 8% din instituțiile de învățământ nu sunt adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități • Principiul rezidual de finanțare a instituțiilor preșcolare nu acoperă satisfacerea necesităților minime • Baza tehnico-materială moral-fizică uzată • Dotarea insuficientă a sălilor și terenurilor sportive, aferente instituțiilor de învățământ • În anul 2014 nu au fost finanțate 9,3 mln. de lei în domeniul învățământului primar, gimnazial, liceal
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
• Posibilitatea utilizării formării profesionale • Posibilitatea crescândă a copiilor reintegrați din instituțiile de tip rezidențial de a studia în cele de tip general • Oferirea posibilităților de formare profesională continuă • Aplicarea unui nou mecanism de finanțare în învățământul preșcolar per-copil • Parteneriat eficient cu Agenția Oficiului Forței • Crearea centrelor de resurse pentru educația incluzivă în instituțiile din municipiu • Arenda spațiilor neutilizate • Reorganizarea instituțiilor de învățământ • Atragerea surselor financiare extrabugetare • Reconceptualizarea învățământului liceal	• Reducerea populației de vîrstă școlară • Planificarea ineficientă a resurselor financiare, din cauza prețului instabil la materialele didactice și la alte materiale • Neparticiparea instituțiilor în organizarea concursului de achiziții afectează calitatea și așteptările ofertantului • Atitudinea civică pasivă a comunității privind dezvoltarea instituțiilor educaționale • În cazul optimizării instituțiilor de învățământ cu deficit bugetat va apărea problema păstrării și întreținerii edificiilor neutilizate

Analiza SWOT a Sferei Culturii

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
• Colaborarea Secției Cultură cu asociații concertistice naționale • Abilități în materie de inovare • Existența unui spectru larg de cercetare a patrimoniului local • Existența unui ansamblu divers de bunuri cu valoare de patrimoniu cultural mobil și imobil, de importanță locală și națională • Prezența unei politici de editare a revistei de specialitate „Biblio-info” • Participarea BMB „E. Coșeriu” la diverse proiecte de extindere a colecțiilor și serviciilor de bibliotecă, și de promovare a instituției • Colaborarea strânsă a BMB „E. Coșeriu” cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova și cu alte biblioteci locale • Existența culturii instituționale • Existența unui sistem bine organizat de planificare • Încadrarea secției și instituțiilor de cultură în cadrul proiectelor „Să ne păstrăm trecutul pentru a ne crea viitorul” • Includerea BMB „E. Coșeriu” în proiectul Novateca și „Multiculturalitate - Aici și Acum”	• Inexistența unei direcții strategice clare • Lipsa cadrelor de specialitate tinere • Lipsa unui edificiu special construit și modern pentru • Lipsa specialiștilor atestați de Ministerul Culturii • Insuficiența unor programe pentru cercetarea, conservarea și restaurarea monumentelor istorice • Insuficiența resurselor financiare pentru protejarea, conservarea, restaurare și punerea în valoare a patrimoniului cultural imobil • Lipsa unei preocupări sistematice privind integrarea monumentelor istorice în spațiul comunitar • Absența unei educații în domeniul pro-patrimoniu • Insuficiența unor programe pentru susținerea activității bibliotecilor • Lipsa unei politici naționale în achiziția de surse informaționale în biblioteci • Lipsa tehnologiilor informaționale în acces liber pentru utilizatori
<i>Oportunități</i>	<i>Riscuri</i>
• Existența cererii de noi servicii • Posibilități de încheiere a unor contracte de leasing • Elaborarea noilor proiecte de dezvoltare • Poziționarea geografică favorabilă • Mass-media locală, care poate disemina informații referitoare la evenimente și acțiuni culturale • Potențial ridicat pentru atragerea tinerilor din mediul educațional • Manifestarea interesului din partea autorităților pentru dezvoltarea sferei culturale	• Migrația tinerilor • Adoptarea unor regulamente legislative sau normative cu impact negativ • Procesul intens de globalizare • Vandalismul și furtul • Lipsa de control asupra noilor construcții • Pierderea interesului public • Lipsa de claritatea în atribuirea responsabilităților • Lipsa unui parteneriat viabil între mediul cultural și cel educațional • Inexistența unei colaborări între mediul cultural și agenții economici

Analiza SWOT a Sectorului Neguvernamental

Puncte tari	Puncte slabe
• Sprijin din partea autorităților locale • Posibilitatea obținerii mini-granturilor • Participarea activă a tinerilor în ONG-uri • Existența experienței și a specialiștilor în planificare, elaborarea proiectelor și punerea lor în aplicare • Experiență în realizarea proiectelor • Prezentarea ONG-urilor în diferite domenii de activitate din mun. Bălți • Existența partenerilor (de cooperare) la nivel național și internațional • Obținerea finanțării din partea donatorilor cu renume • Integrarea diferitelor segmente ale populației • Existența unei baze tehnice și informaționale • Soluționarea problemelor care rămân în afara câmpului de vedere al municipiului • Acordul donatorilor internaționali de a lucra cu organizațiile obștești din municipiu • Colaborare cu Corpul Păcii • Prezența unui număr mai mare de voluntari străini • Existența unui centru de pregătire și instruire a personalului ONG-uri	• Numărul mare de ONG-uri cu o componență redusă • Lipsa abilităților de utilizare a bazei tehnice și de informații • Informarea redusă a societății civile cu privire la activitatea ONG-uri din mun. Bălți • Lipsa partenerilor de consultanță • Atenței redusă a societății față de activitatea ONG-uri • Gradul redus de activitate a ONG-uri • Gradul redus de atragere a investițiilor • Insuficiența de informare • Activitatea scăzută a ONG-urilor și a participării populației • Cunoașterea slabă a limbilor străine • Lipsa fondului de stat și programe în sprijinul ONG-urilor • Lipsa de lideri, instruiți de time-management • Lipsa fondurilor publice, a planului strategic de ONG-uri • Lipsa de coordonare în utilizarea de resurse umane (voluntari) • Lipsa de informare a locuitorilor cu privire la activitatea organizațiilor obștești
Oportunități	Riscuri
• Elaborarea strategiei de dezvoltare a ONG-urilor din mun. Bălți • Creșterea nivelului de conștientizare a societății civile, prin intermediul mass-MEDIA • Organizarea de consolidare a tuturor ONG-urilor din mun Bălți, pe baza de parteneriat al consiliului ONG-urilor din municipiul Bălți • Crearea centrului de resurse pentru ONG-uri din municipiului Bălți • Organizarea de reprezentare a consiliului de parteneriat în organele de stat, asociațiile obștești RM și internaționale, asociații, ONG	• Contradicții între politica în domeniul ONG-urilor, autorităților administrației publice locale • Mediu economic instabil • Creșterea continuă a migrației • Încetarea finanțării ONG-urilor din mun. Bălți, care activează în domeniul HIV-SIDA, tuberculozei astfel de donatori fondul Global • Modificarea politicii fiscale

• Reacționarea promptă la problemele social-vulnerabile ale societății • Punerea în aplicare a planului strategic, propriile idei și proiecte • Posibilitatea autorealizării a membrilor ONG-uri, atragerea cetățenilor activi • Posibilitatea schimbului de experiență cu difeirte țări • Continuarea dezvoltării centrului didactico-metodic pentru instruirea personalului și partenerilor locali	• Posibilitatea de a rămîne fără donatori • Lipsa încrederii din partea donatorilor • Capacitatea limitată a organizației privind atragerea resurse financiare • Scăderea numărului de voluntari • Utilizarea incorectă a mini-granturilor
--	--

Analiza SWOT a Bugetului Municipal

Puncte tari	Puncte slabe
• dezvoltarea socio-economică a municipiului, în mare parte, este determinată de eficiența și performanța utilizării mijloacelor financiare bugetare • bugetul municipal Bălți este orientat spre sfera socială și reprezintă garantul în prestarea serviciilor publice în domeniul educației, culturii, sportului și asistenței sociale • cheltuielile publice sunt utilizate în baza indicatorilor de performanță • audiența publică și transparența cheltuielilor publice, la elaborarea proiectelor de buget și execuția acestora • alegerea corectă și asigurarea priorităților de finanțare existente în sistemul bugetar • monitorizarea eficientă a direcțiilor de cheltuieli bugetare	• persistă instabilitatea legislativ fiscală și bugetară, precum și menținerea actualului nivel de centralizare a resurselor financiare de la nivelele superioare ale sistemului bugetar a țării, cu atât mai mult, creșterea lui înseamnă scăderea ponderii veniturilor proprii în bugetul municipal • gradul ridicat de dependență a bugetului municipal de transferurile de stat, se datorează imperfecțiunii cadrului legal, și influențează în mod direct asupra condițiilor de relații interbugetare • neasigurarea eficientă a procesului de delegare a împuternicirilor din partea autorităților publice centrale și evaluarea propriilor competențe a autorităților publice locale • lipsa investițiilor interne și externe pentru renovarea calitativă a obiectelor exploatate de întreprinderile locativ-comunale • nivelul scăzut de amenajare a municipiului, uzura înaltă a infrastructurii tehnice și inginerești, discrepanța calitativă și cantitativă a parametrilor sferei sociale față de necesitățile locuitorilor
Oportunități	Riscuri

• bugetarea pe programe permite gestionarea eficientă a bugetului, contribuie la procesul de selectare a priorităților de luare a deciziilor privind alocarea resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute în cadrul programelor • bugetarea pe programe oferă posibilitatea de îmbunătățire a planificării bugetare și de executare a bugetului la nivelul standardelor internaționale, care necesită îmbunătățiri de cunoștințe și experiență • rețeaua stabilă și ramificată de instituții, asigură o gamă largă de prestări de servicii publice, și implementează cu succes programele și proiectele sociale • nivelul înalt de calificare a personalului	• dezechilibrul bugetului pe o anumită perioadă de planificare, poate duce la creșterea globală a riscurilor financiare, investiționale și sociale, și reducerea capacității financiare a municipiului • creșterea nivelului inflației • creșterea avansată a tarifelor, fără surse de acoperire în buget • lipsa la nivel local a pîrghiilor funcționale de stimulare a politicilor monetar-fiscale • excluderea bugetului municipal din formula de calcul general a transferurilor creează condiții de dezechilibru
--	---

Примечание [A13]: Lipsește capitolul ce ține de problemele identificate în baza analizei situației socio-economice și SWOT, pentru a face o legătură logică a prblemelor cu obiectivele, măsurile de intervenție la rezolvarea problemelor identificate

III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI BĂLȚI - ORIZONT 2019

3.1. VIZIUNEA, MISIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE

Viziunea

Strategia de dezvoltare a mun. Bălți este un document prin care se propune formularea unei viziuni de dezvoltare durabilă, fondată pe un echilibru între creșterea economică, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului natural și cultural, pe respectul față de mediul înconjurător și calitatea vieții.

Lipsa unei viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități, și consumul irațional de resursele existente. Formularea viziunii de dezvoltare constituie diferența dintre ceea ce reprezintă astăzi și ceea ce trebuie să devină mun.Bălți.

Reieșind din situația social-economică existentă a municipiului și avînd la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică și a serviciilor publice, viziunea strategică de dezvoltare a municipiului Bălți pentru perioada 2016-2019 este următoarea:

Municipiul Bălți – o comunitate urbană modernă, dinamică și durabilă

Misiunea

Modernizarea continuă a municipiului se va realiza prin valorificarea și dezvoltarea potențialului investițional, industrial și inovațional. Îmbunătățirea calității vieții și asigurarea confortului pentru locuitori se va realiza prin amenajarea zonelor verzi și de agrement, iar perfecționarea calității serviciilor sociale și culturale se va realiza prin crearea condițiilor corespunzătoare unei activități eficiente și rezultative.

Principiile

Principiul de bază al strategiei de dezvoltare a municipiului Bălți este dezvoltarea sustenabilă. Strategia definită dorește să identifice căile prin care să asigure condiții de viață rezonabile pentru toate categoriile de venituri, să sprijine dezvoltarea economică locală prin asigurarea serviciilor care să facă din municipiul Bălți un loc iubit de locuitorii, dorit de vizitatori și atractiv pentru investitori. Principiul dezvoltării sustenabile reprezintă angajamentul autorității locale pentru acțiuni durabile, utilizarea prudentă a resurselor și protejarea mediului, îndeplinind nevoile actuale ale localității fără a prejudicia posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Din principiul fundamental, enunțat mai sus, rezultă celelalte principii care stau la baza dezvoltării strategice a municipiului Bălți.

Eficiență și Eficacitate

Trebuie să se asigure o dimensiune optimă a raportului determinat între efortul financiar și efectele cuantificabile satisfacerii nevoilor sociale pentru a oferi locuitorilor municipiului servicii în concordanță cu nevoile și așteptările lor.

Principiul Universalității

Autoritatea locală va promova și respecta în totalitate politicile și practicile nediscriminatorii asigurând dreptul fiecărui individ de a juca un rol în atingerea viziunii, de a fi mândru de localitatea sa și de a beneficia de progresele realizate.

Prin principiul universalității toți locuitorii municipiului, au dreptul să aibă acces deplin la serviciile publice, să propună și să inițieze idei de dezvoltare într-o manieră deschisă și să poată influența deciziile care afectează municipiul și viața locuitorilor.

Mun. Bălți are nevoie de un mediu curat, de calitate, prietenos, atrăgător pentru comunitate, vizitatori, investitori, obținut ca urmare a protecției și conservării resurselor, astfel încât să se asigure condițiile pentru o înaltă calitate a vieții și pentru o dezvoltare durabilă.

Principiul planificării și implementării strategiei de dezvoltare pe baza datelor reale

Acest principiu reprezintă cheia spre obținerea unor performanțe de cel mai înalt nivel. În baza analizei detaliate a nevoilor, se va asigura că dezvoltarea va avea un impact pozitiv și sustenabil asupra localității. Acest lucru conferă totodată posibilitatea unui management îmbunătățit, a unei planificări eficiente și eficiente, a evaluării și monitorizării implementării strategiei pe linia obiectivelor și priorităților.

Valorile

Respectarea dreptului la informația publică, transparență și consultare

Acțiunile întreprinse de administrația publică locală vor avea în centrul atenției locuitorii, nevoile lor și mediul în care aceștia trăiesc.

Fiecare persoană va avea acces liber și imediat la informații, privind drepturile sale fundamentale și alte drepturi stabilite prin lege, precum și șansa de a influența deciziile, care îi pot afecta viața.

Respectarea independenței și individualității fiecărei ființe umane

Fiecare persoană are dreptul de a fi parte integrantă a comunității și, în același timp, să își mențină propria independență și individualitate. Această valoare urmărește să promoveze normalitatea, permițând tuturor persoanelor cu nevoi speciale să trăiască o viață normală cu evitarea etichetărilor sau a tratamentelor diferențiate.

Respectul pentru demnitatea umană, libertatea alegerii și egalitatea de șanse

Viitorul strategic al municipiului Bălți se bazează pe respectul pentru demnitatea umană, garantând dezvoltarea liberă și deplină a fiecărui individ. Opțiunea fiecărei persoane cu privire la rolul pe care dorește să îl joace în dezvoltarea municipiului va fi respectată. Toate persoanele vor beneficia de oportunități egale, privind accesul la serviciile publice și de tratament egal prin eliminarea oricăror forme de discriminare.

Asumarea responsabilității

Dezvoltarea locală va fi abordată cu responsabilitate, astfel încât să se asigure fiecărui locuitor condiții optime de viață, să crească atractivitatea municipiului pentru tineri și oameni de afaceri. Autoritatea publică locală își va îndrepta atenția asupra găsirii unui echilibru corespunzător între flexibilitate și responsabilitate.

Pentru realizarea Viziunii strategice activitățile tuturor factorilor, implicați în procesul de dezvoltare locală, vor fi orientate spre atingerea a **NOUĂ OBIECTIVE STRATEGICE (ÎN CONTINUARE O.S.):**

1. DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA SECTORULUI ECONOMIC
2. VALORIFICAREA ȘI SPORIREA EFICIENȚEI ADMINISTRĂRII PROPRIETĂȚII MUNICIPALE
3. ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII FIZICE EXISTENTE ȘI CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE
4. ASIGURAREA LOCUITORILOR CU SPAȚIU LOCATIV ȘI INFRASTRUCTURĂ CORESPUNZĂTOARE
5. ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR MEDICALE
6. EXTINDEREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI ASIGURAREA CONDIȚIILOR OPTIMALE PENTRU UN PROCES EFICIENT ȘI REZULTATIV
7. SPORIREA GRADULUI DE INTEGRARE SOCIALĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE PRESTARE A SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ
8. DEZVOLTAREA ȘI ASIGURAREA UNUI MEDIU CULTURAL DURABIL
9. CONSOLIDAREA ȘI DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR SECTORULUI NEGUVERNAMENTAL ÎN SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR EXISTENTE DIN MUNICIPIUL BĂLȚI

Fiecare obiectiv strategic va încorpora obiectivele sale specifice, prin care, în conținutul prezentei Strategii, se vor subînțelege rezultatele specifice prognozabile și măsurabile, realizate prin intermediul programelor de dezvoltare, proiectelor și activităților incluse în Planul de acțiuni, privind implementarea Strategiei.

3.2. OBIECTIVE ȘI PLANUL DE ACȚIUNI PE PERIOADA 2016-2019

OS. 1. DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA SECTORULUI ECONOMIC

Strategia de dezvoltare a sectorului economic pe anii 2016-2019 (în continuare – Strategia) și Planul de acțiuni privind implementarea acestei Strategii, oferă cadrul de politici pe termen scurt și mediu privind dezvoltarea întreprinderilor locale, și valorificarea potențialului investițional, industrial și inovațional.

Municipiul Bălți se bucură de o infrastructură relativ dezvoltată în comparație cu alte orașe din țară, fiind practic pivotul economic al întregii regiuni de nord. Însă, acest calificativ nu asigură și o dezvoltare durabilă în continuare. Infrastructura existentă ar putea contribui la atragerea investițiilor, însă, în mare parte nu este valorificată.

Principalele probleme existente în sectorul economic din mun.Bălți sunt:

- volumul redus al investițiilor interne și externe ;
- potențialul industrial și investițional nevalorificat;
- nivelul redus de diversificare a activității antreprenoriale;
- gradul scăzut de utilizare a inovațiilor în mediul de afaceri local;
- numărul redus de întreprinderi mari și mijlocii;
- competitivitatea redusă a mediului de afaceri local;
- capacitatea joasă a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea social-economică a municipiului;
- gradul redus de eficiență a întreprinderilor locale.

Principalii factori care influențează negativ asupra sectorul economic din mun. Bălți sunt:

- infrastructura de afaceri slab dezvoltată. În localitate nu există un incubator de afaceri, un centru modern de servicii consultative și de promovare a mediului de afaceri local, ceea ce nu permite crearea unui mediu de afaceri durabil. Ca rezultat, întreprinderile locale au un nivel redus de competitivitate, și nu sunt capabile să genereze un profit suficient pentru autofinanțare. Dacă până în prezent, lipsa acestei infrastructuri de afaceri nu s-a făcut resimțită, afectând în mare parte doar micul business, atunci o dată cu aprofundarea crizei economice la nivel național și local, efectul nedevelopării infrastructurii de afaceri locale va avea o influență negativă și asupra întreprinderilor mari și mijlocii.

- lipsa unei politici clare de promovare a potențialului economic și industrial. Neelaborarea și neimplementarea politicii menționate la timp, generează costuri vizibile și invizibile atât pentru stat - ca investitor cât și pentru autoritatea publică locală - ca beneficiar. Astfel, există riscul că investițiile efectuate în crearea condițiilor de atragere a investițiilor să se transforme în cheltuieli și active nerentabile;

- accesul limitat la resursele financiare. Problema nominalizată este determinată de costul ridicat al resurselor financiare și de neincluderea mun. Bălți în Componenta II a Programului de Abilitate Economică a Tinerilor, care prevede finanțarea proiectelor investiționale cu excepția mun. Bălți. Costul ridicat al resurselor creditare și posibilitățile de finanțare limitate, precum și pregătirea managerială joasă și-a lăsat amprenta negativă în dezvoltarea întreprinderilor mici și

mijlocii din sectorul industrial. Ca urmare, majoritatea întreprinderilor mici și mijlocii sunt concentrate în domenii precum comerț, servicii și transport;

- nivelul scăzut al calității manageriale în prezentarea și promovare afacerii, precum și în promovarea producției fabricate, nu le permite întreprinderilor locale să-și diversifice piața de desfacere și să-și lărgască aria parteneriatelor de afaceri;
- infrastructura neracordată la standardele europene nu oferă posibilitatea agenților economici locali să-și mărească cota pe piața externă, iar potențialii investitori străini nu sunt motivați să investească în sectorul economic local.
- nivelul redus de standardizare și certificare a mărfii locale, în conformitate cu cerințele europene, împiedică penetrarea întreprinderilor locale pe piețele externe;
- lipsa unei politici de dezvoltare a abilităților inovaționale și antreprenoriale în rândul tinerilor și managerilor întreprinderilor locale, nu le permite întreprinderilor să obțină un avantaj competitiv și să-și asigure o dezvoltare durabilă.

Reieșind din situația creată în domeniul economic din municipiul Bălți, precum și din eventualele oportunități existente, obiectivul de bază al prezentei strategii este: **dezvoltarea și modernizarea sectorului economic.**

Prioritatea de bază pentru mun. Bălți este formarea unui sector economic dinamic și competitiv.

Pentru următorii ani, municipiul Bălți își propune dezvoltarea unui model de creștere economică bazat pe investiții și exporturi, iar principalele direcții de dezvoltare vor fi întreprinderile producătoare și exportatoare.

Prezența unui număr important de întreprinderi industriale servește ca o premisă bună pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din mun. Bălți, dar și pentru întreaga regiune prin integrarea în lanțurile de furnizori a întreprinderilor mari. Realizarea acestei politici va fi posibilă prin implicarea activă a partenerilor externi de dezvoltare, precum și a organizațiilor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii.

Prin creșterea competitivității întreprinderilor locale, se urmărește creșterea investițiilor în activele pe termen lung, și crearea unui mediu de afaceri durabil. Nevalorificarea la timp a investițiilor în mediul de afaceri local, se pot reflecta negativ asupra situației economice din municipiu prin scăderea volumului producției fabricate, scăderea volumului mărfurilor transportate, creșterea numărului de șomeri și încetinirea activității antreprenoriale din municipiu.

Totodată, se va miza pe dezvoltarea și implementarea inovației și transferul tehnologic în mediul de afaceri local, pe dezvoltarea întreprinderilor IT, pe diversificarea activității antreprenoriale cu înaltă valoare adăugată, pe intensificarea relațiilor de cooperare și promovare, pe atragerea și menținerea specialiștilor de înaltă calificare, și pe îmbunătățirea relațiilor dintre mediul de afaceri și autoritatea publică locală.

Obiectivul strategic dat a fost elaborat în concordanță cu Strategia Națională de Dezvoltare Moldova-2020, Programul de Dezvoltare Strategică al Ministerului Economiei pentru anii 2015-2017, Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul dezvoltării sectorului privat 2016-2018, și Strategia de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivului strategic din domeniul economic sunt: Primăria mun. Bălți, Administrația PI "Răut", Administrația ZEL "Bălți", Ministerul Economiei, Ministerul Tehnologiilor Informaționale, ADR Nord, MIEPO, ODIMM, Camera de Comerț și Industrie (fil. Bălți), Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, agenții economici, misiunile diplomatice și alte organizații cu activitate de suport în domeniul economic.

Reieșind din viziunea de dezvoltare a mun. Bălți pentru anii 2016-2019, și având la bază problemele existente în sectorul economic local, s-au propus următoarele obiective specifice :

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
1.1.	Obiectiv specific: Crearea condițiilor necesare pentru atragerea investițiilor					
1.1.1.	Elaborarea studiului de fezabilitate privind modernizarea drumurilor	6,0 mil. lei	APL, Surse externe (PNUD, USAID)	2016-2019	APL	Rezultatul obținut în urma implementării studiului
1.1.2.	Elaborarea Planului Urbanistic General al Municipiului	Se evaluează	APL, Prin programul de cooperare transfrontalieră Ucr.-R.M.- - Rom., USAID	2016-2019	APL	Rezultatul obținut în urma implementării studiului
1.2.	Obiectiv specific: Promovarea și dezvoltarea potențialului investițional al municipiului					
1.2.1.	Elaborarea ghidului investițional al municipiului Bălți	500,0 mii lei	APL, Misiuni diplomatice, Surse externe	2016-2017	APL, Misiuni diplomatice, Surse	Nr. de tiraj
1.2.2.	Crearea unei pagini web a sectorului economic din mun. Bălți	Se evaluează	APL	2016-2019	APL, Ambasade, Consulate	Nr. de articole
1.2.3.	Organizarea forumului economic local și regional al exportatorilor	Se evaluează	ME, MIEPO, ADR Nord, Asociațiile, Surse externe	2016-2019	APL, ME, MIEPO, ODIMM ADR Nord, fil. Bălți	Nr. de forumuri organizare Nr. de agenți

Примечание [A14]: Indicatorii SDD pot fi de produs, rezultat, impact/strategici

	și producătorilor		(USAID)		CCI	economici
1.2.4.	Organizarea unui forum economic internațional cu implicarea activă a întreprinderilor producătoare, exportatoare, și IT	Se evaluează	APL, Agenții economici, Ministerul Economiei	2016-2019	APL	Nr. de forumuri organizate Nr. de întreprinderi participante
1.2.5.	Susținerea participării anuale a unei întreprinderi producătoare cu potențial investițional înalt la o expoziție internațională	Se evaluează	APL, Ministerul Economiei	2016-2019	APL, Ministerul Economiei	Nr. de întreprinderi participante
1.2.6.	Promovarea seminarelor de instruire a agenților economici în elaborarea unei prezentări eficiente la târguri și expoziții	Se evaluează	APL, CCI fil. Bălți	2016-2019	APL, CCI fil. Bălți	Nr. de seminare organizate
1.2.7.	Promovarea seminarelor orientate spre elaborarea și prezentarea ofertelor investiționale	Se evaluează	APL, CCI fil. Bălți	2016-2019	APL, CCI fil. Bălți	Nr. de seminare organizate
1.3.	Obiectiv specific: Valorificarea potențialului investițional și industrial					
1.3.1.	Elaborarea unei programe comune cu ADR Nord în direcția procesării producției agroalimentare la întreprinderile din municipiu orientate spre export, cu dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar, fluvial (Giurgiulești) și aerian ("Bălți" și "Mărculești")	Se evaluează	APL, FNDR	2016-2019	APL, ADR Nord, Ministerul Economiei	Nr. de întreprinderi beneficiare
1.3.2.	Crearea parcului IT	Se evaluează	ME, MTI, Surse externe	2016-2019	APL, Administrația PI "Răut", ME, MTI	Nr. de întreprinderi create
1.3.3.	Crearea întreprinderilor sociale în domeniul alimentației publice	Se evaluează	APL, Agenții economici, asociații de binefacere, surse externe	2016-2019	APL	Nr. de întreprinderi create Nr. de beneficiari
1.3.4.	Crearea Centrului Regional de Afaceri si	4,0 mil. euro	Aganții economici, Surse externe	2016-2019	APL, Administrația PI "Răut",	Nr. de întreprinderi beneficiare

	Expoziții "Business Event Expo Center" (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru municipiului Bălți, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS))				ZEL "Bălți"	
1.3.5.	Crearea unui incubator de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii	Se evaluează	Ministerul Economiei, ODIMM	2016-2019	APL, Ministerul Economiei, ODIMM	Nr. de întreprinderi IMM-uri create
1.4.	Obiectiv specific: Sporirea competitivității și consolidarea întreprinderilor locale					
1.4.1.	Promovarea proiectelor de creștere a accesului IMM-urilor pe piețele externe	Se evaluează	CCI, (Surse externe«Orizont 2020», PAC II)	2016-2019	APL, INSM, CNAcreditare, ODIMM, CCI, Ministerul Economiei	Nr. de întreprinderi
1.4.2.	Crearea unei bazei de date a IMM-urilor din municipiu	Se evaluează	APL, Surse externe(USAID, PNUD), ODIMM	2016	APL, Agenții Economici, ODIMM	Nr. de întreprinderi
1.4.3.	Chestionare de anchetare a întreprinderilor locale	Se evaluează	APL, Surse externe	2016-2019	APL,ONG-uri	Nr. de întreprinderi
1.4.4.	Elaborarea unui program de promovare și susținere a producției fabricate de către întreprinderile locale în rândul consumatorilor	Se evaluează	APL, AE, CCI filiala Bălți, USAID	2016-2019	APL, Agenții economici, CCI filiala Bălți	Nr. de întreprinderi
1.4.5.	Colaborarea în cadrul Euroregiunilor "Prutul de Sus" și "Siret -Prut-Nistru"	Se evaluează	APL, ODIMM, Agenții economici	2016-2019	APL, ME, Agenții Economici, ODIMM	Nr. de întreprinderi
1.4.6.	Organizarea și desfășurarea regulată a expozițiilor și a târgurilor specializate	Se evaluează	APL, CCI filiala Bălți Agenții economici	2016-2019	APL, CCI filiala Bălți	Nr. de târguri-expoziții, Nr. de întreprinderi participante
1.4.7.	Instruirea și creșterea culturii antreprenoriale	Se evaluează	APL, CCI filiala Bălți, ODIMM	2016-2019	APL, CCI filiala Bălți, ODIMM	Nr. de agenți economici
1.4.8.	Promovarea proiectelor de creștere a eficienței	Se evaluează	APL, CCI filiala Bălți,	2016-2019	APL, CCI filiala Bălți,	Nr. de seminare și

	gestionării costurilor de producere		ODIMM		ODIMM	conferințe organizate
1.4.9.	Proiect de promovarea a afacerilor și antreprenoriatului în sectoarele turism și cultură în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Bălți	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Agenții economici locali	Nr. de afacerilor în sectoarele turism și cultură promovate
1.4.10	Proiect de creștere a oportunităților comerciale transfrontaliere și modernizarea sectorului agricol și a celor conexe în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Bălți	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Agenții economici locali	Nr. de oportunităților comerciale transfrontaliere promovate
1.4.11	Continuarea implementării strategiei în domeniul protecției consumatorului pentru anii 2014-2020	Se evaluează	Bugetul local	2016-2019	APL, Serviciul Comerț	Nr. de activități
1.5.	Obiectiv specific: Susținerea și popularizarea activităților inovatoare					
1.5.1.	Crearea centrului inovativ	Se evaluează	AITT, ODIMM, Surse externe	2016-2019	APL, AITT	Nr. de beneficiari
1.5.2	Promovarea inovației în mediul de afaceri	Se evaluează	APL, AITT, ODIMM,	2016-2019	APL, AITT, AO „Inovatorul”	Nr. de întreprinderi
1.5.3.	Organizarea concursurilor de susținere a inovațiilor	Se evaluează	APL, AITT, ODIMM,	2016-2019	APL, AITT, AO „Inovatorul”	Nr. de concursuri
1.5.4.	Organizarea seminarilor pe tematică inovativă	Se evaluează	APL, AITT, ODIMM,	2016-2019	APL, AITT, AO „Inovatorul”	Nr. de seminare și conferințe
1.5.5.	Proiect de promovare și sprijin pentru cercetare și inovare din cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Ministerul Educației	Nr. de cercetări și inovații sprijinite și promovate

			2020, Primăria mun. Bălți, Agenți economici			
--	--	--	--	--	--	--

Efectul scontat:

- Sporirea atractivității investiționale a municipiului Bălți;
- Redresarea situației economice din mun. Bălți prin menținerea și dezvoltarea ramurilor industriale orientate spre export;
- Dezvoltarea unei industrii moderne, fără emisii nocive pentru mediu;
- Creșterea numărului de întreprinderi exportatoare și producătoare;
- Asigurarea unui mediu de afaceri competitiv și inovativ;
- Soluționarea problemei dezechilibrului pe piața forței de muncă, prin racordarea sistemului educațional la cerințele pieței forței de muncă;
- Majorarea cotei angajaților în sectorul IMM;
- Majorarea ponderii veniturilor din vânzări a sectorului IMM în volumul total al veniturilor din vânzări;
- Reducerea numărului întreprinderilor care suportă pierderi.

Примечание [A15]: Indicatorii propuși nu sunt cuantificați, ce ar îngreuna monitorizarea

OS. 2. VALORIFICAREA ȘI SPORIREA EFICIENȚEI ADMINISTRĂRII PROPRIETĂȚII MUNICIPALE

În condițiile economice actuale, când cheltuielile bugetare cresc mai repede decât veniturile bugetare, iar sursele de venituri sunt limitate, apare necesitatea gestionării eficiente a proprietății municipale și a fondului funciar.

Principalele probleme existente în gestionarea proprietății municipale și a fondului funciar din mun. Bălți sunt:

- utilizarea insuficientă a tehnologiilor informaționale moderne în gestionarea proprietății municipale;
- lucrările nefinisate de identificare a terenurilor, atribuite proprietății publice;
- stabilirea parțială a hotarelor terenurilor, ocupate de APAP, CCL, ACCL;
- scăderea valorii de piață a proprietății municipale, și respectiv, ratarea unor venituri bugetare suplimentare în urma înstrăinării proprietății municipale;
- nivelul de eficiență redus al întreprinderilor municipale;
- gradul înalt de uzură al mijloacelor fixe la întreprinderile municipale;
- numărul mare de întreprinderi municipale care suportă pierderi;
- cheltuieli ridicate pentru organizarea și desfășurarea ședințelor consiliului municipal Bălți (volum ridicat de cheltuieli pentru hîrtie și întreținerea tehnicii de imprimare și copiere în stare funcțională);
- nivelul redus de informatizare și programare a activității primăriei mun. Bălți.

Principalii factori care au determinat situația creată în domeniul proprietății municipale și a fondului funciar din mun. Bălți sunt:

- nesoluționarea problemelor existente acumulate din ultimii ani la întreprinderile municipale și anume, scăderea eficienței activității de bază a dus la lipsa autofinanțării și modernizării bazei tehnico-materiale. În rezultat, s-a creat un nivel înalt de uzură a activelor pe termen lung, ceea ce contribuie la scăderea eficienței și calității serviciilor prestate. Menținerea și în continuare a situației existente, ar putea duce la scăderea valorii proprietății municipale, creșterea cheltuielilor bugetare și scăderea atractivității investiționale a municipiului Bălți;
- lipsa resurselor investiționale la întreprinderile municipale. Atît timp, cît întreprinderile municipale au un grad redus de eficiență, contractarea creditelor nu este o soluție, ci din contra, ar putea contribui și mai mult la înrăutățirea situației economice și financiare;
- lipsa unor proiecte și politici de eficientizare și optimizare a cheltuielilor necesare pentru activitatea primăriei mun. Bălți.

Instrumentul de bază în valorificarea proprietății municipale și creșterea eficienței administrării este îmbunătățirea procesului de inventariere și evidență, precum și maximizarea veniturilor și minimizarea cheltuielilor la întreprinderile municipale.

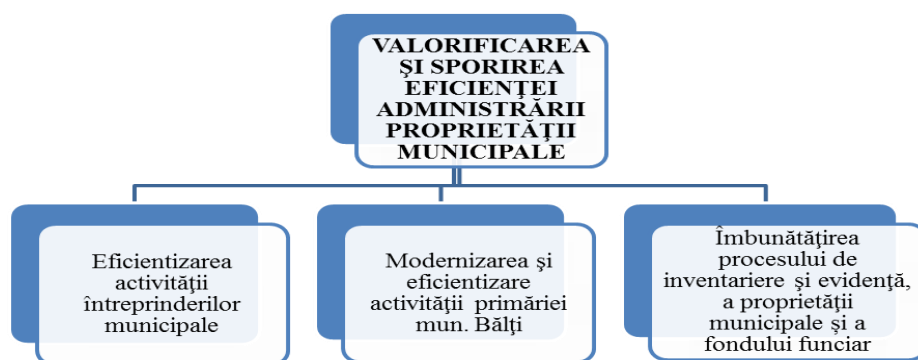
Modul de gestionare și evidență a proprietății municipale și a fondului funciar este reflectat în valoarea proprietății municipale și în prețul de vânzare și de arendă.

Scopul principal, urmărit de autoritatea publică locală, este de a spori eficiența activității întreprinderilor municipale, ca sursă principală de autofinanțare.

Obiectivul strategic pe anii 2016-2019 în domeniul proprietății municipale este: **valorificarea și sporirea eficienței administrării proprietății municipale.**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, Întreprinderile municipale și Partenerii externi de dezvoltare.

Reieșind din viziunea de dezvoltare a mun. Bălți pe perioada 2016-2019 și avînd la bază problemele existente în gestionare proprietății municipale și fondului funciar, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
2.1.	Obiectiv specific: Eficientizarea activității întreprinderilor municipale					
2.1.1.	Elaborarea unui plan de perspectivă a sferei locativ-comunale, care ar permite ridicarea nivelului de competitivitate a întreprinderii, și sporirea calității serviciilor prestate	Se evaluează	APL, Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL, Întreprinderile municipale	Rezultatul economico-financiar Calitatea serviciilor prestate
2.1.2.	Efectuarea studiului de fezabilitate a principalilor întreprinderi municipale	Se evaluează	APL, Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL, Întreprinderile municipale	Nr. întreprinderilor incluse în studiu

2.1.3.	Perfectionarea managementului întreprinderilor municipale	Se evaluează	APL, Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL, Întreprinderile municipale	Nr. de manageri instruiți
2.1.4.	Construcția rețelelor de distribuție cu gaze naturale de presiune joasă	Se evaluează	S.R.L. „Bălți-Gaz”	2016-2019	S.R.L. „Bălți-Gaz”	Lungimea rețelelor construite
2.1.5.	Modernizarea și repararea capitală a gospodăriei pepinieră și a altor mijloace importante, aflate la balanța întreprinderii	500,0 mii lei anual	APL, Surse externe, investiții	2016-2019	ÎM «SV și AT Bălți»	Volumul lucrărilor
2.1.6.	Reutilizarea și modernizarea uzinei de beton asfaltic	8,0 mil. lei	APL, Investiții	2017	ÎM «DRCD Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
2.1.7.	Reutilizarea tehnică a cazangeriilor ÎM «Termo - Gaz Bălți»	Se evaluează	APL, Surse externe, investiții	2016-2019	APL, Administrare întreprinderi	Volumul lucrărilor
2.1.8.	Lărgirea, modernizarea și reconstrucția rețelelor existente	Se evaluează	APL, Surse externe, investiții	2016-2019	APL, Administrare întreprinderi	Lungimea rețelelor reconstruite
2.2.	Obiectiv specific: Modernizarea și eficientizare a activității primăriei mun. Bălți					
2.2.1.	Dotarea sălii de ședință a consiliului municipal Bălți cu tehnică necesară (microfoane, calculatoare, internet);	Se evaluează	APL, Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL	Nr. de tehnică instalată
2.2.2.	Elaborarea unui program de control asupra modului de executare a actelor normative	Se evaluează	APL, Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL	o programă instalată
2.2.3.	Elaborarea planului de reformare instituțională a primăriei municipiului Bălți	Se evaluează	Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL	Rezultatul
2.2.4.	Efectuarea analizei funcționale a Primăriei, și a	Se evaluează	Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL	Subdiviziunile analizate

	subdiviziunilor sale					
2.2.5.	Crearea în primăria mun. Bălți a unei secții în domeniul tehnologii informaționale	Se evaluează	APL	2016-2019	APL	Volumul lucrărilor
2.2.6.	Crearea în primăria mun. Bălți a unei secții în domeniul relații externe și atragere a investițiilor	Se evaluează	APL	2016-2019	APL	Volumul investițiilor atrase
2.2.7.	Introducerea sistemului de management electronic a documentelor E-Bălți	Se evaluează	APL, Surse externe (USAID, PNUD)	2016-2019	APL	Rezultatul
2.3.	Obiectiv specific: Îmbunătățirea procesului de inventariere și evidență a proprietății municipale și a fondului funciar					
2.3.1	Crearea unei baze de date computerizate speciale, de evidență a fondurilor fixe, unificată cu programele de evidență în instituțiile publice și întreprinderile municipale	Se evaluează	Bugetul local	2016	DGEF, Direcția Evidență Contabilă a primăriei, DPM și RF	Actualizarea Registrului proprietate publică și lipsa diferențelor cu rapoartele contabile
2.3.2.	Asigurarea cu tehnică necesară pentru efectuarea inventarierii computerizate	Se evaluează	Bugetul local	2016	DGEF, Direcția Evidență Contabilă a primăriei, DPM și RF	Actualizarea Registrului proprietate publică și lipsa diferențelor cu rapoartele contabile
2.3.3.	Determinarea hotarelor și suprafețelor terenurilor APAP, CCL, ACCL	200,0 mii lei anual	Bugetul local	2016-2017	DPM și RF, Inginer licențiat	Evidența autentică a deținătorilor de terenuri
2.3.4.	Deetatizarea proprietății publice	300,0 mii lei anual	Bugetul local	2016-2017	DPM și RF, Inginer licențiat	Îmbunătățirea utilizării fondului funciar după destinație

--	--	--	--	--	--	--

Efectul scontat:

1. Activitatea întreprinderilor municipale:

- Creșterea valorii de bilanț a întreprinderilor municipale;
- Reducerea cheltuielilor activității de bază;
- Creșterea capacității de activitate a întreprinderilor municipale;
- Îmbunătățirea serviciilor prestate;
- Creșterea profitului și eficiența activității operaționale;
- Creșterea atractivității și capacității de plată a întreprinderilor municipale.

2. Activitatea primăriei mun. Bălți:

- Creșterea eficienței activității primăriei mun. Bălți;
- Creșterea nivelului de informatizare și programare a activității primăriei mun. Bălți;
- Creșterea eficienței activității consiliului municipal;
- Reducerea cheltuielilor privind organizarea și desfășurarea ședințelor consiliului municipal;
- Simplificarea volumului de lucru a secției administrare publică locală a primăriei mun. Bălți;
- Asigurarea controlului asupra modului de executare a actelor normative.

3. Proprietatea municipală și fondul funciar:

- Reducerea numărului subiecților proprietății municipale;
- Elaborarea unei politici eficiente și transparente privind gestionarea și realizarea proprietății municipale;
- Creșterea nivelului de transparență în evidența proprietății municipale;
- Reducerea volumului activelor municipale nefolosite;
- Creșterea veniturilor în bugetul municipal.

OS. 3. ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII FIZICE ȘI CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE

Obiectivul strategic respectiv, este setat reieșind din planul de acțiuni al întreprinderilor municipale și din problemele existente la capitolul infrastructură și calitatea serviciilor publice.

Problemele existente în sfera locativ-comunală sunt printre principalii factori, care frânează dezvoltarea socială și economică a municipiului Bălți. Soluționarea problemelor din fondul locativ necesită costuri importante pe termen scurt, însă pe termen mediu și lung ar putea contribui la dezvoltarea municipiului Bălți și la raționalizarea cheltuielilor bugetare.

Principalele probleme existente în sfera locativ comunală din mun. Bălți sunt:

- în fondul locativ municipal timp de 20 ani nu au fost efectuate reparații capitale. Unele elemente constructive și tehnici de inginerie interioare a blocurilor locative, construite cu 20-60 ani în urmă, au ajuns la 100% uzură. Ca rezultat, anual cresc cheltuielile pentru efectuarea operațiunilor tehnologice, legate de reparațiile capitale, în rezultatul căreia are loc majorarea costului de producție pentru reparații și întreținerea blocurilor locative. Astfel, mijloacele financiare acordate pentru întreținerea GLC-lui, din bugetul local, sunt folosite neefectiv, iar devizile privind executarea lucrărilor sunt exagerate.
- gradul de uzură a suprafeței drumurilor este de 80%, 6 din 11 poduri sunt într-o stare nesatisfăcătoare, iar pentru renovarea obiectelor menționate sunt necesare 2,3 mlrd. lei, dintre care 289,1 mil. lei în regim de urgență;
- absența marcajelor rutiere, inclusiv pe porțiunile de drum din preajma instituțiilor de învățământ, ceea ce reduce siguranța traficului rutier;
- fondul locativ asigurat în proporție de 75,0% la rețelele de gaze naturale;
- pierderile de energie termice la distanțe mari, precum și pierderile de căldură din motivul izolării necorespunzătoare a rețelelor;
- lipsa concurenței sănătoase în domeniul termoeenergetic;
- uzura medie a sistemului de apă și canalizare este de 55%-60%;
- serviciul de drenare a apei și curățirea scursoarelor, precum și instalațiile de epurare din 1 decembrie 2013 au fost date în concesiune partenerului privat. Procedura menționată prevede restabilirea, reutilizarea tehnică și modernizarea sistemului de drenare a apei și curățirea scursoarelor, inclusiv a instalațiilor de epurare. Ca rezultat, îmbunătățirea situației ecologice în municipiu nu a avut loc. Până în prezent, lucrările de modernizare/reconstrucție a instalațiilor de epurare nu au început, ceea ce a adus la înrăutățirea situației ecologice;
- în urma transmiterii în concesiune a serviciilor de salubritate a municipiului, acumulare și transportare a deșeurilor menajere, partenerii privați nu sunt cointeresați în îmbunătățirea

calității serviciilor prestate, unde volumul și calitatea serviciilor prestate lasă de dorit. Compania-concesionară în procesul de colectare, transportare și prelucrare a gunoierului în mun. Bălți, nu a efectuat nici o investiție. Lipsa uzinei de prelucrare a deșeurilor, construcția căruia era prevăzută în preambulul contractului de concesiune, crează probleme ecologice stricte atât municipiului, cât și regiunii de nord a republicii;

- vârsta medie a arborilor pe teritoriul municipiului atinge 30 ani, din acest motiv fondul forestier al orașului necesită reînnoire în mod de urgență și în proporții importante;
- situația ecologică în municipiu se înrăutățește din an în an. Malurile râului sunt neamenajate și într-o situație nesatisfăcătoare.

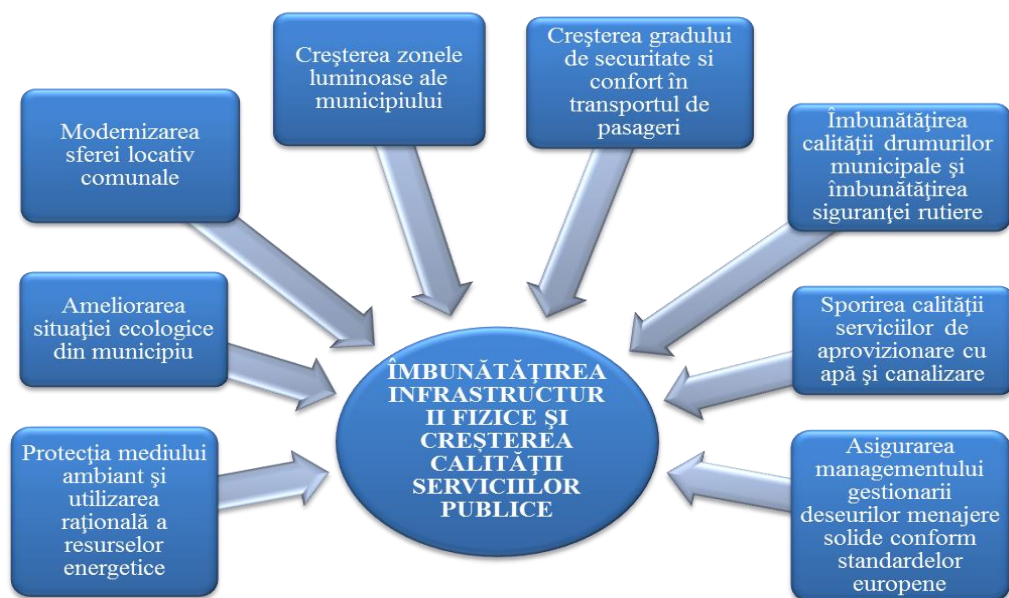
Principalii factorii de influență asupra situației din fondul locativ sunt:

- lipsa sistemului efectiv de curățire a resturilor lichide, și lipsa uzinei de prelucrare a gunoierului înrăutățește și mai mult starea mediului din municipiul Bălți și din întreaga regiune de nord;
- începând cu anul 2011, municipiul Bălți nu a mai beneficiat de investiții capitale din bugetul de stat, iar bugetul local cu greu face față cheltuielilor curente, care sunt mereu în creștere. Ca urmare, mărimea investițiilor capitale în fondul locativ sunt reduse la minim;
- datoriile existente la ÎM «Regia Apă-Canal-Bălți» privind apeductul Soroca-Bălți, împiedică soluționarea problemei privind asigurarea cu apă în regim normal și de calitate;
- alocarea prevăzută anual pentru reparația și întreținerea drumurilor, nu acoperă nici cea mai mică parte din mijloacele financiare necesare pentru a readuce magistrale municipiului în stare de exploatare, la fel și drumurile dintre cartiere și din interiorul cartierelor;
- activitatea întreprinderilor concesiune ineficiente, precum și insuficiența legislativă privind reglementarea parteneriatului public-privat, nu permite soluționare problemelor existente în sfera locativ comunală.

Obiectivul strategic pe perioada 2016-2019, în domeniul sferei locativ comunale este : **îmbunătățirea infrastructurii fizice și creșterea calității serviciilor publice**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, Întreprinderile municipale, Agenții economici și Partenerii externi de dezvoltare.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniu dat, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
3.1.	Obiectiv specific: Protecția mediului ambiant și utilizarea rațională a resurselor energetice					
3.1.1.	Implementarea a planului de acțiuni municipal de îmbunătățire a eficienței energetice 2011-2020, conform deciziei nr. 1/49 din 26.01.2012	Se evaluează	APL, Surse externe	2016-2017	APL	Rezultatul obținut (volumul energiei economisite)
3.1.2.	Izolarea pereților exteriori ai blocului locativ din panouri mari cu 5 etaje	2000,0 mii lei 2700,0 mii lei	Surse externe (PNUD, USAID), Agenți economici	2016-2017	ÎM "GLC Bălți"	Nr. blocurilor locative izolate
3.1.3.	Izolarea pereților exteriori ai blocului locativ din panouri mari cu 9 etaje	2700,0 mii lei 3700,0 mii lei	Surse externe (PNUD, USAID), Agenți economici	2016-2017	ÎM "GLC Bălți"	Nr. blocurilor locative izolate
3.1.4.	Conectare grădinițelor,	Se	Surse externe	2016-	APL,	Nr. de

Примечание [A16]: Corelarea cu PRS în EE

	școlilor și spitalelor la sistemele autonome de încălzire	evaluează	(PNUD, USAID), Agenții economici	2019	Agenții economici	instituții conectate
3.1.5.	Îmbunătățirea sistemului de monitorizare în comun a mediului în cadrul Programului operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Bălți	0,3 mil. euro	UE prin Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primăria mun. Balti	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Servicii desconcentrate de resort	Sistemul municipal de monitorizare a mediului
3.1.6.	Proiect de sprijin pentru activități comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice, precum și acțiuni comune în timpul situațiilor de urgență în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primăria mun. Bălți, Ministerul Mediului, Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Ministerul Mediului, Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale	Nr. de activități comune realizate în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice
3.1.7.	Proiect de promovare a responsabilității față de mediu, energie, inovații și responsabilitate socială în cadrul Programului Transnațional Dunarea 2014-2020	0,3 mil. euro	UE prin Programul Transnațional Dunarea 2014-2020, Primăria mun. Bălți, Guvernul R.Moldova	2016-2019	Primăria mun. Bălți, Guvernul R.Moldova	Nr. de activități realizate
3.2.	Obiectiv specific: Ameliorarea situației ecologice din municipiu					
3.2.1.	Majorarea numărului de puiți de copaci și tufișuri	100,0 mii lei	APL, Surse externe, investiții	2016-2019	ÎM «SV și AT Bălți»	Nr. de puiți de copaci și tufișuri
3.2.2.	Curățirea albiei râului Răut în limitele municipiului	Se va determina	APL, Surse externe	2016-2019	APL	Rezultatul
3.2.3.	Modernizarea instalațiilor de epurare vechi sau construcția noilor instalații	Se evaluează	APL, Surse externe	2016-2019	APL	Rezultatul
3.2.4.	Proiect de Promovare în comun a unor	0,3 mil. euro	UE prin Programul	2016-2019	Primăria mun. Balti,	Nr. De actiuni realizate de

	acțiuni având ca scop conștientizarea privind deșeurile riverane în cadrul Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020		operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020, Primaria mun. Balti		Servicii desconcentrate de resort	ameliorare situației în domeniul managementul deșeurilor
3.3.	Obiectiv specific: Modernizarea sferei locativ-comunale					
3.3.1.	Implementarea sistemului «GLC Electronic» sau analogic lui, care va permite de a efectua monitorizarea sferei GLC	Se evaluează	APL, Surse externe	2016-2019	APL	Rezultatul
3.4.	Obiectiv specific: Creșterea zonele luminoase ale municipiului					
3.4.1.	Lărgirea rețelelor de iluminare publică	3000,0 mii lei	APL, Surse externe, investiții	2016-2019	ÎM «DCC și CU»	Nr. de lumini instalate
3.5.	Obiectiv specific: Creșterea gradului de securitate și confort în transportul de pasageri					
3.5.1.	Reutilizarea stațiilor cu tablouri de informare electrice	235,0 mii lei	APL, Surse externe, investiții	2018	ÎM «DRCD Bălți»	Nr. stațiilor reutilitate
3.5.2.	Implementarea sistemului electronic pentru recalculul fluxului de pietoni	480,0 mii lei	APL, Mijloacele ÎM „DT Bălți”, investiții	2016	ÎM „DT Bălți”	Nr. dispozitivelor implementate
3.5.3.	Implementarea GPS-electronic a traficului transportului electric	210,0 mii lei	APL, Mijloacele ÎM „DT Bălți”, investiții	2016	ÎM „DT Bălți”	Nr. dispozitivelor implementate
3.5.4.	Crearea parcului municipal de autobuze	37500,0 mii lei	APL, Investiții	2017-2018	ÎM „DT Bălți”	Nr. de autobuze
3.6.	Obiectiv specific: Îmbunătățirea calității drumurilor municipale și îmbunătățirea siguranței rutiere					
3.6.1	Implementarea programului de reabilitare a străzilor din municipiul Bălți în perioada 2015-2020, din decizia Nr. 5/60 din 31.04.2014	Se evaluează	APL, Surse externe	2016-2019	APL	Lungimea drumului reabilitat
3.6.2.	Finalizarea programului de eficiență energetică, privind schimbarea pie semafoarelor	2,0 mil. lei	APL, Investiții	2016	ÎM «DRCD Bălți»	Nr de semafoare schimbate
	Executarea lucrărilor	150,0 mil.		2016-		Volumul

3.6.3.	de reparare a gropilor în asfalt a drumurilor de cartier	lei	APL, Investiții	2019	ÎM «DRCD Bălți»	lucrărilor efectuate
3.6.4.	Repararea capitală a str.Decebal cu reînnoirea porțiunilor de drum mai importante	35,6 mil. lei	APL, Investiții	2019	ÎM «DRCD Bălți»	Lungimea drumului reparat
3.6.5.	Repararea podurilor din str.Libertății, Babinski, Chișinăului (1000 de mărunțișuri), Decebal, Gogol, Soroca.	20,0 mil. lei	APL, Investiții	2017-2019	ÎM «DRCD Bălți»	Lungimea drumului reparat
3.6.6.	Repararea capitală a str.Victoriei, Șt. cel Mare, începînd cu str.31 August, pînă la Molodova	80,6 mil. lei	APL, Investiții	2016	ÎM «DRCD Bălți»	Lungimea drumului reparat
3.6.7.	Posibilitatea construcției drumurilor în str. Dovator: începînd cu subzona nr. 1 ZEL Bălți, unde activează SRL«DRA Draexlmaier Automotive», pînă la intersecția cu str. Kievului(2)	Se evaluează	APL, Investiții	2016	ÎM «DRCD Bălți»	Lungimea drumului reparat
3.6.8.	Proiect de dezvoltare a infrastructurii de transport transfrontalier în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Balti, Ministerul Transportului	2016-2019	Primaria mun. Balti, Ministerul Transportului	Nr. de obiecte de infrastructura de transport transfrontalier dezvoltate
3.7.	Obiectiv specific: Sporirea calității serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare					
3.7.1.	Reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă (Apeduct de la str. Testimițeanu pe str. V. Puiu pînă la str. Calea Ieșilor)	1726,0 mii lei	S.A. „Ceproser-ving”	2016	S.A. „Ceproser-ving”	Lungimea tronsonului (530,0) D,mm (PE-100,D-400)
3.7.2.	Reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă (Apeduct de la	825,0 mii lei	IPS „Iprcom”	2016	IPS „Iprcom”	Lungimea tronsonului (204,0),

Примечание [A17]: Corelarea cu PRS în AAC

	str.Chișinău pe str. V. Lupu pînă la str. Gagarin)					D,mm (PE-100,D-315)
3.7.3.	Scoaterea în rezervă a stației de pompare pentru ridicarea presiunii în str. Conev 46; Bulgară 118, Stamati; m. Dacia (4 buc)	Se evaluează	Mijloacele ÎM Regia «Apă-canal-Bălți», Investiții	2016-2019	ÎM Regia «Apă-canal-Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.4.	Schimbul pompei SPU, str.1 Mai cu transformatorul de curățire	450,0 mii lei	Mijloacele ÎM Regia «Apă-canal-Bălți», investiții	2019	ÎM Regia «Apă-canal-Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.5.	Reconstrucția rețelilor de apeduct din str. Victoriei; Aldea-Teodorovici; Darwin; Cahulului; Al. cel Bun; Ceapaev; T. Vladimirescu, Feroviarilor; Chievlui	22,0 mil. lei	Mijloacele ÎM Regia «Apă-canal-Bălți», Investiții	2016-2019	ÎM Regia «Apă-canal-Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.6.	Reconstrucția apeductului de la stația Copăceanca: pe str.Puiu; Chișinăului; Lazo; Șt. cel Mare de la SA «Cet-Nord» pînă la SA «ABA»; str. Conev	18,0 mil. lei	Mijloacele ÎM Regia «Apă-canal-Bălți», Investiții	2016-2016	ÎM Regia «Apă-canal-Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.7.	Reînnoirea rețelilor de apeduct de cartier	5000,0 mii lei	Mijloacele ÎM Regia «Apă-canal-Bălți», Investiții	2016-2019	ÎM Regia «Apă-canal-Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.8.	Reînnoirea apeductului de la apeductul de Sus din str. Soroca pînă la str. Feroviară	8000 mii lei	Mijloacele ÎM Regia «Apă-canal-Bălți», Investiții	2019	ÎM Regia «Apă-canal-Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.9.	Modernizarea apeductului Soroca-Bălți	8,2 mil. euro	APL, BERD și BEI	2016-2019	APL, BERD și BEI	Volumul lucrărilor
3.7.10.	Construcția canalizării pluviale din str. G. Ureche	2500,0 mii lei	APL, Investiții	2018	ÎM «DRCD Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.7.11.	Reconstrucția canalizării pluviale pe bul. Eminescu	3100,0 mii lei	APL, Investiții	2017	ÎM «DRCD Bălți»	Volumul lucrărilor efectuate
3.8.	Obiectivul specific: Asigurarea managementului gestionarii deseurilor menajere solide					

Примечание [A18]:

	conform standardelor europene					
3.8.1.	Crearea unei stații de sortare a deșeurilor	6,0 mil, lei	APL, FNDR, Surse externe	2016-2019	APL, Ministerul Mediului, ADR Nord	Volumul lucrărilor efectuate
3.8.2.	Amenajarea locurilor de colectare și sortare a gunoiului	Se evaluează	APL, FNDR, Surse externe	2016-2019	APL, Ministerul Mediului. ADR Nord	Nr. locuri amenajate
3.8.3.	Realizarea programului de instruire a populației privind sortarea și colectarea ecologică a gunoiului	Se evaluează	APL, FNDR, Surse externe	2016-2019	APL, Ministerul Mediului. ADR Nord	Nr. materialelor informative

Примечание [A19R18]: Corelarea cu PRS în MDS

Efectul scontat:

- Soluționarea problemei gestionării deșeurilor;
- Reconstrucția și renovarea rețelelor de apeduct;
- Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor;
- Reducerea nivelului de poluare a aerului;
- Ameliorarea situației ecologice.

OS. 4. ASIGURAREA LOCUITORILOR CU SPAȚIU LOCATIV ȘI INFRASTRUCTURĂ CORESPUNZĂTOARE

Principalele probleme existente în asigurarea locuitorilor municipiului cu spațiu locativ și crearea unei infrastructuri corespunzătoare sunt:

- lipsa spațiului locativ pentru familiile tinere;
- nivelul redus de atractivitate arhitecturală și turistică a mun. Bălți;
- zonele de agrement într-o stare nesatisfăcătoare;
- insuficiența zonelor de recreere;
- nevalorificarea potențialului canalului de canotaj;
- lipsa rețelelor de piste pentru ciclism;
- lipsa terenurilor de joacă pentru copii;
- lipsa unei infrastructuri sportive necesare dezvoltării diferitor genuri de sport;
- gradul înalt de uzură a terenurilor de joacă și a infrastructurii sportive.

Principalii factori de influență asupra asigurării locuitorilor municipiului cu spațiu locativ și crearea unei infrastructuri corespunzătoare din municipiu sunt:

- rezerva terenurilor destinate pentru construcția caselor individuale de locuit pe teritoriul mun. Bălți este epuizată;
- lipsa programelor de asigurare cu fond locativ;
- investiții reduse din partea agenților economici privind asigurarea cu spațiu locativ;
- extinderea activităților comerciale în zona centrală a municipiului - zonă cu un potențial înalt de atractivitate pentru turiști și oaspeți ai municipiului;
- proprietatea municipală este numai terenul, iar zonele și masivele forestiere din împrejurul iazurilor sunt proprietate de stat, ceea ce constituie un obstacol pentru crearea și amenajarea zonelor de odihnă;
- resursele financiare insuficiente pentru susținerea activităților sportive și asigurarea cu terenuri de joacă;
- gradul înalt de concentrare asupra dezvoltării unui îngust spectru de genuri de sport.

Obiectivul strategic pe anii 2016-2019 în domeniul infrastructură și asigurarea cu spațiul locativ este: **asigurarea locuitorilor cu spațiu locativ și infrastructură corespunzătoare.**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, Întreprinderile municipale, Guvernul Republicii Moldova, Agenții economici și Partenerii externi de dezvoltare.

Pentru soluționarea problemelor existente la capitolul infrastructură și asigurarea cu spațiul locativ s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
4.1.	Obiectiv specific: Elaborarea și implementarea programului de acordare a spațiului locativ social					
4.1.1.	Implementarea programei de asigurare a fondului locativ, prin valorificarea construcțiilor aflate în gestiunea instituțiilor de învățământ, în baza acordului Guvernului	Se evaluează	APL, agenții economici, beneficiarii fondurilor locative	2016-2019	APL	Nr. de beneficiari
4.1.2.	Modificarea Planului General de Dezvoltare a Municipiului cu privire la terenul cu suprafața de 2,0 ha, situat în zona teritorială Bălțul Nou, prin schimbarea destinației utilizării și atribuirii statutului de construcții rezidențiale cu puține nivele	Se evaluează	APL	2016-2019	Direcția Proprietatea Municipală și Fondul Funciar	Schimbarea destinației utilizării și atribuii statutului de construcție rezidențială cu puține niveluri
4.2.	Obiectivul specific: Crearea și modernizarea zonelor de agrement și de recreere					
4.2.1.	Crearea unei zone de	5,0 mil.	Fondul Ecologic	2016-	APL,	Acces la

	agrement în regiunea Canalului de Canotaj" (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru a municipiului Bălți, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS))	euro	Național. Fonduri de Finanțare Europene	2019	Federația de canotaj	serviciile publice de turism și sport, ecologie
4.2.2.	Crearea unei grădini botanice în zona lacului Ivanescu	Se evaluează	APL, Agenții economici, Ministerul Mediului, Surse externe	2016-2019	APL, Agenții economici, Academia de Științe a Moldovei, ONG-uri	Nr. de vizitatori Volumul lucrărilor
4.2.3.	Crearea unui parc în cartierul Dacia (BAM)	Se evaluează	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	APL	Volumul lucrărilor
4.2.4.	Crearea unui parc de divertisment pentru copii	Se evaluează	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de beneficiari
4.2.5.	Modernizarea taberei de vară "Olimp"	Se evaluează	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de beneficiari
4.2.6.	Crearea zonelor de odihnă moderne în jurul iazurilor din municipiu	Se evaluează	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	APL	Nr. de iazuri amenajate Volumul lucrărilor efectuate
4.2.7.	Construirea estradei de vară în parcul Victoria	500,0 mii lei	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"	Volumul lucrărilor
4.2.8.	Instalarea urnelor și băncilor în parcuri	150,0 mii lei	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"	Nr. de urne și bănci instalate
4.2.9.	Construcția capitală a gardului în scuarul jubiliar	800,0 mii lei	APL, Agenții economici, Surse externe	2016-2019	ÎM "Amenajarea teritoriului și spațiilor verzi"	Lungimea și calitatea gardului instalat

4.3.	Obiectivul specific: Sporirea atractivității zonei centru a municipiului					
4.3.1.	Crearea unei zone cultural-turistice (de la str.N. Iorga – bd.Eminescu – Piata Independentei – Piata V.Alexandri – pina la str. Puschin,) (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru municipiului Bălți, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS)	3,0 mil. euro	Programele de finanțare Europeană, Fondul Național de Dezvoltare Regională	2016-2019	ADR Nord, ÎM „GLC Bălți” ÎM „Amenajarea teritoriului și spații verzi”	Nr. de obiecte amenajate și renovate
4.3.2.	Transferarea gheretelor comerciale, amplasate pe piața V.Alecsandri, în altă zonă comercială, cu amenajarea teritoriului	Se evaluează	Bugetul local	2017	DAC, Direcția juridică, DGFE	Nr. gheretelor comerciale transferate
4.3.3.	Evacuarea gheretelor comerciale, amplasate pe străzile centrale ale mun.Bălți, pe măsura expirării termenilor de arendă a terenurilor	Se evaluează	Bugetul local	2016-2019	DPM și RF, DAC	Nr. gheretelor comerciale evacuate
4.4.4.	Demontarea panourilor publicitare, amplasate în zona centrală a mun. Bălți și în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură	Se evaluează	Bugetul local	2017	DPM și RF, DAC	Nr. panourilor publicitare demontate
4.4.5.	Repararea fațadelor și iluminarea decorativă a monumentelor de arhitectură din mun. Bălți	Se evaluează	Bugetul local	2017	DAC, DGFE, ÎM „GLC-Bălți”	Nr. fațadelor reparate Nr. monumentelor iluminate
4.4.	Obiectivul specific: Asigurarea municipiului cu infrastructură sportivă corespunzătoare și terenuri de joacă					
4.4.1.	Crearea unei rețele de piste pentru ciclism, (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru	1,0 mil. euro	Agentia de Dezvoltare Regionala Nord Programul de fininantare Europeana	2016-2019	ATL, ADR Nord, Ministerul Tineretului și Sportului, Federațiile	Lungimea

	municipiului Bălți, aprobată de Consiliul municipal în cadrul realizării proiectului transnațional (STATUS)				Sportive	
4.4.2.	Construcția unui complex sportiv mixt	150,0 mil. lei	APL, MTS, Federațiile Sportive, Agenții economici, Surse externe (programe europene)	2016-2019	ATL, Ministerul Tineretului și Sportului, Federațiile Sportive	Nr evenimentelor sportive Nr. de copii care frecventează
4.4.3.	Construirea în cartiere a mini-terenurilor de fotbal artificiali	5,0 mil. lei	APL, Agenții economici, Federația de Fotbal surse externe	2016-2019	APL, Federația de Fotbal	Mărimea și calitatea terenului
4.4.4.	Instalarea noi terenuri de joacă	Se evaluează	APL, Agenții economici, surse externe	2016-2019	ATL	Nr.de terenuri de joacă instalate

Efectul scontat:

- Ameliorarea situației asigurării cu spațiu locativ;
- Asigurarea familiilor tinere cu loturi de teren;
- Creșterea nivelului de atractivitate a zonei de centru a municipiului;
- Asigurarea locuitorilor cu condiții corespunzătoare pentru odihnă, divertisment, și petrecere a timpului liber în zonele special amenajate;
- Existența unei rețele de piste pentru ciclism;
- Creșterea numărului terenurilor de joacă;
- Apariția de noi secții sportive și dezvoltarea celor existente;
- Creșterea numărului populației implicate în activități sportive;
- Creșterea nivelului de educație fizică în rândul tinerilor.

OS. 5. ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR MEDICALE

Sistemul de sănătate este parte componentă a sferei sociale, care are ca scop asigurarea sănătății întregii societăți și a fiecărui locuitor în parte, precum și prelungirea longevității vieții omului. Acesta este un sistem compus care include în sine toate instituțiile și întreprinderile medicale, personalul medical, serviciile suplimentare și de întreținere, precum și cel mai important component – omul cu sănătatea lui individuală.

În mun. Bălți, domeniul sănătății este și va fi domeniu strategic, care va contribui la formarea unei generații sănătoase și prospere.

Principalele probleme existente în domeniul sănătății din mun. Bălți sunt:

- echipamentul medical uzat moral și fizic;
- necesitatea de reconstrucții și reparații capitale a instituțiilor,
- lipsa condițiilor hoteliere optime;
- lipsa managementului de calitate;
- calitatea joasă a serviciilor medicale;
- necesitatea implementării programelor speciale, și diversificarea serviciilor medicale.

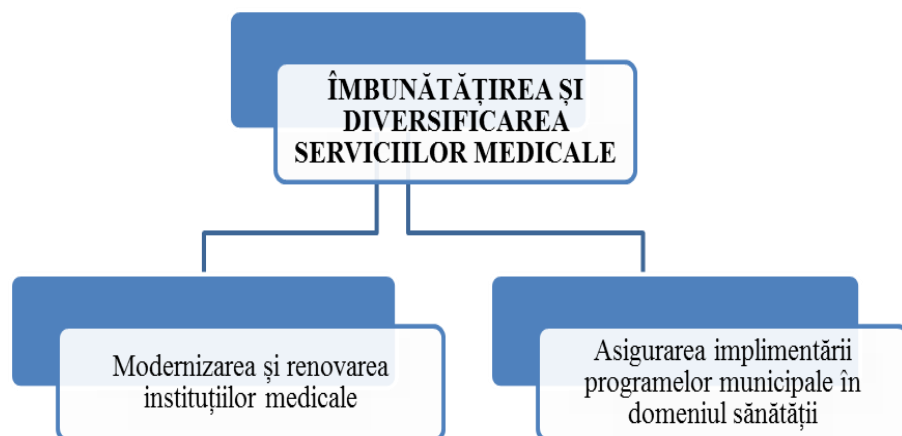
Principalii factori de influență asupra domeniului sănătății din mun. Bălți este insuficiența resurselor financiare pentru reparații capitale și de modernizarea bazei tehnico-materiale.

Nesoluționarea problemelor existente în domeniul sănătății se răsfrânge negativ asupra activitatea instituțiilor medicale și asupra calitatea serviciilor prestate. Ca urmare, obiectivul strategic în domeniul sănătății din mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, este: **îmbunătățirea și diversificarea serviciilor medicale.**

Pe anii 2016-2019, bugetul municipal nu are capacitatea financiară de a soluționa toate problemele existente din domeniul sănătății. De aceea, pe lângă Primăria mun. Bălți principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivului strategic sunt: Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Administrația instituțiilor medicale, Asociații de binefaceri și Partenerii externi de dezvoltare.

La elaborarea strategiei în domeniul sănătății s-a ținut cont de Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate pe perioada 2008-2017, de Planul de Acțiuni pe anii 2016-2019 a Serviciului Sănătate din cadrul Primăriei mun. Bălți și de oportunitățile de finanțare oferite de partenerii externi.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul sănătății, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
5.1.	Obiectiv specific: Modernizarea și renovarea instituțiilor medicale					
5.1.1.	Dotarea tehnico-materială a instituțiilor medicale	6,5 mil. anual	Bugetul local, surse externe	2016-2019	DGFE /DEAB, Serviciul sănătate Medicii șefii ai IMSP	Numărul de utilaje, inventar medical
5.1.2.	Reparația capitală a secțiilor hoteliere; Reparația capitală și restabilirea sistemelor de ventilare din instituții; Asigurarea cu apă caldă curgătoare	5,7 mil. lei	Bugetul local, surse externe	2016-2019	DGFE, DEAB, SS Serviciul sănătate Medicii șefii ai IMSP	Suma alocată și valorificată de către instituțiile medicale
5.1.3.	Reproiectarea și reconstrucția Blocului "B" (nefinisat) cu predislocarea Centrului Perintologic	11,0 mil. lei	Partener privat ABH Invest Compani SRL	2016	APL, IMSP SCMB	Asigurarea normelor de suprafață pentru pacienți, standarde de înzestrare cu utilaj

5.1.4.	Deschiderea Centrului de radioterapie pentru pacienții oncologici din mun. Bălți și din raioanele de nord din R.M.	2,4 mil. lei	APL-200,0 mii lei MS RM - 2,2 mil. lei	2018	MS, Institutul Oncologic, Administrația spitalului	Protocoale clinice de tratament
5.1.5.	Deschiderea Centrului Colonoscopie pentru efectuarea "Screening" examenărilor de depistare a cancerului de colon	Se evaluează	APL, MS RM, IMSP SCMB	2016	MS RM, APL, IMSP SCMB	Numărul de investigații, Numărul de pacienți depistați pe stadii
5.1.6.	Sporirea calității tratamentului pacienților cu calculi ai sistemului urogenital prin procurarea aparatului "Litotriptor"	300,9 mii lei	200,0- mii lei Fondul de dezvoltare a CNAM	2016	CNAM, Administrația IMSP SCMB	Numărul de intervenții
5.1.7.	Centralizarea pregătirii alimentației curative în blocul alimentar central pentru Centrul Perinatologic, Departamentul Pediatrie, Dispensarul Pneumoftiziologic	100,0 mii lei	Surse proprii ale IMSP SCMB	2016	Administrația a IMSP SCMB	Optimizarea cheltuielilor
5.1.8.	Creșterea esențială a calității procesului diagnostic-curativ prin procurarea unui tomograf computerizat	20,0 mil. lei	APL, Surse externe	2016	APL, IMSP SCMB	Numărul de investigații
5.1.9.	Sporirea activității chirurgicale și calității intervențiilor prin efectuarea lucrărilor de reparație capitală a blocului operator și înzestrarea lui cu utilaj modern	6,0 mil. lei	APL, MS, Surse externe	2017	APL, IMSP SCMB	Rata complicațiilor post operatorii
5.1.10.	Procurarea de dispozitive medicale pentru Departamentul Pediatrie	33,0 mii dolari SUA	"Cusanony" japonia	2016	Administrația IMSP SCMB	Standarde de înzestrare
5.1.11.	Proiect de	3,0 mil. lei	Fondul locativ	2016	Serviciul	Spații folosite

	reconstrucție a galeriei în Centrul de Sănătate nr.1				tehnic și gospodăresc, IMSP CMF	pentru chirie, și majorarea veniturilor
5.1.12.	Proiect de reconstrucție a clădirii Centrului de Sănătate nr.3	3,2 mil. lei	Fondul locativ	2016	Serviciul tehnic și gospodăresc, IMSP CMF	Volumul lucrărilor
5.1.13.	Proiect de reconstrucție a clădirii Centrului de Sănătate nr.4 (ridicarea cu un nivel a obiectului)	3,2 mil. lei	Fondul locativ	2016	Serviciul tehnic și gospodăresc, IMSP CMF	Volumul lucrărilor
5.2.	Obiectiv specific: Asigurarea implementării programelor municipale în domeniul sănătății					
5.2.1.	Proiect de sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și a accesului la sănătate în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Balti, Ministerul Sanatatii	2016-2019	Primaria mun. Balti, Ministerul Sanatatii	Nr. de servicii de sănătate sprijinite și dezvoltate
5.2.2.	Implimentarea Programelor Teritoriale în domeniul sănătății în baza Programelor Naționale, din care:	500,0 mii anual	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016-2019	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Suma de bani eliberate pentru programe municipale. Numărul de programe implementate.
5.2.2.1	Continuarea implementării programului municipal privind controlul alcoolului	Se evaluează	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016-2019	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari
5.2.2.2	Continuarea implementării programului municipal antidrog	Se evaluează	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016-2018	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari
5.2.2.3	Continuarea implementării programului municipal de alimentație a copiilor	Se evaluează	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016-2019	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari

	sugari					
5.2.2.4	Continuarea implementării programului municipal privind controlul și prevenirea bolilor cardiovasculare	159,0 mii lei	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016-2019	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari
5.2.2.5	Continuarea implementării programului municipal privind controlul tutunului	Se evaluează	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari
5.2.2.6	Continuarea implementării programului municipal de securitate transfuzională și autoasigurare cu produse sanguine	Se evaluează	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari
5.2.2.7	Continuarea implementării programului municipal de sănătate mintală	Se evaluează	Bugetul local, Ministerul Sănătății al R.M.	2016	SS; Consiliul Municipal, Medicii șefi ai IMSP	Nr. de beneficiari

Efectul scontat:

- Modernizarea bazei tehnico-materiale;
- Reparații capitale ale secțiilor hoteliere;
- Reparația și restabilirea sistemelor de ventilație;
- Asigurarea cu apă caldă;
- Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor medicale;
- Ameliorarea situației în domeniul sănătății datorită implementării programelor municipale în domeniul sănătății.

OS. 6. EXTINDEREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI ASIGURAREA CONDIȚIILOR OPTIMALE PENTRU UN PROCES EDUCAȚIONAL EFICIENT ȘI REZULTATIV

Performanța sistemului educațional din municipiul Bălți este stimulată și, în unele cazuri, atenuată semnificativ de conjunctura politică și legislativă, de evoluția economică la nivel local, regional, național și internațional, și de progresul social intern.

Principalele problemele existente în domeniul învățămîntului din mun. Bălți sunt:

- baza tehnico-materială moral și fizică uzată;
- insuficiența softurilor educaționale moderne;
- adaptarea insuficientă a instituțiilor de învățămînt la necesitățile persoanelor cu dizabilități,
- insuficiența cadrelor specializate ca logopezi, defectologi, tiflopedagogi, kinetoterapeuți, psihologi;
- dotarea insuficientă a sălilor și terenurilor sportive aferente instituțiilor de învățămînt;
- implicarea pasivă a tinerilor în activitățile complementare procesului educațional;
- fluctuația sporită și un deficit de personal auxiliar;
- competențe insuficiente ale managerilor în domeniul planificării;
- utilizarea irațională a spațiilor nefolosite în procesul de instruire și educație și lipsa atractivității pentru arendatori.

Principalul factor care a influențat negativ asupra domeniului învățămîntului din mun. Bălți este insuficiența resurselor bugetare pentru reparații capitale și dotarea a instituțiilor de învățămînt.

Obiectivul strategic pe anii 2016-2019 în domeniul învățămîntului este: **extinderea accesului la educație și învățămînt și asigurarea condițiilor optime pentru un proces educațional eficient și rezultativ.**

Obiectivul dat este orientat spre dezvoltarea și modernizarea serviciilor educaționale existente.

Sistemul de educație, își propune să ofere o educație de calitate, relevantă pentru societate și economia localității, prin asigurarea accesului tuturor copiilor/elevilor din municipiu la învățămînt.

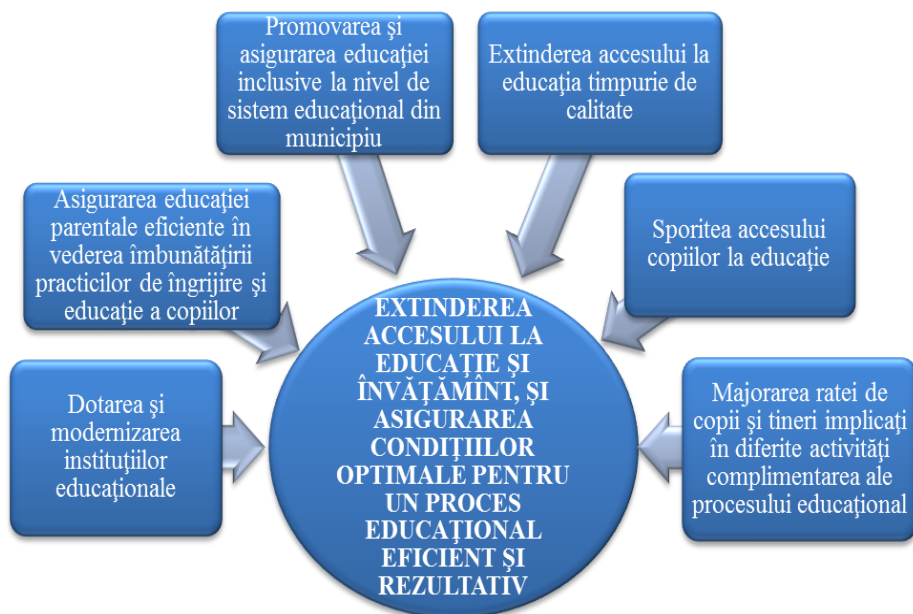
Misiunea în domeniul educației este îmbunătățirea calității procesului educațional, în contextul implementării standardelor de modernizare, prin asigurarea unui parteneriat eficient între actanți, întru formarea cetățeanului conștient și activ în viața social-economică a municipiului și a țării.

Printre principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivelor din domeniul învățămîntului sunt: Direcția Învățămînt Tineret și Sport a Primăriei mun. Bălți, instituțiile de învățămînt, Ministerul Tineretului și Sportului al RM, Ministerul Educației al RM, organizațiile nonguvernamentale, asociațiile de binefaceri, și partenerii externi de dezvoltare. Printre proiecte importante de susținere și realizare a obiectivelor din domeniul învățămîntului ar putea fi Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM).

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea obiectivelor din domeniul învățămîntului din mun. Bălți sunt: Direcția Învățămînt Tineret și Sport a Primăriei mun. Bălți,

Instituțiile de învățământ, Ministerul Tineretului și Sportului al RM, Ministerul Educației, ONG-uri, și Partenerii externi de dezvoltare. Printre proiectele importante de susținere și realizare a obiectivelor din domeniul învățământului ar putea fi proiectele promovate de către Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM), creat cu suportul Băncii Mondiale și al țărilor donatoare.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul învățământului s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
6.1.	Obiectiv specific: Dotarea și modernizarea instituțiilor educaționale					
6.1.1.	Modernizarea infrastructurii și a bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ din municipiu	După evaluare	Germania Elveția GOPA	2016-neterminată	Administrația LT „D. Cantemir”	Eficientizarea energetică a încăperii LT „D. Cantemir”
6.1.2.	Dotarea grădinițelor cu echipament necesar	Se evaluează	Proiectul România-Moldova, Agenția	2016-2019	APL, FISM, Asociații de binefaceri	Nr. de Grădinițe dotate

			Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC),			
6.1.3.	Adoptarea instituțiilor de învățământ la necesitățile persoanelor cu dizabilități	Se evaluează	APL, Proiectul România-Moldova, Asociații de binefaceri	2016-2019	APL, FISM, ONG-uri,	Nr. de instituții adoptate
6.1.4.	Dotarea sălilor și a terenurilor sportive aferente instituțiilor de învățământ	Se evaluează	FISM, ONG-uri, Federații Sportive, Asociații de binefaceri	2016-2019	APL, FISM, ONG-uri, Federații Sportive	Nr. terenuri sportive
6.1.5.	Dotarea instituțiilor cu echipament și mobilier modern adecvat domeniului de specializare (în cadrul învățământului vocațional/tehnic)	Se evaluează	Ministerul Educației, Fonduri Europene	2016-2017	APL, Ministerul Educației	Nr. instituții dotate
6.1.6.	Dotarea cu softuri educaționale moderne în instituțiile de învățământ	Se evaluează	Ministerul Educației, MTIC,	2016-2017	APL, Ministerul Educației, MTIC,	Nr. de instituții dotate
6.1.7.	Cooperare instituțională în domeniul educațional în vederea creșterii accesului la educație și a calității acesteia din cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Balti	2016-2019	Primaria mun. Balti, Ministerul Educației	Nr. De parteneriatelor stabilite si institutiilor renovate
6.2.	Obiectiv specific: Asigurarea educației parentale eficiente în vederea îmbunătățirii practicilor de îngrijire și educație a copiilor					
6.2.1.	Proiect: „Educația parentală”	Se evaluează	Managerii instituțiilor preșcolare din subordinea DITS, SAP	2016-perioada nedeterminată	Ministrul Educației, UNICEF, Centrul Național Educație Timpurie Informarea Familiei	Pedagogizarea părinților, formarea continuă a cadrelor didactice
6.3.	Obiectiv specific: Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem					

	educațional din municipiu					
6.3.1.	Proiect: „Educația incluzivă”	Se evaluează	Mangerii instituțiilor preșcolare din subordinea DÎTS, SAP	2016- perioada nedeterminată	Ambasada Cehă	Dezvoltarea și sprijinirea educației incluzive
6.4.	Obiectiv specific: Extinderea accesului la educația timpurie de calitate					
6.4.1.	Deschiderea a cel puțin a 3 grupe pentru instituționalizarea a 75 copii, suplimentar, anual	2016-670,0 2017-705,9 2018-741,1 2019-741,1 (mii lei)	-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Conducătorii instituțiilor preșcolare	2016	Transferurile cu destinație specială, mijloace speciale (plata părinților, chiria)	Rata de înrolare, %; Măjorarea numărului de grupe și copii față de anul precedent, %
6.4.2.	Îmbunătățirea calității alimentației copiilor, prin achiziționarea serviciilor de alimentație la întreprinderile specializate, și măjorarea normei financiare cu cel puțin 5% anual	2016-16220,3 2017-17077,4 2018-17934,4 2019-17934,4 (mii lei)	-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Contabil șef	2016	Transferurile cu destinație specială, (plata părinților, chiria)	Costul mediu pentru alimentația unui copil pe zi, lei; măjorarea costului mediu față de anul precedent, %
6.4.3.	Asigurarea scutirii de plată pentru întreținerea în instituțiile preșcolare a nu mai puțin de 500 copii din familiile cu mulți copii și socialmente-vulnerabile, anual	2016-536,3 2017-565,1 2018-593,9 2019-593,9 (mii lei)	-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie	2016	Transferurile cu destinație specială, bugetul municipal	Nr. de copii scutiți de plată; Costul mediu al scutirii unui copil pe an, lei
6.4.4.	Îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor preșcolare prin achiziționarea bunurilor (de uz casnic, veselă, ș.a.) și materialelor de construcție	2016-1157,2 2017-666,3 2018-378,7 2019-378,7 (mii lei)	-Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Contabil șef -Conducătorii instituțiilor preșcolare	2016	Transferurile cu destinație specială	Volumul alocațiilor
6.4.5.	Repararea/reabilitarea clădirilor, modernizarea rețelelor tehnice, cel puțin o instituție din proiecte, fonduri,	2016-300,0 2017-350,0 2018-400,0 2019-500,0 (mii lei)	Șeful DÎTS -Specialist principal de educație timpurie -Conducătorii	2016	Proiecte, fonduri	Numărul instituțiilor reabitate, volumul alocațiilor atrase din

	anual		instituțiilor preșcolare			proiecte, fonduri
6.5.	Obiectiv specific: Sporirea accesului copiilor la educație					
6.5.1.	Asigurarea școlarizării 13000 elevi anual	2016-132602,8 2017-140555,9 2018-147735,1 2019-147735,1 (mii lei)	-Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI -Specialist principali al DÎTS -Conducătorii instituțiilor	2016	Transferurile catorogiale, bugetul municipal	Nr. de elevi școlarizați, Rata de școlarizare, % Nr. de elevi față de anul precedent, %
6.5.2.	Menținerea numărului de instituții de învățământ primar, gimnazial, liceal, prin suportul instituțiilor cu deficit bugetar de APL și prin închirierea/reorientar ea spațiilor neutilizate în procesul educativ	2016-2108,4 2017-2542,3 2018-2846,5 2019-2846,5 (mii lei)	-Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor -APL	2016	Bugetul municipal	Nr. de instituții funcționale în raport cu numpărul de instituții cu deficit bugetar. Volumul alocațiilor
6.5.3.	Asigurarea cu prînzuri gratuite a cel puțin 9% din numărul total al elevilor din cl.5-12, din familii social-vulnerabile, anual	2016-938,3 2017-989,0 2018-1038,0 2019-1038,4 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor	2016	Bugetul municipal	Nr. de elevi alimentați gratis, în raport cu numărul total a elevilor din cl.5-12, %
6.5.4.	Îmbunătățire bazei tehnic-materiale a instituțiilor preuniversitare prin achiziționarea bunurilor	2016-3198,9 2017-2006,1 2018-864,1 2019-864,1 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor	2016	Transferurile catorogiale	Volumul alocațiilor pentru procurarea mobilierului, materialelor de construcție, ș.a.
6.5.5.	Reparația capitală a clădirilor, rețelelor tehnice, cel puțin a 12 instituții reparate anual	2016-10037,4 2017-11433,4 2018-12681,8 2019-12681,8 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șeful adj. DÎTS -Contabil șef - Conducătorii instituțiilor	2016	Transferurile catorogiale, Proiecte, fonduri	Nr. instituțiilor reparate. Volumul alocațiilor executate, fonduri atrase
6.6.	Obiectiv specific: Majorarea ratei de copii și tineri implicați în diferite activități complementare ale procesului educațional					
6.6.1.	Asigurarea implicării în diferite activități complementare ale	2016-3997,1 2017-4244,9 2018-4469,9	Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI	2016	Transferuri cu destinație specială	Nr. de copii și tineri implicați, rata

	procesului educațional, a peste 2000 copii și tineri, anual	2019-4469,9 (mii lei)	- Specialist principali al DÎTS -Conducătorii instituțiilor extrașcolare			de implicare, %
6.6.2.	Desfășurarea anuală a nu mai puțin de 25 activități de valorificare a patrimoniului cultural, artistic, de creație artistică	2016-49,6 2017-49,6 2018-49,6 2019-49,6 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI - Specialist principali al DÎTS -Conducătorii instituțiilor extrașcolare	2016	Transferuri cu destinație specială	Nr. de activități desfășurate; Costul mediu al unei activități în domeniul educației extrașcolare
6.6.3.	Asigurarea odihnei de vară în tabăra de odihnă și întremare a sănătății copiilor „Olimpieț” a nu mai puțin de 450 copii din familii cu mulți copii și socialmente-vulnerabile, anual	2016-725,6 2017-772,3 2018-808,5 2019-808,5 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șef secție IPPGI - Specialist principali al DÎTS -Șeful taberei și întremare a sănătății copiilor „Olimpieț”	2016-2019	Transferuri cu destinație specială	Nr. de copii asigurați cu odihnă de vară Costul mediu pentru întreținerea unui copil în tabăra de odihnă, majorarea costului față de anul precedent, %
6.6.4.	Asigruarea implicării în practicarea sistematică a sportului a peste 1200 de copii și tineri, în cadrul școlilor sportive, anual	2016-8703,5 2017-9290,8 2018-9715,3 2019-9715,3 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șef secție Tineret și Sport - Specialiștii principali ai STS -Conducătorii școlilor sportive	2016	Transferuri cu destinație specială	Nr. de copii și tineri implicați, rata de implicare, %
6.6.5.	Desfășurarea anuală a circa 400 activități sportive	2016-540,0 2017-650,0 2018-650,0 2019-650,0 (mii lei)	Șeful DÎTS -Șef secție Tineret și Sport - Specialiștii principali ai STS -Conducătorii școlilor sportive	2016	Bugetul municipal	Nr. de activități desfășurate Costul unei activități în domeniul sportului

Efectul scontat:

- Modernizarea infrastructurii și a bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ din municipiu;
- Creșterea gradului de informatizare a instituțiilor de învățământ;
- Extinderea accesului la educația timpurie de calitate, astfel încât să fie asigurată sporirea ratei de includere în educația preșcolară a copiilor de 3-5 ani până la 95,0%, în anul 2020 și a copiilor de 5-6(7) ani până la 96,0% în anul 2020;
- Accesul copiilor din mun. Bălți în vârstă de la 7 ani până la 19 ani la educație în instituțiile de învățământ primar, gimnazial – obligatoriu – 100%, și la învățământ liceal – prin concurs;
- Majorarea ratei de copii și tineri implicați în diferite activități complementare ale procesului educațional cu până la 20,0% din numărul total al elevilor din instituțiile preuniversitare din mun. Bălți caăt anul 2020;
- Majorarea ratei de copii care practică regulat sportul în cadrul școlilor sportive până la 6,4% din numărul populației de la 6 până la 20 ani din municipiu în anul 2020;
- Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem educațional din municipiu, astfel încât să se realizeze o creștere anuală cu cel puțin 10,0% a ratei de acces al copiilor cu cerințe educaționale speciale la educație;
- Reintegrarea educațională a copiilor, aflați în instituțiile de tip rezidențial din municipiu, care să conducă la reducerea numărului de copii aflați în aceste instituții cu 50,0% până în anul 2020, și reorganizarea, către anul 2020, a cel puțin 25,0% din instituțiile de învățământ de tip rezidențial din municipiu;
- Dezvoltarea sistemului de consiliere în carieră și proiectare a carierei pe parcursul întregii vieți la nivel prin diversificarea serviciilor;
- Asigurarea unui mediu protectiv, capabil să prevină violența față de copii în instituțiile de învățământ prin instruirea cadrelor didactice și a altor angajați din instituție ce vizează intervenția promptă pentru identificarea, referirea și asistența copiilor victime ale violenței;
- Asigurarea unei educații timpurii centrate pe copil și a tranziției de succes în învățământul primar;
- Atragerea și menținerea cadrelor performante în sistemul de învățământ municipal, astfel încât ponderea cadrelor didactice de vîrstă pensionară la anumite discipline care nu sunt formate în aria mun. Bălți să scadă cu 10% până în anul 2020.
- Asigurarea unui echilibru cantitativ și structural între oferta și cererea de cadre specializate (logopezi, defectologi, tiflopedagogi, kinetoterapeuți, psihologi) comparativ cu nevoile și solicitările grupurilor țintă (elevi, părinți) în instituțiile de învățământ preșcolar și universitar din municipiu;
- Eficientizarea și flexibilizarea formării continue a cadrelor didactice/manageriale;
- Îmbunătățirea planificării și a managementului rețelei instituțiilor de învățământ în aria mun. Bălți, prin reorganizarea acesteia;
- Dezvoltarea competențelor digitale prin elaborarea și aplicarea conținuturilor educaționale digitale în procesul de învățământ;
- Eficientizarea managementului școlar la nivel de școală și clasă prin intermediul tehnologiilor informaționale;
- Sporirea participării elevilor la procesul de luare a deciziilor, inclusiv la elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor educaționale instituționale/locale;
- Asigurarea educației parentale eficiente în vederea îmbunătățirii practicilor de îngrijire și educare a copiilor;
- Promovarea parteneriatelor locale/naționale-internaționale pentru educație.

OS. 7. SPORIREA GRADULUI DE INTEGRARE SOCIALĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE PRESTARE A SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

În sens larg, asistența socială reprezintă o activitate de ajutorare a oamenilor să-și învingă greutățile, să-și dezvolte capacitățile de a soluționa de sine stătător problemele. În sens restrâns, ea poate fi privită ca o activitate orientată spre rezolvarea problemelor sociale ale unor persoane aparte sau ale unor grupuri de persoane, în primul rând ale celor care nu mai dispun de resurse materiale, sociale și morale, care nu mai sunt în stare să-și asigure prin propriile eforturi un trai decent.

Astăzi, cheltuielile bugetare și necesitățile sociale au un ritm de creștere mai mare decât veniturile bugetare și posibilitățile de finanțare. Resursele financiare sunt limitate, iar necesitățile sociale sunt mereu în creștere.

Principalele probleme existente în domeniul asistenței sociale din mun. Bălți sunt:

- dotarea cu inventar metodic-didactic insuficient;
- lipsa unei viziuni de dezvoltare a serviciilor sociale în mun. Bălți;
- insuficiența programelor de instruire a asistenților sociali;
- insuficiența programelor de susținere financiară a unor categorii de persoane;
- insuficiența susținerii sociale pentru unele categorii de familii;
- implicarea redusă a sectorului privat în acordarea serviciilor sociale;
- insuficiența acțiunilor de voluntariat;
- lipsa unui mecanism de colaborare cu ONG.

Principalul factor de creștere a necesităților de prestare a serviciilor de asistență socială este situația social-economică din țară și din municipiu.

Pentru soluționarea problemelor existente din domeniul asistenței sociale, s-a propus ca obiectiv strategic: **sporirea gradului de integrare socială și îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor de asistență socială**

Principalii subiecți care ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv strategic sunt: Primăria mun. Bălți, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ONG-urile, APL "Home-Care", Centrul social "Respirația a doua", Agenții economici, Asociații de binefaceri, și Partenerii externi de dezvoltare.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în domeniul asistenței sociale s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

Planul de acțiuni

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
7.1.	Obiectiv specific: Asigurarea incluziunii sociale a persoanelor din păturile social vulnerabile					
7.1.1.	Studiu de evaluare a situației grupul social vulnerabile	5,0 mii lei	APL, Surse externe	2016	DASPF Centrele sociale ONG Grup de voluntariat	Raport privind grupurile vulnerabile
7.1.2.	Proiect privind elaborarea Hărții Sociale a mun. Bălți	70,0 mii lei	APL, Surse externe	2016 - 2017	APL, ONG internaționale, DASPF	Harta Socială elaborată sprijin persoanelor și familiei defavorizate
7.1.3.	Elaborarea planul strategic de dezvoltarea a serviciilor integrate de asistență socială pentru anii 2016-2019	Se evaluează	APL, Surse externe	2016 - 2017	APL, DASPF Centrele sociale ONG	Planul elaborat
7.1.4.	Programa municipală de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2014-2018	5,0 mil. lei	APL, MMPSF Surse externe	2016-2018	APL DASPF Ministerul Muncii, Familiei și	Integrarea socială a persoanelor cu dizabilități asigurată și

					Protecției Sociale (MMPSF)	promovată Raport anual elaborat
7.1.5.	Proiect de dezvoltare a antreprenoriatul social pentru incluziunea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii	Se evaluează	APL ONG "Asociația femeilor de Afaceri din mun. Bălți"	2016-2019	APL ONG "Asociația femeilor de Afaceri din mun. Bălți"	Acord de parteneriat elaborat și aprobat Crearea 6 locuri de muncă
7.1.6.	Asigurarea durabilității centrului medico-social "Rebeca"	300,0 mii lei	APL, Surse externe Aportul beneficiarilor (persoane fizice)	2016 - 2017	APL "Home-Care", Centrul social "Respirația a doua"	Servicii medico-Sociale prestate la domiciliu pentru 600 bătrâni
7.1.7.	Extinderea serviciului social "Asistență personală"	1453,2 mii lei	APL	2016 - 2017	APL, DASPF, Serviciului social "Asistență personală"	30 beneficiari și 30 asistenți personali angajați
7.1.8.	Crearea serviciului de îngrijire socială la domiciliu contra plată	Aportul beneficiarilor lor	APL, Surse externe Aportul beneficiarilor (persoane fizice)	2016 - 2017	APL DASPF MMPSF	Extinderea pachetului de servicii sociale la domiciliu pentru bătrâni
7.1.9.	Planul de acțiuni privind incluziunea socială a persoanelor de etnie roma	Se evaluează	APL, Surse externe	2016 - 2019	APL Mediator comunitar Structurile relevante ONG	nr. de beneficiari
7.1.10.	Programe de instruire a asistenților sociali, lucratori sociali, asistenți sociali și perfecționare lor profesionale continuă	Se evaluează	APL, Surse externe	2016 - 2019	APL DASPF MMPSF ONG	Sporirea nivelului calității serviciilor sociale nr. angajaților instruiți
7.2.	Obiectiv specific: Consolidarea sistemului de protecția a familiei și a dreptul copiilor la nivel local					
7.2.1.	Implementarea proiectului AO CCF MOLDOVA "Prevenirea instituționalizării și stabilirea unei forme	Se evaluează	APL Surse externe	2016	APL DASPF AO CCF "Moldova"	nr. de copii dezinstituționa lizați și monitorizați

	de protecție de tip familial pentru copii aflați în Centrul de Plasament Temporar și Reabilitarea pentru Copii din Bălți(CPTRS)”					
7.2.2.	Extinderea serviciului social de sprijin pentru familii cu copii	90,0 mii lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL DASPF FMSSP	nr. de beneficiari
7.2.3.	Crearea serviciului – Casa de Tip Familial (CCTF)	188,8 mii lei	APL, Surse externe	2016	APL DASPF AO CCF ”Moldova”	nr. serviciul nr. beneficiari
7.2.4.	Implementarea serviciului ”Asistent parental profesionist” (APP)	198,9 mii lei	APL, Surse externe	2016-2017	APL AO CCF ”Moldova”	6 copii rămași fără îngrijire părintească plasați în familie
7.2.5.	Implementarea proiectelor educaționale la nivel local	5,0 mii lei	Surse externe	2016-2017	APL ONG ”Educație Moldova” Centrul ”Drumul spre casă” Centrul ”Evrica”	Cereri de grant semnate nr. de cereri de finanțare aplicate
7.3.	Obiectiv specific: Susținere socială pentru unele categorii de familii					
7.3.1.	Abonamente lunare pentru copii orfani și rămași fără îngrijire părintească	96,0 mii lei (40 lei costul unui abonament)	APL, Surse externe	2017-2019	APL	200 copii asigurați cu abonamente lunare gratuit
7.3.2.	Abonamente lunare pentru copiii din familiile numeroase	288,0 mii lei (40 lei costul unui abonament)	APL, Surse externe	2017-2019	APL	600 copii din familii cu mulți copii asigurați cu abonamente lunare gratuit
7.3.3.	Ajutor material unic pentru copiii care merg în clasa întâi	500 lei per copil	APL, Surse externe	2017-2019	APL	(1350 copii, anul 2015)

Efectul scontat:

- Sporirea calității serviciilor sociale;
- Obținerea unei viziuni clare și durabile de dezvoltare a asistenței sociale;
- Integrarea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Extinderea și diversificarea serviciilor sociale pentru persoanele cu vîrstă înaintată și singuratice;
- Sporirea accesului la serviciile medico-sociale la domiciliu pentru 600 persoane;
- 30 beneficiari și 30 asistenți personali angajați;
- 130 persoane din domeniul asistenței sociale își vor ridica nivelul de calificare;
- 9 copii rămași fără îngrijire părintească plasați în servicii de tip familial;
- 200 copii orfani și rămași fără îngrijire părintească vor fi asigurați cu abonament lunar gratuit;
- 600 copii din familii cu mulți copii vor fi asigurați cu abonament lunar gratuit;
- 1350-1400 copii/anual vor fi asigurați material pentru a merge în clasa întâi.

OS. 8. DEZVOLTAREA ȘI ASIGURAREA UNUI MEDIU CULTURAL DURABIL

Strategia din domeniul culturii include un șir de obiective, menite să contribuie la dezvoltarea, promovarea, și gestionarea eficientă a sferei culturale în municipiul Bălți.

Abordarea strategică a sferei culturale în municipiului Bălți este dictată de cerințele consumatorilor culturali, de modernizare și diversificarea vieții culturale a comunității, de transformările sociale care au loc într-o societate modernă, și de dorința de extindere a relațiilor de colaborare cu instituțiile similare din republică și de peste hotare. La elaborarea strategiei din domeniul culturii s-a ținut cont de factorii legislativi, economici, financiari, sociali și alți factori interni.

În condițiile actuale, cultura nu este doar un consumator de resurse cum uneori se pretinde, dar - un instrument, prin intermediul căruia pot fi rezolvate diverse probleme, inclusiv de ordin social-economic. În acest sens, poziționarea și dezvoltarea municipiului Bălți ca o localitate dinamică și prosperă poate fi asigurată și promovată, în mare parte, datorită dezvoltării continue a domeniului culturii.

Pincipalele probleme existente în domeniul culturii din mun. Bălți sunt:

- insuficiența reparațiilor capitale și curente ale edificiilor culturale;
- insuficiența dotării tehnice și modernizarea a instituțiilor culturale;
- lipsa atractivității activităților culturale;
- gradul redus de păstrare, conservare și punerea în valoare a patrimoniului cultural;
- reînnoirea permanentă a necesităților informaționale, culturale și de lectură în bibliotecă;
- implicarea redusă a locuitorilor din municipiu în activitățile culturale;
- gradul redus de promovare a culturii bălțene în circuitul național și internațional de valori.

Principalii factorii de influență asupra situației create în domeniul culturii sunt:

- resurse insuficiente pentru întreținerea instituțiilor culturale și finanțarea activităților culturale;
- insuficiența surselor financiare pentru organizarea de concursuri naționale și internaționale în municipiu.

Reieșind din problemele existente în domeniul culturii, dar și din perspectivele de dezvoltare a mun. Bălți, la ordinea de zi, se impune obiectivul strategic: **dezvoltarea și asigurarea unui mediu cultural durabil**. Obiectivul dat este orientat spre modernizarea și dotarea instituțiilor culturale, crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea activității artistice și învățămîntului artistic, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, armonizarea relațiilor interetnice prin cultură.

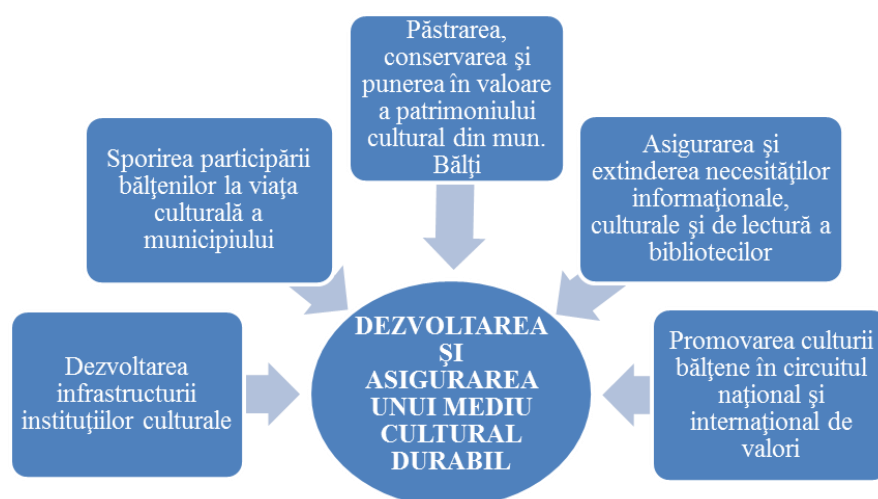
Elaborarea strategiei în domeniul culturii s-a efectuat în conformitate cu Strategia de Dezvoltare a culturii „Cultura 2020” aprobată prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 271 din 09.04.2014.

Obiectivul strategic a fost definit și identificat, plecînd de la rezultatele obținute în urma cercetărilor sociologice, precum și în urma analizei și armonizării acestora cu propunerile de dezvoltare viitoare ale entităților participante la procesul de dezvoltare a domeniului culturii.

Principalii subiecți, ar putea contribui la realizarea obiectivului strategic din domeniul culturii a mun. Bălți sunt: Secția Cultură din cadrul Primăriei mun. Bălți, Ministerul Culturii al

RM, ONG-urile culturale, Uniunile de creație, Instituțiile culturale, Instituțiile educative, Agenții economici, Asociații de binefacere, și Partenerii externi de dezvoltare.

Obiectivul strategic se realizează prin implementarea următoarelor obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
8.1.	Obiectiv specific: Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor culturale					
8.1.1.	Efectuarea reparațiilor în instituțiile de cultură	4,0 mil. lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL, Secția Cultură, instituțiile de cultură	Nr. de instituții reparate: reparații capitale, curente
8.1.2.	Dotarea cu un ecran modern LED pentru scenă	800,0 mii lei	APL, Surse externe	2017-2018	APL (Secția cultură)	1- Ecran modern pentru scena mobilă
8.1.3.	Dotarea cu o scenă mobilă-esplanadă cu aparataj sonor și de lumini	1,5 mil. lei	APL, Surse externe	2017	APL (Secția cultură)	1-Scenă mobilă
8.1.4.	Dotarea cu aparataj audio, efecte de lumini, instrumente muzicale	400,0 mii lei/an	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	4-utilaje de sonorizare; 4-proiectoare de lumini; 6 art. de butafore, 6 garnituri

8.1.5.	Dezvoltarea tehnologiilor informaționale, conectarea la internet	200,0 mii lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	4-xerox-uri; 23- instituții conectate la internet (20-25 calculatoare)
8.1.6.	Dotarea cu mobilier modern	200 mii lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	mese-calculator, dulapuri, scaune, vitrine
8.1.7.	Amenajarea pandușurilor la intrarea în instituții	Se evaluează	APL	2016-2019	APL (Secția cultură)	numărul de pandușuri în corespundere cu numărul de instituții
8.2.	Obiectiv specific: Sporirea participării bălțenilor la viața culturală a municipiului					
8.2.1.	Extinderea numărului de elevi din învățământul artistic, uniuni de amatori, cluburi după interese, cercuri de creație cu plată și fără plată	Se evaluează	APL	2016-2019	APL (Secția cultură)	Nr. de elevi, numărul de clase și cercuri
8.2.2.	Organizarea activităților culturale municipale incluse în planul de activitate anual	900,0 mii lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	Nr. de participanți Nr. de activități organizate
8.2.3.	Crearea de spații de afiș în două limbi	24,0 mii lei anual	APL	2016-2017	APL (Secția cultură)	Nr. de afișe create
8.2.4.	Organizarea manifestărilor culturale în parteneriat cu societățile etnoculturale din municipiu	90,0-100,0 mii lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), organizațiile etnoculturale	Nr. de manifestații organizate
8.3.	Obiectiv specific: Păstrarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din mun. Bălți					
8.3.1.	Evidența și protejarea monumentelor și actualizarea documentară a Registrelor Monumentelor de însemnătate locală și națională	Se evaluează	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), Direcția Arhitectură, Direcția Gospodării Comunale	Nr. de monumente luate la evidență și protejate

8.3.2.	Conservarea, acumularea, securizarea și promovarea patrimoniului monumentalistic	100,0 mii lei anual	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură)	Nr. de monumente restaurate, conservate, finalizate, securizate și inaugurate
8.3.3.	Crearea unui climat pluridimensional-cultural în promovarea artelor vizuale la Pinacoteca „Antioh Cantemir”	40,0 mii lei anual	APL	2016-2019	APL (Secția cultură), Uniunea artiștilor plastici din RM	Nr. de activități organizate după gen
8.3.4.	Editarea broșurei „Din istoria populației orașului Bălți”	6,0 mii lei	APL, Agenți economici, Surse externe (fonduri europene),	2016	APL (Secția cultură) Muzeul de Istorie și Etnografie	150 broșuri
8.3.5.	Editarea unui Album fotografic „Orașul de ieri și de azi”	15,0 mii lei	APL, Agenți economici, Surse externe (fonduri europene), Misiunile diplomatice	2016-2018	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie	150 broșuri
8.3.6.	Crearea site-ului muzeului și pinotecii	3000 lei	APL Surse externe	2016-2018	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie, Pinacoteca	2 site on-line
8.3.7.	Instalarea a 2 panouri publicitare - cu lumini: A). Pe strada Ștefan cel Mare, în fața magazinului Basm, limitrof muzeului; B) pe strada A.Lăpușneanu, visavi de muzeu;	10,0 mii lei	APL, Agenți economici, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie	2 panouri publicitare
8.3.8.	Restaurarea a 5 obiecte de patrimoniu din colecția etnografică	20,0 mii lei	APL, Agenți economici, Ministerul Culturii, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie, Ministerul Culturii	5 obiecte restaurate conservarea patrimoniului

8.3.9.	Crearea unui climat pluridimensional-cultural în promovarea patrimoniului muzeului	50,0 mii lei	APL, Agenți economici, Ministerul Culturii	2016-2019	APL (Secția cultură), Muzeul de Istorie și Etnografie,	numărul de activități culturale organizate după gen
8.3.10	Proiect de promovare și conservare a patrimoniului cultural și istoric al mun. Bălți în cadrul Programului operațional România – Republica Moldova 2014-2020	0,7 mil. euro	UE prin Programul operațional România – Republica Moldova 2014-2020, Primaria mun. Balti, Ministerul Culturii	2016-2019	Primaria mun. Balti, Ministerul Culturii	Nr. de obiecte culturale si istorice ale mun. Bălți promovate si conservate
8.4.	Obiectiv specific: Asigurarea și extinderea necesităților informaționale, culturale și de lectură a bibliotecilor					
8.4.1.	Achiziția de surse informaționale și carte la BNB „E. Coșeriu”;	405,0 mii lei	APL, Ministerul Culturii, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), Ministerul Culturii	Nr. de cărți/surse Informaționale achiziționate
8.4.2.	Crearea unui climat pluridimensional-cultural în BMB	70,0 mii lei	APL, Ministerul Culturii, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură), Ministerul Culturii	Nr. de manifestări organizate
8.4.3.	Editarea materialelor ilustrativ informaționale	10 mii lei	APL, Biblioteca Surse externe	2016-2019	BMB	Nr de produse editate
8.4.4.	Asigurarea creșterii numărului de utilizatori ai BMB	Se evaluează	APL, Biblioteca	2016-201	BMB	numărul de utilizatori activi, numărul de împrumuturi,
8.5.	Obiectiv specific: Promovarea culturii bălțene în circuitul național și internațional de valori					
8.5.1.	Organizarea și participarea la concursuri/festivaluri la nivel internațional, republican, regional	700,0 mii lei	APL, Surse externe	2016-2019	APL (Secția cultură) Ministerul Culturii	Nr. de participanți Nr. de concursuri/festi valuri
8.5.2.	Organizarea și participarea la târguri, ateliere naționale, internaționale în domeniul meșteșugurilor populare	200,0 mii lei	APL, Surse externe	2016-2017	APL (Secția cultură) Ministerul Culturii	Nr. de organizări și participări la târguri, ateliere de creație

Domeniul cultură. Efectul scontat în urma realizării strategiei de dezvoltare în domeniul culturii va fi:

- Creșterea calității și numărului acțiunilor culturale;
- Creșterea participării la festivaluri naționale și internaționale;
- Creșterea numărului de elevi în învățământul artistic;
- Posibilitatea organizării în aer liber a evenimentelor în baza unei scene mobile;
- Creșterea atractivității evenimentului și posibilitatea de a oferi servicii culturale contra plată;
- Atragerea cetățenilor în procesul de recreare și educație culturală;
- Creșterea calității de editare a materialelor ilustrativ-informaționale;
- Asigurarea accesului cetățenilor la servicii virtuale a instituțiilor culturale;
- Atragerea consumatorului cultural în procesul de educație culturală și patriotică;
- Integrarea patrimoniului cultural în planuri de amenajare;
- Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe ale utilizatorilor bibliotecilor;
- Promovarea istoriei orașului Bălți și a istoriei și culturii universale;
- Creșterea gradului de informare a locuitorilor municipiului Bălți;
- Popularizarea on-line a activității instituțiilor de cultură, diseminarea avizelor;
- Completarea fondurilor de bibliotecă cu surse informaționale noi;
- Completarea fondului de înregistrări la muzeu;
- Creșterea numărului de vizite în instituțiile de cultură.

La capitolul creșterii activităților culturale, pe perioada 2016-2019, se prognozează o dinamizare a următoarelor activități:

Tipul de activități	2016	2017	2018	2019
Activități în cadrul caselor și căminelor de cultură	840	850	855	860
Activități în cadrul Învățământului artistic(3 școli)	19	20	20	21
Participări la târguri și expoziții ale meșterilor populari	27	28	29	30
Activități culturale în incinta Pinacotecii	60	63	65	66
Activități culturale în cadrul Muzeului	34	35	36	36
Activități culturale în cadrul Bibliotecii, 9 filiale	495	500	506	507
Activități în colaborare cu societățile etnoculturale	22	21	22	23

OS. 9. CONSOLIDAREA ȘI DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR SECTORULUI NEGUVERNAMENTAL ÎN SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR EXISTENTE DIN MUNICIPIUL BĂLȚI

Formarea și consolidarea sectorului neguvernamental în mun. Bălți, dar și în republică, a fost influențată de diverși factori social-economici, precum șomajul, veniturile mici ale cetățenilor și protecția socială insuficientă.

În condițiile de criză și lipsa unor oportunități de a munci, persoanele active pe plan social, fie și-au înființat propria afacere, fie au creat organizații neguvernamentale sau au părăsit țara. Această stare de lucruri poate explica faptul că ONG-urile din Moldova sunt constituite în mare parte din oameni cu inițiativă, cu un nivel înalt de instruire, inclusiv în știință sau cu experiență de funcționar public, precum și din tineri cu studii superioare. Organizațiile neguvernamentale sunt privite ca un segment suplimentar și secundar față de cel de stat. În mare parte, ONG-urile apar ca rezultat la reacțiile oamenilor, privind problemele sociale, care nu pot fi soluționate de stat sau autoritatea publică locală.

La momentul actual, activitatea sectorului neguvernamental din mun. Bălți este slab dezvoltată, iar printre **principalele probleme** existente sunt:

- implicarea redusă a sectorului neguvernamental în soluționarea principalilor probleme din municipiu;
- numărul mare de ONG-uri cu o componență redusă;
- interesul redusă a societății față de activitatea ONG-uri;
- activitatea redusă a ONG-uri;
- lipsa partenerilor de consultanță;
- lipsa de voluntari și coordonatori.

Principalii factori care influențează negativ asupra sectorului neguvernamental din municipiu sunt:

- interesul redus al autorității publice centrale și locale;
- lipsa fondurilor și programelor de finanțarea a sectorului neguvernamental;
- capacitatea redusă a ONG-uri în atragerea investițiilor;
- informarea redusă a societății civile cu privire la activitatea ONG-uri.

Sporirea nivelului de implicare a ONG-urile în viața social-economică din mun. Bălți este una importantă și necesară. Aceasta este argumentată prin faptul că, datorită flexibilității și specializării ONG-urilor, indicatorul cost-beneficiu este mai mare decât cel pe care ar putea să-l obțină autoritatea publică locală. ONG-urile trebuie să aibă segmentul său de activitate, și împreună cu autoritatea publică locală să contribuie la o ameliorarea situației economice, sociale și culturale din municipiu. Aceasta este o metodă eficientă și productivă de soluționare a problemelor existente în municipiu, și totodată, poate fi realizată cu costuri financiare minime.

Ca rezultat la cele expuse, obiectivul strategic propus pentru anii 2016-2019 este: **consolidarea și dezvoltarea capacităților sectorului neguvernamental în soluționarea problemelor existente din municipiul bălți.**

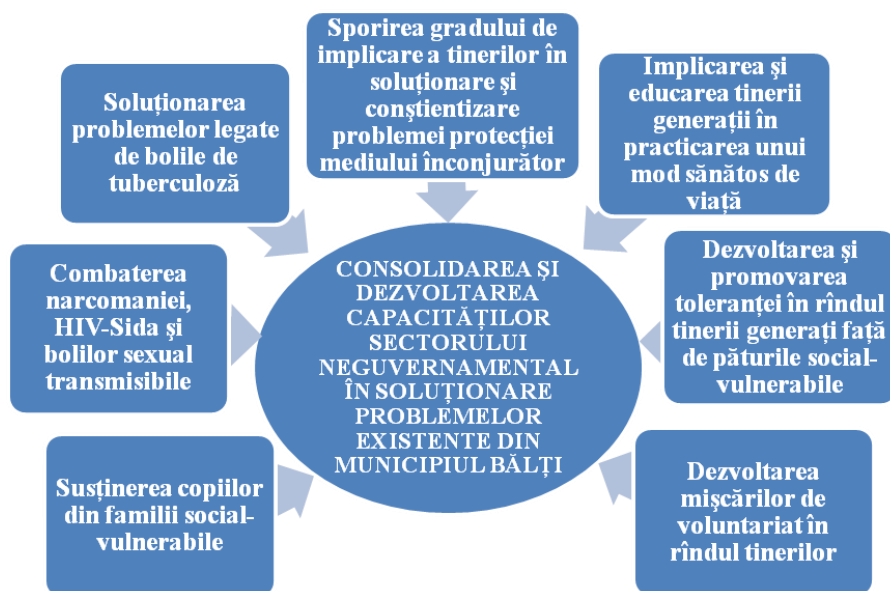
În acest sens, s-a propus următoarele direcții prioritare:

- intensificarea politicii de prestare a serviciilor profesionale în diferite domenii sociale;
- stabilirea cooperării pe termen lung cu partenerii și donatorii la nivel național și internațional;

- sporirea bazei financiare, educaționale, tehnice și de propagandă a ONG-urilor;
- dezvoltarea mass-mediei în sectorul nonguvernamental;
- crearea unui puternic centru tehnico-material;
- stabilirea unor relații de parteneriat cu ONG-uri din străinătate;
- crearea unei rețele de ONG-uri dezvoltată și structurată;
- crearea unui câmp informațional de reflectare a activității ONG-urilor;
- sporirea stabilității financiare și fortificării bazei tehnico-materiale pentru ONG-uri;
- pregătirea profesională a angajaților.

Asigurarea financiară a implementării Strategiei de dezvoltare a sectorului neguvernamental în mun. Bălți se va desfășura din următoarele surse: bugetul de stat, bugetul municipal, donații ale persoanelor fizice și juridice; mijloacele organizațiilor neguvernamentale; resursele financiare ale donatorilor internaționali, programe și fonduri, și alte surse care nu contravin legislației în vigoare a RM.

Reieșind din problemele existente și din eventualele oportunități în sectorul neguvernamental, s-au propus următoarele obiective specifice:

Obiectivele specifice nominalizate vor fi realizate prin următoarele programe/proiecte și acțiuni:

PLANUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Priorități/ obiective/ acțiuni	Cost orientativ	Surse potențiale de finanțare	Termen de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
9.1.	Obiectiv specific: Susținerea copiilor din familii social-vulnerabile					
9.1.1.	Acordarea de subvenții	60000 (3 proiecte a	Bugetul local, Agenții	2016	APL	Nr. de beneficiari

	organizațiilor necomerciale, care își desfășoară activitatea de prestare a serviciilor sociale copiilor din familii social-vulnerabile	cîte 20000 lei)	economici, fonduri externe			
9.2.	Obiectiv specific: Combaterea narcomaniei, HIV-Sida și bolilor sexual transmisibile					
9.2.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de prevenire a dependenței de droguri, HIV SIDA și a bolilor cu transmitere sexuală	60000 (3 proiecte a cîte 20000 lei)	Bugetul local, Agenții economici, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.3.	Obiectiv specific: Soluționarea problemelor legate de bolile de tuberculoză					
9.3.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activitate de prestare a serviciilor bolnavi de tuberculoză DOT	60000 (3 proiecte a cîte 20000 lei)	Bugetul local, Agenții economici, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.4.	Obiectiv specific: Sporirea gradului de implicare a tinerilor în soluționarea și conștientizarea problemei protecției mediului înconjurător					
9.4.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de protecție a mediului	60000 (3 proiecte a cîte 20000 lei)	Bugetul local, Agenții economici, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.5.	Obiectiv specific: Implicarea și educarea tinerei generații în practicarea unui mod sănătos de viață					
9.5.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de promovare a sportului în masă, ca un mod sănătos de viață în rîndul tinerilor	60000 (3 proiecte a cîte 20000 lei)	Bugetul local, Agenții economici, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari

9.6.	Obiectiv specific: Dezvoltarea și promovarea toleranței în rândul tinerei generații față de păturile social-vulnerabile					
9.6.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care își desfășoară activitatea în educarea unei atitudini tolerante față de păturile social-vulnerabile ale populației	40000 (2 proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul local, Agenții economici, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari
9.7.	Obiectiv specific: Dezvoltarea mișcărilor de voluntariat în rândul tinerilor					
9.7.1.	Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de dezvoltarea a acțiunilor de voluntariat în rândul copiilor și tinerilor	40000 (2proiecte a câte 20000 lei)	Bugetul local, Agenții economici, fonduri externe	2016	APL	Nr. de beneficiari

Efectul scontat:

- Dinamizarea activității sectorului neguvernamental;
- Creșterea numărului voluntarilor și a tinerilor implicați în soluționarea problemelor existente în municipiu;
- Creșterea nivelului de conștientizare a societății cu privire problemele existente și diminuarea factorilor de risc;
- Soluționarea și diminuarea problemelor existente în domeniul sănătății, protecției mediului, și asistenței sociale.

3.3. PROGNOZAREA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI

Pentru anii 2016-2018, Ministerul Economiei al Republicii Moldova prognozează o creștere a PIB-ului de 3%-4,5% anual. Factorul important, care va contribui la creșterea economiei naționale, va fi majorarea *investițiilor în active materiale pe termen lung* cu o rată medie anuală de circa 6,3%. În perioada anilor 2016-2018, salariul mediu nominal în ansamblu pe economie se va majora cu circa 19,8%, și va atinge 5900 lei în anul 2018, iar creșterea anuală în termeni reali a producției industriale cu 6,2%. Prognoza indicatorilor macroeconomici la nivel de republică este relativ pesimistă.

Pentru anul 2019, în mun. Bălți se prognozează un *volum al producției industriale fabricate* în mărime de 6175,4 mil. lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 452,0 mil. lei. Rata medie de creștere a volumului producției industriale fabricate, pe perioada 2016-2019, va fi de 7,0% anual (în prețuri curente).

Pe perioada 2016-2019, atragerea investițiilor străine în mun. Bălți este prioritatea de bază, la fel, ca și pe republică. Până în anul 2019, se prognozează un *volum al investițiilor în active materiale pe termen lung* în sumă de 922,2 mil. lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 20,7 mil. lei. Rata medie de creștere a investițiilor în active materiale în active pe termen lung, pe perioada 2016-2019, va fi de 6,8% anual (în prețuri curente).

Un rol important pentru mun. Bălți îl are și dinamica *valorii lucrărilor de antrepriză*. Până în anul 2019, se prognozează un *volum al lucrărilor de antrepriză* în mărime de 480,8 mil. lei, cu abatere medie anuală de (+/-) 15,8 mil. lei. Rata medie de creștere a volumului lucrărilor de antrepriză, pe perioada 2016-2019, va fi de 5,0% anual (în prețuri curente).

Pentru anul 2019, se planifică un *salariul mediu nominal*, în mărime de 6071,7 lei, cu o abatere medie anuală de (+/-) 62,4 lei anual. Rata medie de creștere a salariului mediu nominal, pe perioada 2016-2019, va fi de 7,3% anual.

Volumul mărfurilor transportate pentru anul 2019, se prognozează în mărime de 659,8 mii tone, cu o abatere medie anuală de (+/-) 4,3 mii tone. Pentru anii 2016-2019, se planifică o rată medie de creștere a volumului mărfurilor transportate în mărime de 1,2% anual.

Transportul public în mun. Bălți este asigurat de transportul auto și transportul electric. În anul 2019, se prognozează un flux total de călători în număr de 21981 pasageri. Din numărul total de călători, 75,0% vor fi transportați cu transportul public electric și 25,0% cu transportul public auto. În medie, pe perioada 2016-2019, numărul pasagerilor transportați cu transportul electric va fi în scădere cu -0,8% anual, iar în transportul auto va fi în creștere cu 3,3% anual.

Dinamica principalilor indicatori economici pe mun. Bălți, pentru anii 2016-2019 este următoarea:

Indicatori	Estimat	Prognozat				Fluctuații a anuală
	2015	2016	2017	2018	2019	(+,-)
Volumul producției industriale, mil. lei	4718,1	5012,0	5399,5	5787,0	6175,4	452,0
Volumul investițiilor în capital fix, mil. lei	710,0	860,1	880,8	901,5	922,2	20,7
Valoarea lucrărilor de antrepriza, mil. lei	396,0	425,3	443,8	462,3	480,8	15,8
Mărfuri transportate, mii tone	630,0	634,0	642,6	651,2	659,8	4,3
Pasageri transportați cu transportul auto, mii pasageri	4845,6	5041,0	5197,3	5354	5510,0	156,3

Pasageri transportați cu transportul electric, mii pasageri	17011	16621	16570	16520	16471	-
Salariul mediu nominal, lei	4580	5010	5364	5718	6071,7	62,4

În mun. Bălți la fel, ca și în republică, prognoza economică este una relativ pesimistă. Ritmul de creștere prognozat pe perioada anilor 2016-2019 va fi mai mic decât ritmul de creștere a ratei inflației, ceea ce se apreciază ca o situație negativă.

Prognoza indicatorilor economici pe mun. Bălți a fost efectuată în baza metodei econometrice, și nu sunt luate în considerație eventualele efecte pozitive, care ar putea apărea în urma implementării planului de acțiuni în sectorul economic pe perioada anii 2016-2019.

Reieșind din evoluția sectorului economic pe următorii ani, se poate constata, că schimbări esențiale în sectorul economic nu sunt prognozate, iar realizarea proiectelor și planului de acțiuni pentru anii 2016-2019 ar putea îmbunătăți esențial calitatea mediului de afaceri și indicatorii economici.

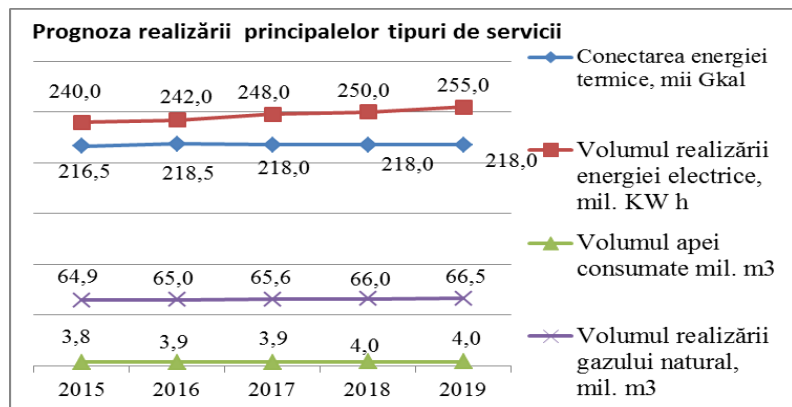
Conform datelor statistice, în mun. Bălți majoritatea întreprinderilor sunt concentrate în sfera comercială. Schemă orientativă de dezvoltare a rețelei comerțului cu amănuntul în mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, va fi următoarea:

Tipul de activitate	2016	2017	2018	2019
Unități comerciale, total	2546	2572	2608	2641
Magazine	950	953	955	955
Baruri	36	37	39	40
Cafenele, culinării	110	112	114	116
Altele	1450	1450	1500	1530

Evoluția rețelei de alimentație publică în mun. Bălți, pe perioada 2016-2019, va fi următoarea:

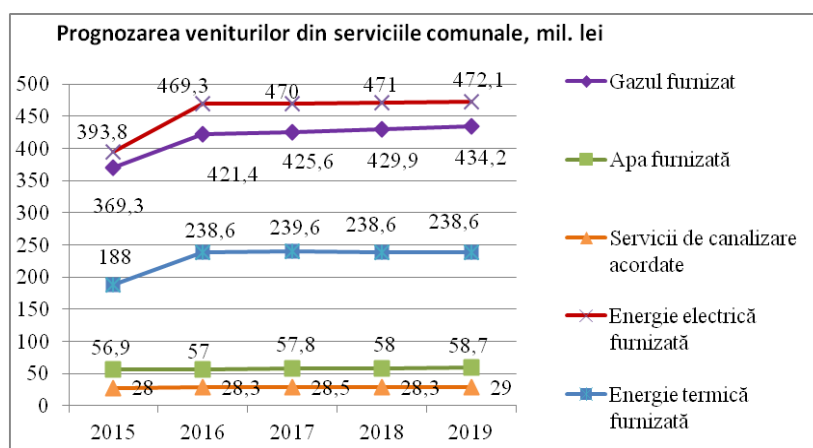
Tipul de activitate	2016	2017	2018	2019
Restaurante	17	17	18	18
Baruri	36	37	39	40
Cafenele	79	81	82	84
Bufete	100	102	105	107
Magazine- culinărie		-	-	-

În sfera locativ comunală din mun. Bălți, pentru anii 2016-2019, este prognozată următoarea dinamică a volumului serviciilor comunale:

În comparație cu anii precedenți, pentru anii 2016-2019 se prognozează o ușoară creștere a serviciilor comunale.

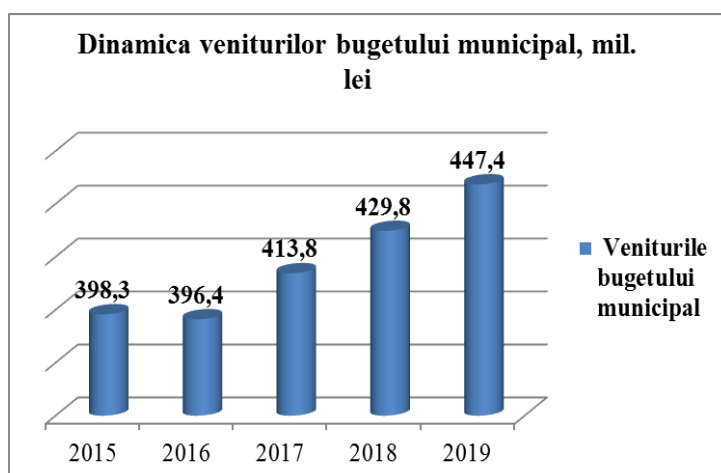
Proгноza veniturilor din serviciile comunale este redată în următoarea diagramă:

3.4. PROGNOZAREA BUGETULUI MUNICIPAL

Veniturile bugetare. Întru realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare și Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2013-2020, precum și în conformitate cu indicațiile metodologice a Ministerului Finanțelor Republicii Moldova privind elaborarea proiectelor bugetelor unităților administrativ teritoriale, pentru anul 2016-2018, bugetul municipal s-a prognozat în conformitate cu noul sistem informațional de management financiar (SIMF), și în conformitate cu noua clasificare bugetară, având la bază legislația fiscală în vigoare din anul 2015.

Dinamica veniturilor bugetului municipal, pe perioada 2015-2019, este redată în următoarea diagramă:

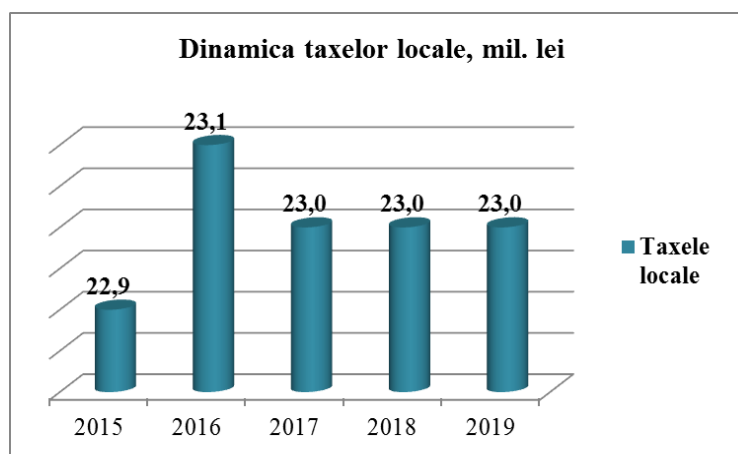

Pentru anul 2016, în raport cu anul 2015, veniturile totale se vor reduce cu 0,5% și vor constitui 396,4 mil. lei; în anul 2017 veniturile totale vor crește cu 4,4% și vor constitui 413,8 mil. lei, în anul 2018 către anul precedent veniturile totale vor crește cu 3,9%, și vor constitui 429,8, mil. lei, iar în anul 2019 către anul 2018 veniturile totale vor crește cu 4,1 % și vor constitui 447,4 mil. lei.

Ca urmare, pe perioada de patru ani veniturile bugetului municipal vor crește cu 11,0 %.

Pentru anul 2016, se planifică o creștere a taxelor locale în mărime de 23,09 mil. lei, iar ca factor principal de creștere vor fi încasările din taxele și dispozitivele publicitare. Pentru anii 2017-2019, se prognozează încasări din taxele locale în mărime de 23,0 mil. lei, ceea ce reprezintă o ușoară scădere față de anul 2016. Factorul principal de scădere a taxelor locale pe perioada anilor 2017-2019, vor fi scăderea încasărilor din taxele pentru serviciile de transport auto. Astfel, ponderea taxelor locale în total venituri, perioada 2016-2019, va între 5,8% și 5,1%.

Dinamica mărimii taxelor locale pe perioada 2015-2019, este redată în următoarea diagramă:

În conformitate cu Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2015-2018, este planificat elaborarea și adoptarea legislației noi a Codului Fiscal și Vamal, introducerea cotei unice a impozitului pentru venitul persoanelor fizice și juridice, precum și introducerea unei taxe/impozit de lux pentru persoanele fizice cu venituri mari. De asemenea, este planificat reexaminarea sistemului de impozitare a veniturilor fondurilor nestatale de pensii și a sistemului de deducere a contribuțiilor, revizuirea sistemului de evaluare și reevaluare a bunurilor imobiliare în scopuri fiscale și revizuirea sistemului de taxe rutiere și a sistemului de impozitare a deținătorilor de patentă de întreprinzător. Pentru actualizarea programului în cauză va apărea necesitatea rectificării prognozelor efectuate.

Cheltuielile bugetare. Partea de cheltuieli a bugetului municipal pentru anii 2016-2019, a fost prognozată în bază programelor și indicatorilor de performanță. Concepția și managementul politicilor în domeniul cheltuielilor publice a bugetului municipal, care determină mărimea și structura lui, este bazată pe Strategia Națională de Descentralizare, aprobată prin Legea Republicii Moldova nr. 68 din 05.04.2012, principii, care decurg din Carta Europeană a autonomiei locale, Legea nr. 181 din 25.07.2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-serviciul fiscal și alte acte legislative.

Corelația dintre veniturile și cheltuielile totale prognozate pe anii 2016-2019 este următoare:

Denumirea	2015 (estimat)	2016 (proiect)	2017 (estimat)	2018 (estimat)	2019 (estimat)
Total venituri (mil. lei)	398,3	396,4	413,8	429,8	447,4
Total cheltuieli (mil. lei)	416,8	416,0	437,2	455,7	478,1
Deficit (+/-)	-18,5	-19,6	-23,4	-25,9	-30,7

Pentru anii 2016-2019, nu sunt identificate surse de acoperire a deficitului bugetar. Ca factor principal, care contribuie la crearea unui dezechilibru bugetar pentru anii 2016-2019 este excluderea din data de 01.01.2015 a transferurilor cu destinație generală din bugetul municipal. Aceasta a servit drept motiv ca cheltuielile bugetare pentru anii 2016-2019 să fie prognozate la un nivel minimal.

Deficitul bugetar, ne avînd acoperire financiară în valoare de la 4,9% (2016) pînă la 6,9% (2019), contravine legislației financiare în vigoare și confirmă faptul, că fără acordarea transferurilor din bugetul de stat, bugetul municipal poate fi poziționat în stare falimentară.

Excluderea celor 20,0 mil. lei din sfera bugetară pentru acoperirea cheltuielilor – înseamnă lichidarea unei ramuri din bugetul local, prin stoparea finanțării sferei sociale sau a celei economice.

De aceea, una din sarcinile principale în stabilizarea și echilibrarea finanțelor publice din mun. Bălți o reprezintă înaintarea către Parlamentul Republicii Moldova a unor propuneri de soluționare a problemei existente pe cale legislativă.

Din anul 2015, este aplicat un nou mecanism de relații interbugetare la nivel de stat și local, modificând structura surselor de finanțare a cheltuielilor (din contul resurselor proprii și transferurilor cu destinație specială). În volumul total al bugetului municipal o pondere esențială (peste 60,0%) o deține transferurile cu destinație speciale, care asigură finanțarea învățământului preșcolar, primar, gimnazial, liceal, extrașcolar, școli de sport pentru copii și un număr de plățile compensatorii.

Este de menționat, că odată cu implementarea noului sistem bugetar, s-a centralizat la nivel central toate sursele de venituri stabile și impunătoare. Ca urmare, bugetul local nu este capabil să contribuie la o dezvoltare a municipiului.

Metodologia de prognozare a volumului cheltuielilor și a indicatorilor de performanță pentru anii 2016-2018 s-a efectuat în bază particularităților aprobate de către Ministerul Finanțelor. Însă, pe anul 2019 cheltuielile bugetului municipal au fost prognozate în baza indexării cu 5,0 % a cheltuielilor pentru anul 2018.

Cheltuielile bugetare au fost prognozate reieșind din:

- a) dinamica cheltuielilor executate în ultimii ani;
- b) nivelul minim de servicii publice necesare pentru comunitate locală.

Structura bugetului municipal pentru perioada anilor 2015 (aprobat) și estimările 2016-2019 este prezentată în tabelul de mai jos:

Bugetul municipal Bălți 2015 (aprobat) 2016-2019 (estimat) mil.lei

	2015 (aprobat)	2016 (proiect)	2017 (estimat)	2018 (estimat)	2019 (estimat)
Total	392,5	416,0	437,2	455,7	478,1
Sfera socială	295,9	311,7	329,1	344,1	360,9
Învățământul	230,0	245,5	260,1	273,0	286,6
Cultura, sport și activități pentru tineret	31,8	33,0	34,9	36,5	38,2
Ocrotirea sănătății	1,0	0,2	0,30	0,3	0,3
Asigurarea și asistența socială	33,0	33,0	33,8	34,3	35,8
Sfera economică	79,5	85,5	88,7	91,5	96,1
Transporturile, gospodăria drumurilor	37,1	40,4	42,3	43,8	46,0
Gospodăria comunală și gospodăria	42,3	45,1	46,4	47,7	50,1
Alte ramuri	17,1	18,8	19,4	20,1	21,1
Servicii de stat cu destinație generală	16,6	18,2	18,8	19,5	20,4
Apărarea națională	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7

Pentru anul 2016, în raport cu anul 2015, cheltuielile bugetare vor crește cu 6,0 % și vor constitui 416,0 mil. lei, în anul 2017 se vor majora cu 5,1% față de anul 2016 și vor constitui

437,2 mil. lei, în anul 2018 către anul precedent va crește cu 4,2% și va constitui 455,7 mil. lei, iar în anul 2019 către anul 2018 se va majora cu 4,9 la sută și va atinge nivelul de 478,1 mil. lei. Pe parcursul a 4 ani, bugetul municipal va crește cu 21,8 la sută.

Dacă este să analizăm creșterea cheltuielilor sub aspect economic, atunci o parte esențială a acestora va fi îndreptată spre întreținerea personalului în instituțiile bugetare. Din suma de 85,6 mil. lei (creșterea cheltuielilor bugetare începând cu 2015 până în 2019), 60,7 mil. lei vor fi direcționate spre întreținerea personalului și doar 19,9 mil. lei vor fi orientate spre indexare și alocarea către alte domenii, sau în medie cu circa 5,0 mil. lei anual.

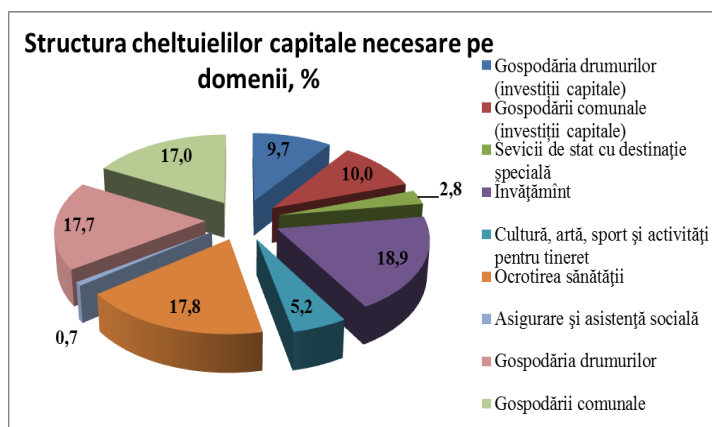
Dinamica cheltuielilor de personal din bugetul municipal Bălți pentru anii 2015-2019 este redată în următorul tabel:

Denumirea	2015 aprobat	2016 proiect	2017 estimat	2018 estimat	2019 estimat
Total cheltuieli (mil. lei)	392,5	416,0	437,2	455,7	478,1
Cheltuieli de personal (mil. lei)	190,4	212,4	227,1	239,1	251,1
Pondere cheltuielilor de personal în volumul cheltuielilor total (%)	48,5	51,1	51,9	52,5	52,5

Conform tabelului prezentat, în structura bugetului municipal, cheltuielile de personal (salarii, contribuțiile de asigurări sociale și medicale) dețin cea mai mare parte din volumul total de cheltuieli bugetare și au o tendință de creștere a structurii de la 48,5% în anul 2015 la 50,0% în anul 2016. Dinamica dată se apreciază ca una negativă, iar managerii sferei bugetare ar trebui să evalueze obiectiv și responsabil performanța personalului și eficiența întreținerii acestuia.

În volumul cheltuielilor estimate, din cauza lipsei surselor de acoperire, nu se regăsesc cheltuielile de capital finanțate atât din contul surselor proprii, cât și din contul transferurilor speciale, cu excepția gimnaziilor și liceelor. În acest scop, a fost înaintată către Guvern, o listă cu obiecte care necesită cheltuieli capitale (în sumă de 263,5 mii lei), cu scopul de a fi acceptate spre finanțare din contul bugetului de stat.

Structura cheltuielilor capitale necesare de a fi realizate sunt redată în următorul tabel:

Din anul 2011, din bugetul de stat nu se alocă mijloace financiare pentru finanțarea cheltuielilor capitale.

Cu toate acestea, indiferent de problemele financiare existente, legate de acoperirea cheltuielilor bugetare, în planul strategic de dezvoltare a municipiului pentru perioada 2016-2019, toate instituțiile din sfera socială existente au fost păstrate.

Finanțarea bugetară este prevăzută pentru principalele domenii de cheltuieli, ceea ce va asigura funcționarea normală a instituțiilor. Însă, resursele limitate obligă conducătorii sferelor bugetare să întreprindă măsuri necesare pentru atragerea resurselor suplimentare pentru dezvoltarea instituțiilor atât din surse interne, cât și din surse externe.

Volumul cheltuielilor estimate pentru anul 2016, în sumă de 416,0 mil. lei, corespunde indicațiilor metodici recomandați de către Ministerul Finanțelor.

Sfera socială deține 74,9 % din volumul total de cheltuieli bugetare, sau 311,7 mil. lei; sfera economică constituie 20,6 % sau 85,5 mil. lei, iar alte ramuri 4,5 % sau 18,8 mil. lei.

În comparație cu cheltuielile aprobate pentru anul 2015, cheltuielile pentru sfera socială au crescut cu 15,8 mil. lei, cheltuielile pentru sfera economică au crescut cu 6,1 mil. lei, iar cheltuielile pentru alte ramuri au crescut cu 1,6 mil. lei.

În structura bugetului municipal, 51,3% (212,4 mil. lei) îi revine cheltuielilor de personal, 17,7 % (73,2 mil. lei) bunurilor și serviciilor plătite de către instituțiile bugetare, 16,7 % (69,2 mil. lei), subvențiilor pentru plata serviciilor publice de către întreprinderile municipale, 3,7 % (15,5 mil. lei) serviciilor sociale, 5,2 % (21,6 mil. lei) costurilor fixe, 5,3 % (22,1 mil. lei) cheltuielilor de materiale circulante și altor cheltuieli.

În sfera socială prioritățile au rămas neschimbate și, indiferent de problemele de formarea a bugetului municipal s-a păstrat partea dominantă a cheltuielilor sociale. Din suma totală a cheltuielilor pentru sfera socială, se planifică finanțarea cheltuielilor pentru:

- instituțiile de învățământ – 245,5 mil. lei;
- instituțiile de cultură, sport și acțiuni pentru tineret -33,0 mil. lei;
- ocrotirea sănătății -243,8 mii lei;
- asigurări și asistență socială – 33,0 mil. lei;

Alocațiile în domeniul economic, se prognozează în volum de 85,5 mil. lei, inclusiv:

- gospodăria drumurilor – 40,4 mil. lei;
- protecția mediului înconjurător – 10,1 mil. lei;
- gospodăria locativ-comunală – 35,0 mil. lei;

Suma cheltuielilor pentru alte domenii constituie 18,8 mil. lei, inclusiv:

- pentru serviciile de stat cu destinație generală -18,2 mil. lei;
- pentru apărarea națională (Centrul Militar) – 583,0 mii lei.

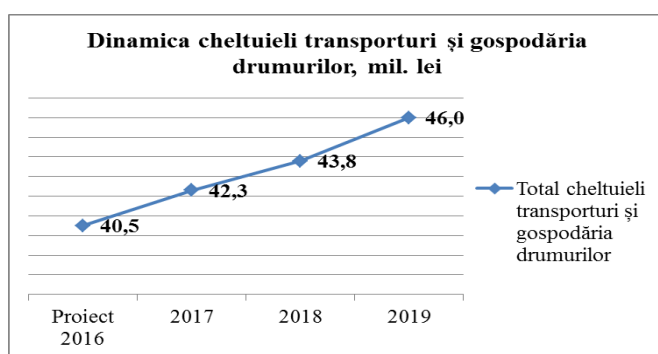
În concluzie, pentru perioada 2017-2019, structura bugetului municipal va rămâne relativ neschimbată, cu o pondere predominantă a cheltuielilor din sfera socială.

Dinamica cheltuielilor bugetului municipal în sfera economică este redată în tabelul următor:

Denumire	Proiect 2016	Proгноza 2017	Proгноza 2018	Proгноza 2019
Transporturi și gospodăria drumurilor, din care:	40,5	42,3	43,8	46
dezvoltarea transportului public electric	22,8	24,6	26,1	27,4
reparația curentă și întreținerea gospodăriei drumurilor	13,5	7,9	9,9	10,4
reparația capitală a gospodăriei drumurilor	4,2	9,8	7,8	8,2
Gospodăria locativ- comunală, din care:	45,1	46,4	47,7	50,1

iluminarea străzilor	12,8	12,5	12,3	12,9
înverzirea teritoriului	9,2	9,7	10,1	10,6
amenajarea teritoriului	7,8	8,2	8,6	9
gospodăria locativ	4,6	4,8	5	5,3
curățirea sanitară	10,1	10,6	11,1	11,6
investiții capitale				
întreținerea stațiilor de salvare	0,6	0,6	0,6	0,7

Dinamica cheltuielilor transportului și gospodăriei drumurilor pentru anii 2016-2019 este redată în următoarea diagramă:

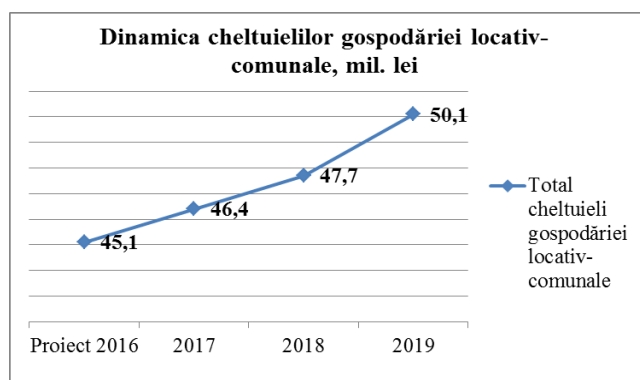

Conform estimărilor efectuate, suma minimală a cheltuielilor bugetare, necesare pentru reparația și întreținerea gospodăriei drumurilor pentru anul 2016, constituie 27,0 mil lei, dintre care: 15,0 mil. lei sunt necesare pentru reparația curentă și 12,0 mil. lei pentru reparația capitală.

Cheltuielile gospodăriei drumurilor sunt alocate din contul componentei de bază, formate din taxa pentru folosirea drumurilor, achitate pentru autovehicole înmatriculate în Republica Moldova. Pentru anul 2016, volumul prognozat a sursei de finanțare constituie 17,7 mil. lei, ceea ce acoperă doar 65,5% din necesarul de cheltuieli pe subprograma respectivă. Astfel, se formează un deficit de 9,3 mil. lei.

Cheltuielile sunt planificate în limita bugetului disponibil. Pentru anul 2019, sunt prevăzute cheltuieli în suma de 18,6 mil. lei. În cazul, în care se vor întocmi modificările în Legea cu privire la fondul rutier și la legislația fiscală, volumul de finanțare indicat se va dubla din momentul aprobării respectivelor modificări. Pentru realizarea programei „Dezvoltarea transportului auto”, conform calculelor estimative, sunt necesare 22,8 mil. lei. Suma respectivă de cheltuieli este calculată, reieșind din condițiile proiectului „Troleibuze pentru Bălți”, implementat în anul 2014, și în baza acordului de împrumut între BERD și ÎM „Direcția de troleibuze Bălți”. Suma proiectului constituie 4,6 mil. euro, inclusiv creditul BERD în sumă de 3,0 mil. euro și suma grantului primit în mărime de 1,6 mil. euro. Creditul a fost contractat pe o perioadă de 10 ani, urmînd să fie rambursat pînă în anul 2024.

Pînă în anul 2019, volumul transferurilor pentru serviciul transportului public electric vor crește de 1,4 ori, luînd în considerare și rata inflației.

În anul 2016, pentru dezvoltarea gospodăriei locativ-comunale sunt estimate cheltuieli în sumă de 123113,9 mii lei, dintre care: 64666,6 mii lei cheltuieli curente și 58447,3 mii lei cheltuieli capitale. La momentul actual, problema acoperirii cheltuielilor capitale este extrem de acută, așa cum o parte importantă din mijloacele fixe a proprietății municipale a ajuns la un nivel de uzură de 100 %.

Luînd în considerație faptul, că veniturile proprii ale mun. Bălți sunt insuficiente la determinarea volumului proiectului bugetului pentru anul 2016, necesitatea de finanțare a fost recalculată în baza indicatorilor macroeconomici. Este necesar de evidențiat faptul, că în calcul au fost luate doar cheltuielile curente. Astfel, volumul minim de cheltuieli pentru anul 2016 a constituit 45,1 mil. lei, sau 36,6 % din necesitățile reale pentru ramura respectivă. Chiar și în cazul respectiv, volumul prognozat al veniturilor proprii (37,7 mii lei), nu acoperă necesitatea minimală calculată. Pînă în 2019, volumul cheltuielilor din acest domeniu va crește cu 12,8% față de volumul cheltuielilor aprobate pentru anul 2015

3.5. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA REZULTATELOR

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a municipiului Bălți pentru anii 2016-2019 se va realiza de către direcțiile și serviciile Primăriei municipiului Bălți, conform responsabilităților stabilite prin Dispoziția Primarului municipiului Bălți.

Monitorizarea și actualizarea Strategiei de Dezvoltare a municipiului Bălți, va fi asigurată de către o comisie desemnată prin Dispoziția Primarului municipiului Bălți.

În procesul de monitorizare și evaluare a Strategiei, se va urmări realizarea indicatorilor cantitativi și calitativi.

Indicatorii calitativi de monitorizare și evaluare se referă la ameliorarea condițiilor sociale pentru individ și comunitate.

O metodă de bază în estimarea rezultatului proiectelor/programelor implementate va fi **metoda cost-beneficiu**. Prin intermediul analizei cost-beneficiu se va compara costurile unui program/proiect cu beneficiile, pe care acesta le-ar aduce comunității, se va compara rezultatele obținute cu cele planificate, se va scoate în evidență momentele tari și slabe ale planului de acțiuni. Din acest punct de vedere, succesul proiectului va depinde de următorii factori:

• **Impactul socio-economic:**

1. Crearea locurilor noi de muncă, crearea noilor parteneriate;
2. Numărul de întreprinderi înființate;
3. Îmbunătățirea climatului investițional;
4. Îmbunătățirea funcționării instituțiilor publice;
5. Creșterea calității serviciilor publice.

• **Eficacitatea organizatorică:**

1. Numărul de proiecte implementate;
2. Calitatea realizării proiectelor;
3. Numărul beneficiarilor.

Indicatorii cantitativi de monitorizare și evaluare a investițiilor realizate prin strategie au fost identificați pentru fiecare proiect în parte și se regăsesc în documentul detaliat al strategiei. La fel, principalii indicatori de monitorizare pe anii 2016-2019 sunt:

Indicatorii privind Situația Demografică

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Sporul natural					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul populației prezente și înregistrate					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Coeficientul de îmbătrânire a populației					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Vârsta medie a populației					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul populației cu vârsta aptă de muncă					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul pensionarilor					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul căsătoriilor și divorțurilor					Anuarul Statistic	Direcția Statistică

Indicatorii privind Ocuparea Forței de Muncă

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul șomerilor, din care:					Rapoarte	AOFM Bălți
Indemnizații (%)					Rapoarte	AOFM Bălți
Alocații (%)					Rapoarte	AOFM Bălți
Posturi de muncă vacante					Rapoarte	AOFM Bălți
Posturi de muncă solicitate					Rapoarte	AOFM Bălți
Plasați în câmpul muncii					Rapoarte	AOFM Bălți
Numărul beneficiarilor de pregătire profesională, lucrări publice					Rapoarte	AOFM Bălți
Nr. de târguri și seminare organizate					Rapoarte	AOFM Bălți
Salariul mediu nominal, total					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Salariul mediu nominal, pe tipuri de activitate					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul mediu de salariați					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Repartizarea numărului de salariați pe sectoare					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Pondere ponderea numărului de salariați pe sectoare (%)					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul șomerilor, din care:					Rapoarte	AOFM Bălți
Indemnizații (%)					Rapoarte	AOFM Bălți

Indicatorii privind Sectorul Economic

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul de întreprinderi, pe domenii economice și mărime					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul întreprinderilor care au obținut profit					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Cifra de afaceri a întreprinderilor, pe domenii economice și mărime					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Rezultatul financiar al întreprinderilor					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul întreprinderilor cu capital străin					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Numărul de angajați la întreprinderi					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Situația economico-financiară a întreprinderilor mari					Rapoarte	Comisia Națională a Pieței financiare filiala

						Bălți
Situația economico-financiară a întreprinderilor municipale					Rapoarte	Întreprinderile municipale
Contribuția la bugetul municipal a întreprinderilor locale					Rapoarte	IFS Bălți
Volumul producției fabricate					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Volumul investițiilor în active materiale pe termen lung					Anuarul Statistic	Direcția Statistică
Volumul lucrărilor în antrepriză					Anuarul Statistic	Direcția Statistică

Indicatorii privind Proprietatea Municipală

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Capitalul statutar al întreprinderilor municipale					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea proprietății municipale privatizate					Rapoarte	DPM și RF
Structura proprietății municipale					Rapoarte	DPM și RF
Fondul funciar după forma de proprietate					Rapoarte	DPM și RF
Valoarea proprietății municipale					Rapoarte	DPM și RF
Gradul de uzură a proprietății municipale, %					Rapoarte	DPM și RF
Situația financiar-economică a întreprinderilor municipale					Rapoarte	DPM și RF
Terenurile date în arendă, vândute					Rapoarte	DPM și RF
Structura terenurilor date în arendă, vândute					Rapoarte	DPM și RF
Structura loturilor de teren					Rapoarte	DPM și RF

Indicatorii privind Sfera Locativ Comunală

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Activitatea întreprinderilor concesionare					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Volumul serviciilor comunale prestate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Încasările din furnizarea serviciilor comunale					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Gradul de asigurare a					Rapoarte	Secția Locativ

populație cu serviciile comunale,%						Comunală
Gradul de uzură a fondului locativ, %					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Km străzi modernizate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Lungimea sistemului de aprovizionare cu apă reabilitat					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Numărul de puieți de copaci și tufişuri plantați					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Suprafața totală amănjită					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Numărul și suprafața clădirilor renovate					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Numărul de clădiri izolate termic					Rapoarte	Secția Locativ Comunală
Numărul de instituții publice conectate la sistemul autonom de încălzire					Rapoarte	Secția Locativ Comunală

Indicatorii privind Sfera Învățământ

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul de copii și tineri implicați					Rapoarte	DÎTS
Numărul de activități desfășurate					Rapoarte	DÎTS
Costul mediu al unei activități desfășurate					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii asigurați cu odihnă de vară					Rapoarte	DÎTS
Volumul alocațiilor pentru achiziționarea bunurilor					Rapoarte	DÎTS
Numărul de instituții reparate. Volumul alocațiilor executate					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii și tineri implicați					Rapoarte	DÎTS
Numărul de activități desfășurate					Rapoarte	DÎTS
Costul mediu al unei activități desfășurate					Rapoarte	DÎTS
Numărul de copii asigurați cu odihnă de vară					Rapoarte	DÎTS

Indicatori privind Sfera Sănătății

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul de spitale publice și private					Rapoarte	Direcția Sănătate
Numărul de pacienți					Rapoarte	Direcția Sănătate
Numărul de medici în instituțiile medicale					Rapoarte	Direcția Sănătate
Numărul de paturi în spitalul municipal					Rapoarte	Direcția Sănătate
Situația economico-financiară a instituțiilor medicale publice					Rapoarte	Direcția Sănătate
Volumul resurselor necesare insituțiilor medicale					Rapoarte	Direcția Sănătate

Indicatorii privind Sfera Culturii

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul de formațiuni artistice, care activează în instituțiile culturale					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de participanți în formațiile artistice					Rapoarte	Secția Cultură
Inclusiv: numărul de formații artistice pentru copii și adolescenți					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de participanți în formațiile artistice pentru copii și adolescenți					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de participări la festivaluri și concursuri municipale, republicane și internaționale					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de cercuri fără plată					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de cercuri cu plată					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de membri ai cercurilor cu plată					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de membri ai cercurilor fără plată					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de diplome și mențiuni obținute în cadrul festivalurilor-concurs, activitate artistică					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul meșterilor populari					Rapoarte	Secția Cultură

Numărul de participări la târguri, expoziții					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de târguri organizate					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de profesori în instituțiile învățământului artistic					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul elevilor, care își fac studiile în instituțiile de învățământ artistic complementar					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de afișe organizate					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de monumente luate la evidență					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de înregistrări Muzeu					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de unități material editate					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de utilizatori la BMB					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de unități, completarea fondurilor de bibliotecă					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de instituții reparate					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul de tehnică modernă distribuită instituțiilor					Rapoarte	Secția Cultură
Numărul specialiștilor angajaților din domeniul culturii					Rapoarte	Secția Cultură

Indicatorii privind Asigurarea Socială

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Pensii de asigurări sociale					Rapoarte	Direcția Asistență Socială
Pensii pentru limita de vîrstă					Rapoarte	Direcția Asistență Socială
Pensii de dizabilitate					Rapoarte	Direcția Asistență Socială
Pensii de urmaș					Rapoarte	Direcția Asistență Socială
Alocații sociale de stat					Rapoarte	Direcția Asistență Socială

Indicatorii privind Plățile Sociale

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Compensația pentru călătorie în transport comun urban, suburban și interurban					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Compensația anuală privind cheltuielile de deservire cu transport					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Compensația nominativă în perioada rece a anului					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de permise de transport gratuit eliberate					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Ajutor social					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Ajutor pentru perioada rece anului					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Ajutor material din mijloacele Fondului de Rezervă					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Indemnizație pentru copii adoptați și copii asupra cărora este instituită tutela/curatela					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei

Indicatorii privind Serviciile Sociale

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Nr. de centre sociale					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de asistenți sociali					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de cereri privind asistența socială					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Numărul beneficiarilor de servicii sociale					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Numărul lucrătorilor sociali					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Numărul de secții					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și

						protecția familiei
Nr. de beneficiari ajutorul material din mijloacele FMSSP					Rapoarte	Fondul municipal de susținerea socială a populației Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Cuquantumul ajutorului material					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului de asistență socială parentală					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului de îngrijire la domiciliu					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului de cantină socială					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului social „Asistență personală”					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului social Sprijin familial					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Casa de copii de tip familial					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului de recuperare/reabilitare și tratament balneo-sanatoriale					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului de proteză și ortopedie					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei
Nr. de beneficiari ai serviciului mediator comunitar					Rapoarte	Direcția Asistență Socială și protecția familiei

Indicatorii privind Activitatea Sectorului Neguvernamental

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Numărul organizațiilor nonguvernamentale/pe domenii					Rapoarte	ONG-uri
Numărul membrilor organizațiilor					Rapoarte	ONG-uri

Numărul voluntarilor organizației					Rapoarte	ONG-uri
Activitatea organizațiilor nonguvernamentale					Rapoarte	ONG-uri
Numărul beneficiarilor, serviciilor, organizațiilor nonguvernamentale					Rapoarte	ONG-uri
Volumul fondurilor, proiectelor atrase					Rapoarte	ONG-uri
Numărul de persoane instruite					Rapoarte	ONG-uri

Indicatorii privind Bugetul Municipal

Indicatori	2016	2017	2018	2019	Sursa/document	Sursa/Organizația
Valoarea totală a veniturilor aprobate/executate					Rapoarte	DGFE
Valoarea totală a cheltuielilor aprobate/executate					Rapoarte	DGFE
Gradul de executare a bugetului					Rapoarte	DGFE
Structura bugetară					Rapoarte	DGFE
Ritmul de creștere a veniturilor și cheltuielilor bugetare, %					Rapoarte	DGFE
Datoria publică					Rapoarte	DGFE
Situația creditară și debitoare					Rapoarte	DGFE

3.6. EVALUAREA ȘI GESTIONAREA RISCURILOR

Mersul normal al implementării strategiei de dezvoltare poate fi influențat de apariția unor factori interni și externi. Printre riscurile potențiale, care ar putea împiedica realizarea strategiei, sunt redată în tabelul de mai jos.

Tipul riscului	Efectul riscului	Cauza apariției riscului	Metode de evitare și minimizare a riscului
Riscul financiar	Lipsa fondurilor externe	Insuficiența mijloacelor bănești în bugetul local de a participa la proiecte de finanțare	-analiza proiectului în baza indicatorului cost-beneficiu și luarea unei decizii ținând cont de evoluția banilor în timp - diversificarea surselor de finanțare -conlucrarea cu organizații donatoare și agenți economici -implicarea experților la elaborarea cererii de finanțare
		Incapacitatea de îndatorare a Primăriei mun. Bălți	-monitorizare regulată a situației economico-financiare a întreprinderilor municipale
		Nivelul redus de atractivitate investițională a mun. Bălți în comparație cu altele localități	-dezvoltarea și promovarea punctelor tari ale municipiului Bălți
		Gradul redus de participare a întreprinderilor locale la programe și proiecte de dezvoltare	- identificarea întreprinderilor cu potențial și efectuarea monitorizării în baza metodei ABC
Riscul economic	Efectul redus al întreprinderilor locale asupra	Evaziunea fiscală și contabilitatea dublă	-cooperarea strânsă cu Inspectoratul Fiscal Bălți
		Mun. Bălți nu monitorizează numărul de beneficiari a programelor de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii	-conlucrarea cu organizațiile care susțin dezvoltarea IMM-uri
		Gradul înalt sensibilitate față de instabilitatea economică, financiară și valutară	-dezvoltarea dialogului business to business -dezvoltarea dialogului public privat -dezvoltarea asociațiilor în mediul de afaceri

	dezvoltării socio-economice a municipiului	Numărul mare de întreprinderi ineficiente și în pierderi	- promovarea culturii antreprenoriale și fiscale -promovarea proiectelor de creștere a eficienței activității economico-financiară -ridicarea nivelului de gestiune financiară și operațională -ridicarea nivelului de gestionare a riscului managerial și financiar
		Conlucrarea ineficientă între agenții economici și autoritatea publică locală	-organizare conferințelor, meselor rotunde -anchetarea întreprinderilor locale cu scopul de informare și soluționare a problemelor din de afaceri
		Inexistența unui mediu de afaceri durabil	-crearea incubatoarelor de afaceri. -promovarea asociațiilor la nivel local și crearea unei rețele de IMM-urilor specializate la nivel regional
		Lipsa pieței de desfacere	-fortificarea relațiilor de cooperare cu țările înfrățite și deschiderea de noi piețe de desfacere prin susținerea producătorului local
		Calitatea și cantitatea insuficientă a produselor agricole și a materiilor prime pentru industria alimentară	-încurajarea integrării verticale a întreprinderilor din sectorul agricol cu cele din industria alimentară, în vederea asigurării unui flux previzibil și în continuă creștere de materii prime pentru industrie
Riscul investițional	Lipsa investițiilor străine	Directionarea investițiilor străine pe criterii politice în zonele de interese	-promovarea avantajelor municipiului, și argumentarea economică și credibilă a politicilor de soluționare a dezavantajelor
		Infrastructura	-îmbunătățirea calității serviciilor energetice, termice și gaze naturale -reducerea poluării aerului -modernizarea infrastructurii drumurilor
Riscul demografic	Insuficiența cadrelor cu calificare înaltă	-Migrația -Nivelul slab de pregătire profesională -Lipsa experienței	-conlucrarea strânsă cu instituțiile de formare a cadrelor și AOFM din mun.Bălți
			-promovarea proiectelor orientate spre reducerea nivelului de migrație din municipiu
			-atragera populației din localitățile de la periferia orașului
Riscul ecologic		Poluării excesive	-monitorizarea și controlul nivelului poluării -clasificarea zonelor după nivelul de poluare -intensificarea controlului surselor potențiale de risc, agenți economici -utilizarea resurselor regenerabile -implicarea sectorului neguvernamental
Riscul politic	Incertitudinea politică	Instabilitatea politică	- prevederea unor clauze contractuale, ce ar reglementa o posibilă apariție a riscului dat

		Stoparea sau reducerea finanțării unor proiecte	-realizarea proiectelor investiționale după principiul priorității -diversificarea surselor de finanțare
		Modificarea vectorului de dezvoltare	-monitorizarea și evaluarea principalii indicatori economici care sunt influențați de factorii externi (datoria externă, balanța comercială, structura rezervelor valutare, rata inflației, cursul valutar ș.a.)

3.7. MĂSURI ANTICRIZĂ

În prezent, economia Republicii Moldova se confruntă cu unele simptome ale unei crize economice. Mun. Bălți, ca important centru economic și industrial, va resimți direct efectele crizei economice, prin încetinirea dezvoltării sectorului economic și aprofundarea deficitului bugetar. Motivul principal, îl reprezintă gradul redus de flexibilitate la o eventuală schimbare bruscă a pieței și a volumului de activitate a întreprinderile mari, care, de regulă, sunt concentrate în sectorul industrial.

Autoritatea publică locală este limitată în elaborarea măsurilor de atenuare a efectelor negative, cauzate de criza economică, iar modificările legislative din domeniul finanțelor publice vine să reducă și mai mult rolul și interesul autorității publice locale de a redresa situația din mediul de afaceri.

Factorii care vor afecta sectorul economic din mun. Bălți sunt:

- creșterea costului la resurse creditare;
- creșterea ratei inflației;
- deprecierea monedei naționale;
- creșterea prețului la resursele energetice;
- scăderea venitului și nivelului de consum în rândul populației.

Eventualele probleme care pot apărea la nivel de municipiu, ca urmare a încetenirii dezvoltării sectorului economic sunt:

- scăderea veniturilor și creșterea cheltuielilor bugetare;
- reducerea surselor de acoperire a deficitului bugetar;
- reducerea transferurilor din bugetul de stat;
- creșterea ratei șomajului;
- reducerea investițiilor;
- reducerea volumului producției fabricate;
- scăderea numărului de întreprinderi.

Mun. Bălți are nevoie de un set de măsuri eficiente, care va permite implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a mun. Bălți pe perioada anilor 2016-2019.

Scopul de bază urmărit prin intermediul măsurilor anticriză este:

- neadmiterea aprofundării crizei social-economice;
- redresarea situației social-economice;
- identificarea și valorificarea rezervelor interne de creștere a veniturilor și reducere a cheltuielilor bugetare.

În condițiile economiei actuale, este imposibil de a evita și minimiza efectele unei crize economice doar prin intermediul măsurilor întreprinse de către autoritățile publice locale. Pentru redresarea situației economice și sociale din municipiu, este necesar implicarea activă a întregii comunități locale. Mun. Bălți va miza pe implicarea activă a agenților economici, a sectorului guvernamental și a partenerilor externi de dezvoltare. Numai printr-o cooperare durabilă și permanentă pot fi atinse rezultatele scontate iar efectele unei potențiale crize economice să fie reduse la minim.

Principalele măsuri anticriză identificate de către Primăria mun. Bălți sunt:

1) În domeniul dezvoltării și modernizării sectorului economic:

- reglementarea și monitorizarea activității comerciale din municipiu;
- susținerea și promovarea programului de implicare a femeilor în afaceri;
- încurajarea integrării verticale a întreprinderilor din sectorul agricol cu cele din industria alimentară, în vederea asigurării unui flux previzibil și în continu creștere de materie primă;
- creșterea nivelului de specializare a întreprinderilor industriale, prin identificarea unei ramuri industriale prioritare pentru promovare și atragere a investițiilor;
- promovarea conceptului de cluster, de inovare, și transfer tehnologic în sectorul industrial;
- promovarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul economic;
- crearea unui dialog viabil și eficient între agenții economici, la nivel local și regional;
- crearea unui dialog viabil și eficient între mediul de afaceri, centrele de formare a cadrelor, și Agenția Forței de Muncă Bălți;
- cooperarea permanentă cu Administrația ZEL „Bălți”, Administrația PI „Răut” în scopul valorificării potențialului industrial și investițional;
- cooperarea permanentă cu ODIMM, MIEPO, Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți, Camera de Comerț și Industrie filiala Bălți, Direcția pentru Statistică a Municipiului Bălți, Agenția Regională de Dezvoltare Nord, și organizațiile de dezvoltare a mediului de afaceri local;
- dezvoltarea parteneriatelor de afaceri;
- susținerea creării asociațiilor la nivel local și regional;
- conlucrarea și cooperarea cu misiunile diplomatice, și consulatele străine în scopul promovării și dezvoltării potențialului industrial și investițional din mun. Bălți;
- promovarea și contribuirea la construcția unei imagini atractive pentru partenerii și investitorii externi ai mun. Bălți, bazându-se pe experiența reală și transferul de know-how a orașelor partenere ca Vinița în domeniul reformei transportului și implementării Planului de Acțiuni pentru Energia Durabilă 2020 prin reducerea emisiilor de carbon cu cca. 20% până în anul 2020, precum și regiunea administrativă Pușkin din Sankt-Peterburg în sfera educației, culturii, tehnologiilor inovatoare și turismului;
- inventarierea acordurilor de intenție și contractelor de colaborare cu orașele înfrățite și parteneri și a corespondenței cu ele;
- încheierea contractelor ce servesc drept modele pentru dezvoltarea mun. Bălți – or. Nijnii Nogorod și raionul Pușkin (Sankt-Peterburg) – Federația Rusă, or. Vinița (Ucraina), or. Pozna (Republica Polonă) și or. Sibiu (România);
- selectarea a cel puțin 4 orașe și elaborarea unor planuri concrete de implementare a contractelor de colaborare.

2) În domeniul valorificării și sporirii eficienței administrării proprietății municipale:

2.1. Întreprinderi municipale:

- implementarea recomandărilor propuse de auditorii pentru întreprinderile municipale;
- elaborarea unei politici eficiente de rambursare a sumei creditului și a plății dobânzii;
- neadmiterea restanțelor la plățile pentru serviciile publice prestate;
- neadmiterea creșterii mărimii creanțelor;

- monitorizarea fluxurilor de mijloace bănești, și restanțele de plată pentru serviciile prestate;
- monitorizarea veniturilor, costurilor și cheltuielilor întreprinderilor;
- monitorizarea mărimii activelor neproductive existente la întreprindere municipale;
- monitorizarea situației debitoare și creditoare.

2.2. Proprietatea municipală și relațiile funciare:

- efectuarea lucrărilor de optimizare a structurii întreprinderilor și instituțiilor municipale;
- reducerea imobilului nefolosit aflat în proprietatea municipală;
- efectuarea privatizării proprietății municipale prin aplicarea metodelor eficiente de privatizare;
- inventarierea totală a obiectelor proprietății municipale;
- elaborarea și realizarea sistemului de evidență;
- clasificarea obiectelor proprietății municipale după specificul de gestionare;
- delimitarea în continuare a proprietății municipale în sfera publică și în cea privată;
- determinarea scopul gestiunii fiecărui obiect (grupe de obiecte);
- darea în arendă sau în locațiune a proprietății imobiliare municipale folosite inefficient sau nefolosite;
- evaluarea terenurilor pentru organizarea licitațiilor cu drept de vânzare asupra drepturilor contractuale de arendă și de vânzare a terenurilor;
- asigurarea controlului asupra folosirii și păstrării proprietății municipale.

2.3. Sfera locativ comunale:

- controlul privind respectarea sarcinilor contractuale de concesiune;
- desfășurarea tenderilor deschise și transparente privind numirea executorilor pentru executarea lucrărilor în sfera GLC;
- crearea comitetelor de bloc în casele cu mai multe apartamente.

3) În domeniul gestionării eficiente a bugetului municipal:

- extinderea bazei impozabile;
- determinarea priorităților în alocarea mijloacelor bugetare;
- evaluarea capacității financiare la nivel municipal pentru acoperirea cheltuielilor instituțiilor publice privind atragerea surselor interne și externe;
- utilizarea cheltuielilor în sectorul bugetar în baza indicatorilor de performanță;
- furnizarea serviciilor publice în mod eficient (cu cheltuieli cât mai reduse) și eficace (conform nevoilor și cerințelor beneficiarilor, inclusiv ale grupurilor vulnerabile), cu un nivel corespunzător de servicii prestate;
- sporirea gradului de transparență a cheltuielilor publice, prin îmbunătățirea procedurilor de elaborare a proiectelor de buget și execuția acestuia;
- aprobarea bugetului existent la un nivel nu mai mic decât cel aprobat pentru anii precedenți;
- ajustarea cheltuielilor estimate în bugetului municipal în conformitate veniturile estimate în bugetul municipal;
- corelarea eficiență între componentele sistemului bugetar la întocmirea bugetului;
- monitorizarea permanentă a veniturilor și cheltuielilor bugetare;
- monitorizarea permanentă a încasărilor și plăților bugetare;

- accelerarea procesului de plată a restanțelor;
- valorificarea mijloacelor financiare în limita bugetului aprobat și precizat, și neadmiterea datoriilor debitoare și creditoare cu termen de prescripție expirată.

4) În domeniul eficientizării activității instituțiilor medicale:

- revizuirea contractelor PPP privind modificarea costului la serviciile prestate numai cu utilizarea tarifelor naționale aprobate de Guvern;
- argumentarea necesităților de creștere a numărului de persoane asigurate de către CNAM;
- implementarea unui mecanism de rambursare, din partea fondatorului a cheltuielilor privind tratarea persoanelor social-vulnerabile;
- înaintarea spațiilor neutilizate arendașilor prin deciziile Consiliului Municipal;
- reglementarea implementării din partea MS a programei informaționale integrată în medicină E-Sănătate;
- elaborarea hotărârii de guvern referitor la reformele în serviciul spitalicesc;
- implementarea sistemului de granturi și de finanțări pe bază de proiect;
- elaborarea mecanismului de motivare a lucrătorilor medicali din spitale în funcție de performanțe;
- elaborarea și implementarea manualului calității cu descrierea proceselor și procedurilor conform ISO;
- asigurarea maximă a necesităților privind asigurarea cu medicamente, alimentație fiziologică, condițiilor optime hoteliere și respectarea deplină a drepturilor pacienților;
- elaborarea ordinului comun MS și MPSF referitor la participarea comunității în îngrijirea sănătății cu aprobarea unui regulament acceptat de comunitate și ONG-uri.

5) În domeniul consolidării și dezvoltării capacității sectorului neguvernamental:

- elaborarea planului de acțiuni pentru ONG-uri pe perioada 2016-2017;
- crearea unei rețele de ONG-uri cu alte țări;
- asigurarea dezvoltării instituțiilor societății civile pe teritoriul municipiului;
- colaborarea efectivă între subdiviziunile primăriei și asociațiile obștești;
- crearea centrului consultativ al asociațiilor obștești, care va include:
 - acțiunile de dezvoltare a instituțiilor societății civile și a drepturilor omului;
 - sprijinirea asociațiilor obștești și elaborarea cadrului normativ pentru crearea acestui Centru, precum și crearea Consiliului Public al municipiului Bălți - ca intermediar activ între sectorul non-profit și administrația publică locală a municipiului Bălți;
 - stabilirea unor relații mai stabile și productive cu structurile societății civile.
- crearea unui sistem de studiere comună cu implicarea reprezentanților autorităților administrației publice locale, de stat și municipale, funcționari publici și directori organizațiilor nonguvernamentale;
- menținerea programei de formare și realizare a politicii social-economice a municipiului, precum și programele și proiectele elaborate și realizate cu organizațiile non-profit;
- crearea relațiilor de parteneriat durabil între autoritatea publică locală, organizațiile nonguvernamentale și mediu de afaceri, în soluționarea problemelor sociale importante ale municipiului;

- susținerea dezvoltării instituțiilor societății civile, prin asigurarea participării la formarea și realizarea programelor municipale și a programelor de dezvoltare social - economică a municipiului;
- dezvoltarea instituțiilor publice de control și de evaluare;
- îmbunătățirea mecanismelor de acordare a mini-granturi;
- realizarea politicii de creșterea participării mass-media în activitatea sectorului neguvernamental.

IV. CONSIDERAȚII FINALE

Prin elaborarea Strategia de dezvoltare durabilă a Municipiului Bălți s-a oferit o imagine completă și clară a obiectivelor strategice și a căilor de punere în aplicare a acestora, asumate de administrația locală în perioada 2016 – 2019.

Din punct de vedere al utilității această strategie poate fi privită ca un instrument în ceea ce privește:

- Permite analiza situației de la care se pornește, oferind atât o bază pentru identificarea oportunităților de dezvoltare și a deficiențelor care trebuie corectate, cât și posibilitatea evaluării progresului obținut prin aplicarea strategiei.
- Permite identificarea resurselor existente și modalitățile de utilizare eficientă a acestora, prin direcționarea lor către prioritățile de dezvoltare.
- Permite identificarea surselor de finanțare existente și crearea premiselor de atragere a fondurilor din surse rambursabile și nerambursabile.
- Permite transparența decizională, prin consultările publice realizate în timpul elaborării strategiei.

Planificarea strategică a fost efectuată în baza mai multor etape, prin care s-a realizat o imagine a trecerii de la condițiile socio-economice actuale la noul set de condiții, care să corespundă așteptărilor locuitorilor și a altor factori interesați de dezvoltarea municipiului.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare durabilă, deține valențe multiple:

- Constituie un document programatic privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;
- Este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a localității;
- Reprezintă un ghid de orientare a administrației publice locale, a comunității de afaceri, a investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;
- Prin punerea în aplicare acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru a întări potențialul economic al municipiului, a îmbunătăți climatul investițional și a crește nivelul general de competitivitate;
- Reprezintă un mijloc de coeziune al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă;
- Acționează ca un garant al dezvoltării optime prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zona de dezvoltare „Nord”;
- Reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării „Strategiei pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Bălți în perioada 2016-2019” au fost:

- Analiza socio-economică;
- Analiza documentelor strategice anterioare;
- Analiza SWOT pe domenii de interes;
- Definirea coordonatelor de context strategic;
- Stabilirea portofoliului de programe, proiecte și acțiuni;
- Consultarea public.

Prima etapă a procesului de planificare, analiza socio-economică, a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care s-a configurat mediul de manifestare al tuturor factorilor de interes din cadrul municipiului.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, informațiile și datele, care au făcut obiectul analizei au fost solicitate de la responsabilii de domenii din cadrul Primăriei mun. Bălți, respectiv de la instituțiile responsabile abilitate.

Rezultatele analizei socio-economice au fost utilizate pentru evidențierea pe fiecare domeniu în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care necesită exploatare, precum și a posibilelor riscuri/amenințări care trebuie eliminate/evitate (analiza SWOT).

Analiza strategiilor anterioare și a stadiului de implementare a proiectelor a fost impusă de satisfacerea cerinței de continuitate a planificării, cu evitarea momentelor de discontinuitate care ar fi putut apare prin trecerea la implementarea noii strategii.

Pe baza analizei riguroase efectuate în această etapă s-a conturat setul actualizat al acțiunilor dovedite eficiente în etapa anterioară în corelație cu acțiunile/proiectele aflate în etapa de implementare, precum și inițierea unor acțiuni/proiecte noi care să fie demarate în strategia viitoare.

Proiectele și acțiunile incluse în Strategia pentru dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe orizontul de timp 2016-2019 sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei, cetățenii municipiului.

Stabilirea priorităților la nivel de proiecte a avut în vedere în primul rând importanța acestora pentru comunitatea locală, care rezultă din consultările publice. În continuare, a fost urmărit gradul de complexitate al proiectelor prin prisma efortului presupus de implementarea acestora, referitor la sursele și modalitatea de finanțare, instituțiile implicate, necesitatea aplicării unor proceduri specifice, etc. De asemenea, pentru proiectele prioritare s-a definit și succesiunea de abordare a acestora, ceea ce presupune consolidarea caracterului ferm, de aplicabilitate imediată și lipsită de ambiguități al strategiilor elaborate.

Setul de proiecte astfel definit corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de fonduri europene.

Ansamblul acestor proiecte constituie Portofoliul de proiecte al Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe perioada 2016-2019. Transpunerea în realitate a acestui portofoliu este posibilă numai în condițiile unui parteneriat puternic cu instituțiile publice, mediul de afaceri și societatea civilă.

Portofoliul de proiecte va constitui un element fundamental în realizarea bugetelor anuale, pentru fiecare interval din cadrul perioadei programatice. Prin propunerea unor documente de fundamentare pentru fiecare domeniu de intervenție s-a avut în vedere oferirea instrumentelor necesare pentru optimizarea investițiilor, prin identificarea situației existente și a deficiențelor ce trebuie remediate, precum și pentru evaluarea duratei de implementare și a investiției necesare pentru fiecare proiect în parte, inclusiv a surselor posibile de finanțare.

În scopul obținerii unor rezultate optime la finalul perioadei programatice și a îndeplinirii obiectivelor asumate, va fi necesară respectarea metodologiei de implementare și de monitorizare a aplicării strategiei de dezvoltare, respectiv a acțiunilor pe termen scurt și mediu prezentate în cadrul documentului de față.